

รายงานวิจัย

เรื่อง

พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

Lifestyle Behavior According to The Philosophy of Sufficiency
Economy of Students, Vocational Institutions in Bangkok

โดย

วรรณวิมล จงจรวัยสกุล

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ชื่องานวิจัย: พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
นักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้วิจัย: วรรณวิมล จงจรวัยสกุล

ปีที่ทำการวิจัยแล้วเสร็จ: 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพบุคคลและสถานภาพครอบครัว กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของสถาบันอาชีวศึกษา จำนวน 375 คน โดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธี LSD

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านที่พักอาศัย รองลงมาตามลำดับคือ ด้านอาหาร ด้านเศรษฐกิจและใช้จ่ายเงิน ด้านการดูแลสุขภาพ และด้านการแต่งกาย 2) การเปรียบเทียบพฤติกรรมภาพรวมจำแนกตามสถานภาพบุคคล ด้านระดับการศึกษา นักศึกษาที่ระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมความแตกต่างกัน ด้านสาขาวิชา พบว่านักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมแตกต่างกัน ด้านเกรดเฉลี่ย พบว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมแตกต่างกัน จำแนกตามสถานภาพครอบครัว ด้านอาชีพบิดามารดา พบว่านักศึกษาที่บิดามารดาอาชีพต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมแตกต่างกัน และด้านรายได้บิดามารดา พบว่านักศึกษาที่บิดามารดา มีรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านสถาบันการศึกษา พบว่านักศึกษาที่มีสถาบันการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม ไม่ต่างกัน

คำสำคัญ พฤติกรรมการดำเนินชีวิต หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาอาชีวศึกษา

Research Title: Lifestyle Behavior According to The Philosophy of Sufficiency Economy of Students, Vocational Institutions in Bangkok

Researcher: Vonvimol Chongcharuoyasakul

Year: 2022

Abstract

This research aims to study the level and compare the students' lifestyle behavior according to the Sufficiency Economy Philosophy. Vocational Institute in Bangkok Classified by personal and family status The sample group includes 375 students at the Vocational and Diploma level at Vocational Training Institutions were calculated for the size of Taro Yamane's group. Reliability by Cronbach's α -Coefficient method, the reliability was 0.94. The data were analyzed including frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test (t -test) ANOVA and paired testing using the LSD method.

The results of the study found that 1) the students' behavioral levels according to the Sufficiency Economy Philosophy Vocational Institute The overall and individual aspects are at a high level. The side with the highest average was Residential followed by food, economic and spending health care and dress 2) Comparison of overall behavior classified by personal condition level of education Students at different educational levels have behaviors and live according to the philosophy of sufficiency economy. In overall, differences in fields of study found that students with different fields of study have behaviors to live according to the philosophy of sufficiency economy Overall different GPA It was found that students with different grade point averages They have different lifestyle behaviors according to the philosophy of sufficiency economy as a whole. Classified by family condition In terms of parents' occupations, it was found that students whose parents had different occupations have behaviors to live according to the philosophy of sufficiency economy Overall different and parents' income It was found that students whose parents had different incomes. have behaviors to live according to the philosophy of sufficiency economy Overall, the difference was statistically significant at the .05 level for educational institutions. found that students with different educational institutions The overall behavior of the sufficiency economy philosophy was not different.

Keywords: lifestyle behavior Philosophy of Sufficiency Economy vocational students

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย พหุติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร สำเร็จลุล่วงไปได้ดี ด้วยความกรุณาของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่ให้เงินทุนสนับสนุน ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตและนักศึกษาในสถานศึกษา ขอขอบคุณ รศ.ดร. โกสุม สายใจ ที่เป็นที่ปรึกษางานวิจัย ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุง

ขอขอบคุณ ดร.ชมแข พงษ์เจริญ รศ.ดร.สมถวิล วิจิตรวรรณ และ ดร.นิติศักดิ์ ไพโรจน์ ที่ได้เสียสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและประเมินเครื่องมือสำหรับการทำวิจัย ขอขอบคุณสำนักงานวิจัย และอาจารย์ผู้สอนในสถาบันอาชีวศึกษาที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วรรณวิมล จงจรวัยสกุล

มิถุนายน 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	49
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	51
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	53
ตอนที่ 2 แบบสอบถาม พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ นักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร.....	56
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานครต่อการนำหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต.....	62
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	90
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	90
5.2 อภิปรายผล.....	93
5.3 ข้อเสนอแนะ	96
5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	96
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	97
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก	105
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	106
ภาคผนวก ข แบบสอบถามพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา	108
ภาคผนวก ค แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคำถามการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา.....	114
ประวัติผู้วิจัย	118

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
4.1 จำนวนและร้อยละ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
4.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน.....	56
4.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านอาหารเป็นรายข้อ .	57
4.4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านการแต่งกาย.....	58
4.5 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านที่พักอาศัย	59
4.6 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านดูแลสุขภาพ.....	60
4.7 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย.61	
4.8 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา... ..	62
4.9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านจำแนกตามสถาบันที่ศึกษา	63
4.10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา	64
4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานครจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา...64	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา	65
4.13 การเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษาในภาพรวม	66
4.14 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา ด้านอาหาร	67
4.15 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา ด้านการแต่งกาย	68
4.16 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา ด้านที่พักอาศัย.....	68
4.17 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา ด้านการดูแลสุขภาพ	69
4.18 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย	70
4.19 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย.....	70
4.20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.21 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ยใน ภาพรวม.....	72
4.22 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ด้าน อาหาร.....	73
4.23 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ด้านการ แต่งกาย.....	73
4.24 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ด้านที่พัก อาศัย.....	74
4.25 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ด้าน เศรษฐกิจและการใช้จ่าย	75
4.26 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของ บิดา มารดา	75
4.27 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานครจำแนกตามอาชีพของ บิดา มารดา	76
4.28 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของ บิดา มารดา ในภาพรวม.....	77
4.29 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของ บิดา มารดา ด้านอาหาร	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.30 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านการแต่งกาย.....	79
4.31 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านที่พักอาศัย.....	80
4.32 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านดูแลสุขภาพ	81
4.33 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย.....	82
4.34 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา.....	83
4.35 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ในภาพรวม	84
4.36 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ในภาพรวม	85
4.37 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ด้านอาหาร	86
4.38 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ด้านการแต่งกาย.....	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.39 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดา มารดา ด้านที่พักอาศัย.....	87
4.40 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดา มารดา ด้านการดูแลสุขภาพ.....	88
4.41 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดา มารดา ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย.....	88

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	48

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่พระราชทาน มานานกว่า 30 ปี (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2559) ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (จिरายู อิศรางกูร ณ อยุธยา และ ปรียานุช ธรรมปิยา, 2557) โดยเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาบนหลักแนวคิดการพึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดความพอมีพอกินพอใช้ของคนส่วนใหญ่ ทรงเตือนสติประชาชนไทยไม่ให้ประมาท ให้ตระหนักถึงการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนที่ถูกต้อง ตามหลักวิชาการ และการมีคุณธรรมเป็นกรอบในการปฏิบัติและการดำรงชีวิต (นิวัฒน์ รัชชรอด, นิตยา กันตะวงษ์ และพรศักดิ์ อาษาสุจิริ์, 2558) โดยเป้าหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นต้องการ ให้ทุกคนไม่ว่าจะเป็นบุคคล องค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตน ทั้งใน การใช้ชีวิต ดำเนินธุรกิจ และการปรับตัว หรือพัฒนาให้เข้าไปโดยยึดหลักทางสายกลางเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมที่เป็นอยู่เรื่อยไปจนถึงสังคมโลก (จุฑา เทียนไทย, 2550) นับเป็นบุญและโชคดีของประเทศไทย ที่มีพระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ 9 ผู้ทรงเปี่ยมด้วยปรีชาญาณและทรงมีวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล ทรงเตือนสติตั้งแต่ปีพ.ศ. 2517 แล้วสิ่งที่ทรงเตือนก็เกิดขึ้นจริง สังคมไทยได้เข้าสู่วิกฤตหลายครั้ง จนกระทั่งครั้งรุนแรงที่สุดเมื่อปีพ.ศ. 2540 (เสรี พงศ์พิศ, 2552) ปีพ.ศ. 2540 ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ อย่างหนัก กล่าวคือ ประเทศไทยมีหนี้สินไม่สามารถชำระได้ในระยะเวลาสั้น ต้องปรับค่าเงินบาทลดลงอย่างมาก สถาบันการเงินและธุรกิจจำนวนมากได้รับความเสียหายและต้องล้มละลายไป ประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากราคาสินค้าและค่าครองชีพปรับตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว จากวิกฤติเศรษฐกิจปีพ.ศ. 2540 ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างรุนแรง และส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าการขาดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นต้นตอของวิกฤติในครั้งนั้น (ประสพโชค มั่งสวัสดิ์ และ นิรมล อริยอากาศมล, 2555) วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงปลอบใจและทรงขยายความเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงว่า “การเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้นหมายความว่า อุ่มชูตัวเองได้” “ถ้าสามารถที่จะเปลี่ยนไป ทำให้กลับเป็นเศรษฐกิจ แบบพอเพียง ไม่ต้องทั้งหมด แม้แต่ครั้งก็ไม่ต้อง อาจจะสักเศษหนึ่งส่วนสี่ก็สามารถอยู่ได้”

การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ “ในหลวงรัชกาลที่ 9” มาปรับใช้ในชีวิตโดยเฉพาะในช่วงที่โรคโควิด-19 กำลังระบาดนั้นเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ เพราะหลักของความพอเพียงนั้น ยึดโยงกับพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะในแง่ที่ว่า การเดินทางสายกลางนั่นเอง เพราะอันที่จริงแล้วหากเราดำเนินชีวิตอย่างพอดี ก็ย่อมเกิดให้เกิดประโยชน์มากกว่าผลเสีย เช่น ไม่ต้องเป็นหนี้สินจากการจับจ่ายเกินตัว ประกอบกับช่วงที่โควิด-19 ระบาดนั้น การประหยัดถือเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะเงินทองจะหาได้ค่อนข้างลำบากมากขึ้น เห็นได้จากผู้ประกอบการหลายธุรกิจ ต้องรู้จักปรับตัวจึงจะสามารถมีรายได้เลี้ยงตัวเอง อีกทั้งในช่วงของการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ยังทำให้หลายคนต้อง Work from home ทำงานที่บ้าน ซึ่งล่าสุดมีผลสำรวจของโพลชื่อดัง เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้น ทั้งค่าน้ำประปาหรือไฟฟ้า ในช่วงที่คนทำงานอยู่บ้าน จากนโยบายของการหยุดเชื้อเพื่อชาติดังกล่าว จึงควรยึดหลักปรัชญา “ความพอเพียง” ในการดำเนินชีวิต ช่วงโควิด-19 ระบาด (เปลว สีเงิน, 2564)

การดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษาปัจจุบันมีรูปแบบการใช้ชีวิต ในความเป็นสังคมเมืองตามการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีความเป็นบริโศคนิยมตามกระแสวัฒนธรรมตะวันตกหรือบริโศคนิยมค้าฟุ่มเฟือยใช้จ่ายเกินตัวจนทำให้ขาดวินัยทางการเงินการออม และการประหยัดมัธยัสถ์ ปัญหาต่างๆ เหล่านี้สามารถหาทางออกและแก้ไขได้ จากตัวบุคคลโดยการปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนรู้ถึงความพอเพียง พอใจในสิ่งที่ตนมีไม่ฟุ่มเฟือย และใช้แนวทางตามวิถีชีวิตความพอเพียงที่ถูกต้องในมหาวิทยาลัย คงจะปฏิเสธไม่ได้ว่าการศึกษาคือการลงทุนที่ต้องอาศัยปัจจัยหลายๆ ด้านประกอบกัน ทั้งร่างกาย พลังใจ และพลังทรัพย์ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ และประสบผลสำเร็จได้ตามต้องการ ปัจจัยทางด้านทุนทรัพย์ ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาเล่าเรียนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้รับทุนทรัพย์ มาจากการส่งเสริมของพ่อแม่ผู้ปกครอง ที่ส่งมาให้เป็นค่าศึกษาเล่าเรียน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตประจำวัน แต่บางคนนำเงินที่ได้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์โดยนำไปใช้จ่ายซื้อของที่ไม่จำเป็น ไปเดินห้างสรรพสินค้า หรือซื้อของราคาแพงๆ รัยไปกว่านั้นบางคนใช้เงินที่ได้หมดไปกับการเที่ยวกลางคืน เสพสิ่งบันเทิง ต้มสุรา หรือติดการพนัน โดยไม่ได้นึกถึงความยากลำบากของการหาเงินเลยแม้แต่น้อย สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนถือเป็นสิ่งยั่วยุ่มอมเวยวชน และปัญญาชนของชาติได้เป็นอย่างดี คงจะดีไม่น้อยถ้าหากคนเหล่านี้สำนึก และเห็นคุณค่าความสำคัญของเงิน และหันกลับมาช่วยค่าใช้จ่ายของพ่อแม่ผู้ปกครองให้น้อยลงด้วยการประหยัดใช้จ่ายแต่พอตัวตามความจำเป็นเหมือนดังหลักที่ชี้แนะทางการดำรงชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระราชดำรัสแก่ชาวไทยในวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงยั่งยืน (ภัทรารุณี พิทักษ์, อินเทอร์เน็ต, 2553)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร สาเหตุจากกระแสวัฒนธรรมจากต่างประเทศ การโฆษณาสินค้าทั้งอุปโภค บริโภค กลับยิ่งกระตุ้นให้วัยรุ่น มีค่านิยมแบบวัตถุนิยมเพิ่มมากขึ้น

หากวัยรุ่น ไม่ระมัดระวังในการใช้จ่ายในด้านอาหาร การแต่งกาย ที่ฟักอาศัย การดูแลสุขภาพ อาจทำให้ประสบปัญหาทางการเงิน การเรียนรู้วิธีการใช้จ่าย อย่างประหยัด รู้จักการออมเงิน ว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร และมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับใด อีกทั้งนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างไร

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

1.2.2 นักศึกษาอาชีวศึกษา มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามสถานภาพบุคคลและสถานภาพครอบครัวของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาศาสนาอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพบุคคลและสถานภาพครอบครัว

1.4 สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาศาสนาอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพบุคคลและสถานภาพครอบครัวต่างกันมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ประกอบด้วยพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาศาสนาอาชีวศึกษา กำหนดไว้ 5 ด้าน คือ ด้านอาหาร ด้านการแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการดูแลสุขภาพ และด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย โดยในแต่ละด้านได้ศึกษาตามกรอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 5 เรื่อง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้

และเงื่อนไขคุณธรรม ในการวิจัยพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา กำหนดตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1.1 ตัวแปรต้น คือ สถานภาพบุคคล ได้แก่ สถาบันการศึกษา ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่ ศึกษา เกรดเฉลี่ย รายได้ของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา

1.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอาหาร ด้านการแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการดูแลสุขภาพคุณภาพ ด้านเศรษฐกิจ และการใช้จ่าย

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรคือ นักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 4,569 คน (งานทะเบียน, 2564)

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้คือ เดือนตุลาคม 2564 – กรกฎาคม 2565 โดยมีการดำเนินการจัดทำเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล ข้อมูล

1.5.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาใน กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล ศรียาน และวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ ในการเลือกประชากรจากสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพฯ 3 แห่งนี้ เป็นตัวแทนที่ต้องการศึกษา เพราะเป็นสถาบันที่เชื่อถือได้ ขนาดของกลุ่ม ตัวอย่างพอเหมาะ ประหยัดเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงการ แสดงออกหรือการกระทำต่าง ๆ ของนักศึกษาที่เป็นพฤติกรรมการดำเนินชีวิตประจำวันของคนเรา จะ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันใน 5 ด้าน คือ ด้านอาหาร ด้านการแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการดูแลสุขภาพ และด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย โดยในแต่ละด้าน ได้ศึกษาตามกรอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 5 เรื่อง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้ และ เงื่อนไขคุณธรรม

1) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านอาหาร หมายถึง การปฏิบัติของนักศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านอาหาร ในเรื่อง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

2) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการแต่งกาย หมายถึง การปฏิบัติของนักศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการแต่งกาย ในเรื่อง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

3) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านที่อยู่อาศัย หมายถึง การปฏิบัติของนักศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ในเรื่อง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

4) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการดูแลรักษาสุขภาพ หมายถึง การปฏิบัติของนักศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการดูแลรักษาสุขภาพ ในเรื่อง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

5) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย หมายถึง การปฏิบัติของนักศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย ในเรื่อง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

1.6.2 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การปฏิบัติของนักศึกษาตามปรัชญาตามเศรษฐกิจของพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และทฤษฎีพฤติกรรมและพัฒนาการของวัยรุ่น

1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย

1.7.1 มหาวิทยาลัยได้ข้อสรุปองค์ความรู้พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการสอนที่สอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.7.2. มหาวิทยาลัยทราบผลความแตกต่างของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพบุคคลสถานภาพครอบครัว ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมาใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.7.3. มหาวิทยาลัยนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มาใช้พัฒนาการดำเนินชีวิตของนักศึกษา

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1) ความเป็นมาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงมีความเป็นมาภายหลังจากการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ. 2540 เนื่องจากทศวรรษก่อนการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ประเทศไทยมีการปรับโครงสร้างการผลิต มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับระบบอุตสาหกรรม ด้วยเหตุที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง ทั้งด้านการผลิตและการส่งออก (ณัฐพงษ์ ทองภักดี และวิศาล บุปผเวส, 2540) การขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้ประเทศไทยมีเสถียรภาพสูง อย่างไรก็ตาม การขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้เกิดการกระจายรายได้ในประเทศอย่างละครึ่ง กลุ่มผู้มีรายได้สูงและกลุ่มผู้มีรายได้น้อยมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ขณะเดียวกันกลุ่มผู้มีรายได้สูงจะมีอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้สูงกว่า และยังมี عدمสมดุลอีกหลายด้าน อาทิ ความแตกต่างรายได้และความเจริญระหว่างเมืองกับชนบท การพัฒนาเศรษฐกิจของไทยประสบความสำเร็จในหลายด้าน แต่ก็มีความไม่สมดุลของโครงสร้างในหลายมิติ ด้วยพฤติกรรมการใช้เงินของครัวเรือนอย่างเกินความพอดี ทำให้สัดส่วนการออมต่อรายได้ประชาชาติลดลงรวมไปถึงภาคธุรกิจที่มีการกู้มากกว่าการลงทุนทำให้เกิดสัดส่วนหนี้สินต่อทุนสูง การใช้จ่ายและการลงทุนที่เกินตัวทำให้ประเทศไทยมีการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐไม่มีความรู้เพียงพอต่อการบริหารและการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ เกิดการทวีปัญหาทางด้านการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจมากขึ้น ปัญหาเหล่านี้คือสาเหตุของการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา และในวโรกาสต่าง ๆ ซึ่งพระราชดำรัสที่พระราชทาน

เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงนั้นได้ทรงอธิบายให้แก่ผู้ที่เข้าเฝ้าและประชาชนชาวไทยเกี่ยวกับหลักแนวคิด และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังพระราชดำรัสที่อัญเชิญมา ดังนี้

การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมีพอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป” พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น 20 ธันวาคม 2516 พระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียง (กองกิจการนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2517)

ในการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น เริ่มด้วยการสร้างพื้นฐาน คือ ความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อนด้วยวิธีการที่ประหยัด ระมัดระวัง แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้ว. การช่วยเหลือสนับสนุนประชาชนในการประกอบอาชีพ และตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ก่อนอื่นเป็นพื้นฐานนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งยวด เพราะผู้มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าระดับที่สูงขึ้นต่อไป ได้โดยแน่นอน ส่วนการถึงหลักที่จะส่งเสริมความเจริญ ให้ค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังและประหยัดนั้น ก็เพื่อป้องกันความผิดพลาด ล้มเหลว. พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 19 กรกฎาคม 2517 (กองกิจการนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2517)

คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้ำสมัย ว่าเมืองไทยเซยว่าเมืองไทย ไม่มีสิ่งทันสมัยใหม่ แต่เราอยู่พอกินพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทย พอกินพอกิน มีความสงบ และทำงานตั้งจิตอธิษฐานตั้งปณิธานในทางนี้ที่จะให้ เมืองไทยอยู่แบบพอกินพอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่พอกินพอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ถ้าเรารักษาความพอกินพอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้...พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 4 ธันวาคม 2517, ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2550)

“...เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาของเศรษฐกิจ การที่ต้องใช้รถไถต้องไปซื้อเราต้องใช้ต้องหาเงินมาสำหรับซื้อน้ำมันสำหรับรถไถ เวลารถไถ เก่าเราต้องยิงซ่อมแซม แต่เวลาใช้นั้นเราก็ต้องป้อนน้ำมันให้เป็นอาหาร เสร็จแล้วมันคายควัน ควันเราสูดเข้าไปแล้วก็ปวดหัว ส่วนควายเวลาเราใช้เราก็ ต้องป้อนอาหาร ต้องให้หญ้าให้อาหารมันกิน แต่ว่ามันคายออกมา ที่มันคายออกมาก็เป็นปุ๋ย แล้วก็ใช้ได้สำหรับให้ที่ดินของเราไม่เสีย...” พระราชดำรัส เนื่องในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ ศาลาดุสิดาลัย วันที่ 9 พฤษภาคม 2529 (มหาวิทยาลัยมหิดล)

“...คำว่าพอเพียง มีความหมายอีกอย่างหนึ่ง มีความหมายกว้างออกไปอีกไม่ได้หมายถึงการมีพอสำหรับใช้ของเท่านั้น แต่มีความหมายว่าพอมีพอกิน...พอมีพอกินนี้ก็แปลว่า เศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง...”

“...พอเพียงนี้ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอแม้บางอย่างอาจจะดูฟุ่มเฟือย แต่ถ้าทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ...”

“...Self-Sufficiency นั้น หมายความว่า ผลิตอะไร มีพอที่จะใช้ไม่ต้องไปขอซื้อคนอื่น อยู่ได้ด้วยตนเอง...”

“...คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าทุกประเทศมีความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจมีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่าพอประมาณไม่สุดโต่งไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข...” พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 4 ธันวาคม 2541, ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2550)

เศรษฐกิจพอเพียงนั้นเขาตีความว่าเป็นเศรษฐกิจชุมชนหมายความว่าให้พอเพียงในหมู่บ้านหรือในท้องถิ่น ให้สามารถที่จะมีพอกิน เริ่มด้วย พอมี พอกิน พอมีพอกินนี้ได้พูดมาหลายปี 10 กว่าปีมาแล้วให้พอมีพอกิน แต่ว่าพอมีพอกินนี้ เป็นเพียงเริ่มต้นของเศรษฐกิจ เมื่อปีที่แล้วบอกว่า ถ้าพอมีพอกิน คือ พอมีพอกินของตัวเองนั้น ไม่ใช่เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเศรษฐกิจสมัยหิน สมัยหินนั้นเป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกันแต่ว่าค่อย ๆ พัฒนาขึ้นมา...” พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 23 ธันวาคม 2542, ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2550)

ฉันพูดเศรษฐกิจพอเพียง ความหมายคือ ทำอะไรให้เหมาะสมกับฐานะของตัวเอง คือทำจากรายได้ 200-300 บาทขึ้นไป เป็น 2 หมิ่น 3 หมิ่นบาท คนชอบเอาคำพูดของฉัน เศรษฐกิจพอเพียงไปพูดกันเลอะเทอะ เศรษฐกิจพอเพียง คือ ทำเป็น Self-Sufficiency มันไม่ใช่ความหมาย ไม่ใช่แบบที่ฉันคิด ที่ฉันคิด คือ เป็น Self-Sufficiency of Economy เช่น ถ้าเขาต้องการดู TV ก็ควรให้เขามีดู ไม่ใช่ไปจำกัดเขาไม่ให้ซื้อ TV ดู เขาต้องการดูเพื่อสนุกสนาน ในหมู่บ้านไกล ๆ ที่ฉันไป เขามี TV ดู แต่ใช้แบตเตอรี่ เขาไม่มีไฟฟ้า แต่ถ้า Sufficiency นั้น มี TV เขาฟุ่มเฟือย เปรียบเสมือนคนไม่มีสตางค์ไปตัด Suit และยังใส่ Necktie Versace อันนี้ก็เกินไป...” พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานวันที่ 17 มกราคม 2544, ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, 2550)

“ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง พอเพียงคืออะไรไม่ใช่เพียงพอ คือว่าไม่ได้หมายความว่าให้ทำกำไรเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้นเอง ทำกำไรก็ทำ ถ้าเราทำกำไรได้ดี มันก็ดี แต่ว่าขอให้มัน พอเพียง ถ้าท่านเอากำไรหน้าเลือดมากเกินไป มันไม่ใช่พอเพียง...” พระราชดำรัสเนื่องในโอกาส วันเฉลิมพระชนมพรรษา 4 ธันวาคม 2550 (สำนักพระราชวัง, 2558)

จากพระบรมราโชวาทของพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ พระราชทานนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2516 เป็นต้นมา จะพบว่าทรงให้ความสำคัญถึงแนวทางการพัฒนา อย่างเป็นขั้นเป็นตอนบนพื้นฐานการพึ่งตนเอง ความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ การรู้จักความ พอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาทตระหนักถึงการพัฒนามาตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตลอดจนมี คุณธรรมเป็นกรอบในการดำรงชีวิต ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นที่รู้จักกันภายใต้ชื่อว่า เศรษฐกิจพอเพียง ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาระบบเศรษฐกิจเพื่อแก้ไขปัญหาในสังคมไทย และสังคมของโลกในยุคปัจจุบันได้อย่างเป็นอย่างดี

สรุปหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือแนวทางการพัฒนา อย่างเป็นขั้นเป็นตอนบนพื้นฐานการพึ่งตนเอง ความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ การรู้จักความ พอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

2) ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

สุขสรณ์ กันตะบุตร (2553: 81-83) ได้กล่าวถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินงานทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

พระธรรมปิฎก ป.อ. ปยุตโต (อ้างถึงใน ปยุตโต หล่อไกรเลิศ, 2546: 33) ได้ให้ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอาจมองได้เป็น 2 ด้าน คือ มองอย่างวัตถุนิยม และมองแบบจิตนิยม

1. มองอย่างวัตถุวิสัย มองภายนอก คือ ต้องมีกินมีใช้ มีปัจจัยสี่เพียงพอที่เราพูดว่า พอสมควรกับอัตภาพ ซึ่งใกล้เคียงกับคำว่า ฟังตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ

2. ส่วนความหมายด้านจิตวิสัยหรือด้านจิตใจภายใน คือ คนจะมีความรู้สึกเพียงพอไม่เท่ากัน บางคนมีเป็นล้านก็ไม่พอ บางคนมีนิดเดียวก็พอเป็นการเพียงพอทางจิต

เกษม วัฒนชัย (2545: 18) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับทุกประเทศในโลก โดยเฉพาะการสร้างเสริมความเข้มแข็งเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2544: 3-17) ได้ให้ความหมาย เศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง วัฒนธรรมหรือระบบความสัมพันธ์ทางสังคม โดยมีเป้าหมาย คือ ความมั่นคงในปัจจุบัน 4 และความยั่งยืนของระบบนิเวศและวิถีชีวิต ประกอบด้วยหลัก 4 ประการ คือ

1) อุดมการณ์ คือ การสร้างความตระหนักในคุณค่าความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ ด้วยการให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เน้นหลักความเสมอภาคและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

2) โลกทัศน์ คือ การมองโลกในลักษณะที่เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน และสามารถพึ่งพาตนเองได้

3) ความสัมพันธ์ทางสังคม คือ ความสัมพันธ์ของชุมชนแบบดั้งเดิม ในลักษณะของระบบเครือญาติและระบบอุปถัมภ์ โดยสมาชิกสามารถติดต่อสัมพันธ์กันได้โดยตรง

4) ค่านิยม คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความไว้วางใจกัน การให้ความเคารพต่อส่วนรวม

สุเมธ ตันติเวชกุล (2544: 284-291) กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตนเองอยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีความพอมีพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไป โดยสรุป คือการหันกลับมายึดทางสายกลางในการดำรงชีวิตโดยใช้หลักการพึ่งตนเอง ได้แก่ ฟังตนเองทางจิตใจ คนที่สมบูรณ์พร้อมต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกว่าตนนั้นสามารถพึ่งตนเองได้ ดังนั้นจึงควรที่จะสร้างพลังผลักดันให้มีภาวะจิตใจอีกheimต่อสูชีวิตด้วยความสุจริต แม้อาจจะไม่ประสบผลสำเร็จบ้างก็ตาม ไม่ควรท้อแท้ ให้พยายามต่อไป

1) ฟังตนเองทางสังคม ควรเสริมสร้างให้แต่ละชุมชนในท้องถิ่นได้ร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูล นำความรู้ที่ได้รับมาถ่ายทอดและเผยแพร่ให้ได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกัน

2) ฟังตนเองได้ทางทรัพยากรธรรมชาติ คือการส่งเสริมให้มีการนำเอาศักยภาพของผู้คนในท้องถิ่นแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติหรือวัสดุในท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศได้อย่างดียิ่ง สิ่งดีคือการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีมากมายในประเทศ

3) ฟังตนเองได้ทางเทคโนโลยี ควรส่งเสริมให้มีการศึกษา ทดลอง ทดสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและสังคมไทย และสิ่งสำคัญสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

ประเวศ วะสี (2542: 4-7) กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงแห่งการฟังตนเอง ว่าการฟังตนเองได้ คือความเข้มแข็ง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องสร้างความเข้มแข็งจากฐานล่าง กล่าวคือ เป็นเศรษฐกิจวัฒนธรรมเพราะจุดแข็งที่สุดของเรา คือ วัฒนธรรมไทย โดยที่วัฒนธรรมหมายถึงวิถีทางการดำรงชีวิตทั้งหมด จึงรวมความเชื่อ ระบุคุณค่า การอาชีพ การกิน การอยู่ การแต่งกาย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ และวิธีการแก้ไขปัญหา การดำรงรักษา คุณภาพหรือการแพทย์พื้นบ้าน การสร้างความเข้มแข็ง จำเป็นต้องมีเศรษฐกิจบูรณาการหรือเป็นองค์รวม คือเป็นเศรษฐกิจแห่งการฟังตนเองและความเข้มแข็ง มีความเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและการเมือง พร้อมกันไปในตัว เศรษฐกิจแบบนี้จะทำให้เกิดความเป็นปกติกลับมา ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง มีการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม พร้อม ๆ กับความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการพัฒนาจิตใจ

เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตนเองอยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีความพอมีพอใช้

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง พอเพียงในอย่างน้อย 7 ประการ คือ

- 1) พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
- 2) จิตใจพอเพียง ทำให้รัก และเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอจะรักคนอื่นไม่เป็นและทำลายมาก
- 3) สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน เป็นต้น
- 4) ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง การรวมตัวกันเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง จึงทำให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน ปรี้อปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
- 5) ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติ และปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง
- 6) อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมธรรมพอเพียง วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่มคนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้นเศรษฐกิจพอเพียงจึงควรสัมพันธ์และเติบโตขึ้นจากฐานวัฒนธรรมจึงจะมั่นคง
- 7) มีความมั่นคงพอเพียง จึงจะทำให้สุขภาพจิตดี

เมื่อทุกอย่างพอเพียงเกิดความสมดุล (Equilibrium) ความสมดุล คือ ความเป็นปกติและยั่งยืน ซึ่งเราอาจกล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงในชื่ออื่น ๆ เช่น เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจสมดุล เศรษฐกิจบูรณาการ เศรษฐกิจศีลธรรม เป็นต้น นี่คือนิยามเศรษฐกิจทางสายกลางหรือเศรษฐกิจแบบมัชฌิมาปฏิปทา เพราะเชื่อมโยงทุกเรื่องเข้ามาด้วยกัน ทั้งเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม

สิ่งแวดล้อม คำว่าเศรษฐกิจ เป็นคำที่มีความหมายที่ดีที่หมายถึงความเจริญที่เชื่อมโยงภายใน สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน

สรุปได้ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางการดำเนินชีวิตให้อยู่อย่างความพอประมาณ เดินสายกลาง การมีเหตุมีผล ไม่ต้องพึ่งปัจจัยภายนอกต่าง ๆ รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีความสัมพันธ์กันในตัวที่ดีต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ภายใต้งานไขความรอบรู้และคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม

3) ความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กระทรวงศึกษาธิการ (2555: 3) ได้ให้ความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการขจัดความยากจนและการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ
2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชนและการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นฐานรากของการพัฒนาประเทศ
3. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรต่าง ๆ ด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการดำเนินงานบนรากฐานของความพอเพียง
4. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะมีความสำคัญยิ่งต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ
5. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลัน และเพื่อปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ ให้เหมาะสม
6. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยการพัฒนาคนให้พออยู่พอกินและอยู่ดีมีสุข พึ่งตนเองได้ระดับหนึ่ง มีศักยภาพ มีทางเลือก ทั้งด้านสุขภาพ ความรู้ ทักษะ อาชีพ เสรีภาพ
7. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอารัดเอาเปรียบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตา และจิตสาธารณะ

ประยุทธ์ ปยุตโต (2541: 31-32) หลักการสำคัญแห่งเศรษฐกิจแนวพุทธอยู่ที่ความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมด้วยการอาศัยวัตถุที่มีปริมาณน้อย แต่นำไปสู่ผลอันน่าพอใจเป็นอย่างมาก เศรษฐกิจแนวพุทธเน้นการกระทำเพื่อให้เกิดการอยู่ดีกินดีด้วยการบริโภคให้น้อยที่สุดโดยดูจุดมุ่งหมายของการบริโภค การผลิต การแลกเปลี่ยนซื้อขาย ตลอดจนการจัดสรรผลผลิต มุ่งให้มนุษย์เกิดความพอใจสูงสุดโดยการผลิตแบบการบริโภคที่ดีที่สุด และเป็นปัจจัยให้สังคมพัฒนาไปอย่างยั่งยืน ตลอดจนถึงการนำเอาค่าทางศีลธรรมมาเป็นรากฐานของความคิดทางเศรษฐกิจ จุดเด่นของเศรษฐกิจแนวพุทธอยู่ที่การเสนอทางเลือกใหม่ สำหรับการสร้างระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ที่มีค่านิยมและ

หลักการที่แตกต่างจากระบบทุนนิยมหรือบริโภคนิยม โดยสิ้นเชิง กล่าวได้ว่าเศรษฐกิจแนวพุทธยึดหลักการที่สำคัญต่อไปนี้เป็นแนวปฏิบัติ

1. ไม่ทำลายฐาน คือที่มั่นทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น ภูมิปัญญาชาวบ้านในสังคมหรือชุมชนนั้น ๆ

2. ไม่ทำลายฐานทางสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

3. ไม่ทำลายฐานทางจิตวิญญาณด้วยความเชื่อและต้องการซึ่งเป็นเหตุนำไปสู่การผลิต การบริโภคและการเปลี่ยนแปลงซื้อขาย รวมถึงการจัดผลผลิตต่าง ๆ

พระพุทธศาสนาได้แยกความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความต้องการสิ่งเสพบริโภคเพื่อบำรุงปรนเปรอตนเอง เป็นความต้องการที่ไม่จำกัด เรียกว่าตัณหา เป็นอกุศลธรรม คือ ธรรมะฝ่ายร้าย

2. ความต้องการที่เป็นไปเพื่อคุณภาพแห่งชีวิต เป็นความต้องการที่มีขอบเขตจำกัด เรียกว่า ฉันทะ เป็นกุศลธรรม คือ ธรรมะฝ่ายดี

พระพุทธศาสนามีหลักการสอน คือสอนให้มนุษย์ดำเนินชีวิต เพื่อบรรลุประโยชน์ เพื่อเป็นจุดมุ่งหมายของการมีชีวิตที่เรียกว่า อรรถะ หรือ อรรถ อันหมายถึง ประโยชน์ หรือจุดหมาย 3 ประการ คือ

1. ประโยชน์ในปัจจุบัน ที่เรียกว่า ทิฏฐธัมมิกัตถะ

2. ประโยชน์ในเบื้องหน้า ที่เรียกว่า สัมปรายิกัตถะ

3. ประโยชน์สูงสุด ที่เรียกว่า ปรมัตถะ

ประโยชน์ทั้ง 3 ประการข้างต้น พระธรรมปิฎก ได้อธิบายไว้ ดังนี้

1. ทิฏฐธัมมิกัตถะ จุดหมายชั้นตาเห็น หรือประโยชน์ปัจจุบันที่สำคัญ คือ

-มีสุขภาพดี ร่างกายแข็งแรง ไม่มีโรคภัยเบียดเบียน งามสง่า อายุยืนยาว

-มีเงิน มีงาน มีทรัพย์ที่เกิดขึ้นจากการประกอบอาชีพที่สุจริตพึ่งตนเองได้

-มีสถานภาพดี ทรงยศ เกียรติ ไม้ตรี เป็นที่ยอมรับในสังคม

-มีครอบครัวที่ผาสุก ทาวงศ์ตระกูลให้เป็นที่น่าถือ

2. สัมปรายิกัตถะ จุดหมายชั้นเลียดตาเห็น หรือประโยชน์เบื้องหน้า ได้แก่สิ่งที่เป็นคุณค่าของชีวิต ซึ่งทำให้เกิดความสุขล้าลึกภายใน โดยเฉพาะคือ

-ความอบอุ่นสบายซึ่งสุขใจด้วยศรัทธา มีหลักใจ

-ความภูมิใจในชีวิตสะอาดที่ได้ประพฤติดแต่ความดีงาม สุจริต

-ความอึดใจในชีวิต มีคุณค่าที่ได้เสียสละบำเพ็ญประโยชน์

-ความแก้แค้นใจ มีปัญญาที่จะแก้ปัญหาหาพาชีวิตให้ดำเนินต่อไป

-ความโปร่งโล่งมั่นใจว่าได้ทำกรรมดี มีหลักประกันวิถีสู่ภพใหม่

3. ประมัตถะ จุดหมายสูงสุดหรือประโยชน์อย่างยิ่ง คือการมีปัญญารู้เท่าทันความเป็นจริง เข้าถึงธรรมชาติของโลกและชีวิตอันทำให้จิตใจเป็นอิสระ โดยเฉพาะคือ

- ไม่หวั่นไหวหรือถูกครอบงำด้วยความผันผวนปรวนแปรต่าง ๆ
- ไม่ผัดหวังโศกเศร้าบีบคั้นจิตใจ เพราะความยึดติดถ้อยมั่นในสิ่งต่าง ๆ
- ปลอดโปร่ง สงบ ผ่องใส สดชื่น เบิกบานใจตลอดเวลา
- เป็นอยู่และทำการงานด้วยปัญญาซึ่งมองที่เหตุและปัจจัย

ประโยชน์ทั้ง 3 ข้างต้นนั้น สามารถสรุปจัดแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. อัตตัตถะ ได้แก่ จุดหมายเพื่อตน หรือประโยชน์ตน
2. ปรัตถะ ได้แก่ จุดหมายเพื่อผู้อื่น หรือประโยชน์ผู้อื่น
3. อุกฤษฏะ ได้แก่ จุดหมายร่วมกัน หรือประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่าย

สรุปได้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักแนวคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่พึงตนเองเป็นหลัก อยู่บนความพอมี พอกิน พอใช้ให้อยู่รอดในสภาวะการณ์ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยมีหลักคุณธรรมเป็นที่ยึดเหนี่ยวควบคู่กับการดำเนินชีวิต โดยการพึ่งพาตนเองได้เป็นอย่างดี

4) หลักแนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2546: 36-45) ได้วิเคราะห์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยวิธีการจำแนกวิเคราะห์ (parsing) ได้สรุปว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีองค์ประกอบด้านต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ ที่สามารถใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนากรอบทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ โดยจำแนกออกเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย กรอบแนวคิด คุณลักษณะ ค่านิยม เงื่อนไข และผลที่คาดว่าจะได้รับ รายละเอียดดังนี้

1. กรอบแนวคิด (framework) เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตให้แก่พสกนิกรชาวไทย ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ เมื่อ พ.ศ.2540 และเมื่อภายหลังการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พระองค์ได้ทรงเน้นย้ำให้พวกเราใช้เป็นแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้นจากวิกฤติ โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต การปฏิบัติและการพัฒนาเพื่อให้สามารถอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืนภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิม ของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ตลอดเวลาทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต (timeless)

2. คุณลักษณะ (characteristics) เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งใน การพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ซึ่งสามารถจำแนกคุณลักษณะของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1 เป็นแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย

2.2 เป็นปรัชญาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆ ระดับ ทั้งระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับรัฐ

2.3 ยึดแนวความคิดทางสายกลาง (middle path) หมายถึง การกระทำที่พอประมาณ บนพื้นฐานของความมีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกัน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่นำมาใช้กับการบริหารและพัฒนาเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ กล่าวคือ ไม่ใช่การปิดประเทศอย่างสิ้นเชิง แต่ไม่ใช่การเปิดเสรีอย่างเต็มที่ โดยไม่มีการเตรียมความพร้อมของคนและสังคม ไม่ใช่การอยู่อย่างโดดเดี่ยว (independence) หรือพึ่งพิงภายนอกทั้งหมด (dependence) แต่เน้นความคิดและการกระทำพึ่งตนเองเป็นหลัก (self-reliance) ก่อนที่จะไปพึ่งคนอื่น

3. คำนิยาม (working definition) ความพอเพียง (sufficiency) หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึง ความมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก กล่าวคือ ความพอเพียงจะต้องประกอบไปด้วยคุณลักษณะพร้อม ๆ กัน 3 ประการ คือ

3.1 ความพอประมาณ (moderation) หมายถึง ความพอดี ไม่มากเกินไปและไม่น้อยจนเกินไป เช่น การผลิตและบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ เป็นต้น

3.2 ความมีเหตุผล (reasonableness) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอประมาณ เป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัย ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำอย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (self-immunity) หมายถึง การเตรียมความพร้อมเพื่อรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทั้งจากภายนอกและภายใน

4. เงื่อนไข (condition of sufficiency actions) หมายถึง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิตและปฏิบัติ นอกจากจะยึดแนวทางปฏิบัติตามหลักความพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีแล้ว ยังจะต้องตั้งมั่นอยู่ในเงื่อนไขอีก 2 ประการ คือ ความรู้และคุณธรรม โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจ เนื่องจากการกระทำของกลุ่มบุคคลดังกล่าวนี้สามารถก่อให้เกิดผลกระทบในสังคมในวงกว้างได้

4.1 เงื่อนไขความรู้ (set of knowledge) ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจในการประกอบกิจกรรมเศรษฐกิจที่อยู่ในระดับพอเพียง ต้องอาศัยความรู้ คือ มีความรู้ในหลักวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ นอกจากนั้นจะต้องมีความรอบคอบ คือ สามารถที่จะนำความรู้ตามหลักวิชาการต่าง ๆ มาเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ประกอบการวางแผนก่อนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ และจะต้องมีความระมัดระวัง คือ ความมีสติในการนำแผนไปสู่การ

ปฏิบัติ เนื่องจากสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การนำความรู้และความรอบคอบไปใช้จะต้องอาศัยความระมัดระวังให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม (ethical qualifications) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตใจ/ปัญญา คือ จะต้องตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต กล่าวคือ มีความรู้คู่คุณธรรม และด้านการกระทำ หรือแนวทางการดำเนินชีวิต โดยเน้นความอดทน ความเพียร สติปัญญา และความรอบคอบ

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ จะทำให้เกิดทั้งวิถีการพัฒนา และผลของการพัฒนาที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ความพอเพียงเป็นทั้งวิธีการที่คำนึงถึงความสมดุล ความพอประมาณอย่างมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสม และนำไปสู่ผลของการกระทำที่ก่อให้เกิดความสมดุล และพร้อมรับการรองรับการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ เกิดความสมดุลในทุกด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีและความรู้ ในขณะที่เดียวกันก็นำไปสู่ผลการพัฒนาที่เกิดความยั่งยืน หรือดำรงอยู่อย่างต่อเนื่องของทุน ในด้านต่าง ๆ ทั้งทุนเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม ภูมิปัญญา และทุนทางสิ่งแวดล้อม

ประเวศ วะสี (2542: 4-7) ได้กล่าวในหนังสือเศรษฐกิจพอเพียง และประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจและสังคม ว่าเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้แปลว่าไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขาย ไม่ส่งออก ไม่ผลิตเพื่อคนอื่น ไม่ทำเศรษฐกิจมหภาค และให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงได้ว่า คำว่า เศรษฐกิจพอเพียงนั้น หมายถึง พอเพียงในอย่างน้อย 7 ประการ ดังนี้

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้งกัน
2. จิตใจพอเพียง ทำให้รักเอื้ออาทรคนอื่นได้ คนที่ไม่พอ จะรักคนอื่นไม่เป็น
3. สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน ซึ่งได้ทั้งอาหาร ได้ทั้งสิ่งแวดล้อม และได้ทั้งเงิน
4. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง ทำให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาคนยากจน ปัญหาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ
5. ปัญญาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิรูป และปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง
6. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรม หมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่มคนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้น เศรษฐกิจที่ดีจึงควรสัมพันธ์และเติบโตขึ้นมาจากฐานทางวัฒนธรรม จึงจะมั่นคง
7. มีความมั่นคงพอเพียง ไม่วูบวาบ เดี่ยวจนเดียวรวยแบบกะทันหัน เดี่ยวตกงานไม่มีกิน ไม่มีใช้ ซึ่งประสาทมนุษย์คงทนไม่ไหว จึงสุขภาพจิตเสีย เครียด เพี้ยน รุนแรง ขาดตัวตาย ติดยาเสพติด แต่เศรษฐกิจพอเพียงที่มั่นคง จะทำให้สุขภาพจิตดี

เมื่อทุกสิ่งทุกอย่างพอเพียงย่อมเกิดความสมดุล และความสมดุลนั้นจะนำไปสู่ความปกติ และยั่งยืน ซึ่งเราอาจเรียกเศรษฐกิจพอเพียงในชื่ออื่น ๆ เช่น เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจสมดุล เศรษฐกิจบูรณาการ เศรษฐกิจศีลธรรม และนี่คือเศรษฐกิจทางสายกลาง หรือเศรษฐกิจ แบบมัชฌิมาปฏิปทา เพราะเป็นการเชื่อมโยงกันทุกเรื่องเข้าด้วยกัน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม จิตใจ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

เกษม วัฒนชัย (2549, 154-161) กล่าวถึงแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในสายทางกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวหน้าทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ 17 ความมีเหตุมีผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบคอบที่เหมาะสม ดำเนินชีวิต ด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี มีเงื่อนไขอยู่ 3 ประการคือ

1. จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม
2. ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียร มีสติและความรอบคอบ
3. จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน

ที่มา: <https://webcontest.cs.kku.ac.th> (2 กันยายน 2564)

สมศักดิ์ อมรสิริพงศ์ (2551ข: 56-57) เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรินั้นมีหลักพิจารณาเริ่มแรกเป็นกรอบแนวคิดเป็นปรัชญาที่แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีดั้งเดิมของสังคมไทยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาและเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงคุณลักษณะและความยั่งยืนในการพัฒนาทั้งนี้ คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ทุกระดับโดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนความพอเพียงนั้นประกอบด้วย 5 คุณลักษณะ ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภค ที่อยู่ในระดับพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาเหตุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผล ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการที่จะเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล การจะตัดสินใจหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ระดับความพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน
4. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
5. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5) แนวทางการใช้ชีวิตอย่าง “พอเพียง”

แนวทางการใช้ชีวิตอย่าง “พอเพียง” ตามแบบฉบับ ร. 9 มี 10 แนวทางดังนี้ (กลุ่มคุ้มครองจริยธรรม สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2561: 7-9)

1. มีความพอประมาณ ความพอประมาณ คือ การทางสายกลาง ทั้งชีวิต การเงิน และความเป็นอยู่ ถ้าขาด ความพอประมาณ ชีวิตก็จะได้รับผลกระทบ คือ เกินพอดี เกิดความไม่รู้จักรพอ เกินความต้องการ อยากรได้อะไรก็มี กระทบการเงิน คือ การใช้จ่ายเกินตัว ไม่รู้จักพอ เกินประมาณ ใช้เงินเกินความพอดี ความเป็นอยู่ที่เกินพอดี จะใช้แบบหรรุหรา ฟุ่มเฟือย ทั้งอาหาร เครื่องใช้ ต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่ไม่มีความจำเป็นใด ๆ เลย

2. รู้จักเหตุและผล หมายถึง การพิจารณาที่จะดำเนินงานใด ๆ ด้วยความถี่ถ้วนรอบคอบ ไม่ย่อท้อ ไร้อคติ คำนึงถึงเหตุผลและปัจจัยแวดล้อมทั้งหมด เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไป

อย่างถูกต้องดีงาม เกิดประสิทธิผล เกิดประโยชน์และความสุข โดยปราศจากการเบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น

3. สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้ชีวิต คือการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การ เตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งใกล้และไกล เป็นคุณลักษณะที่สามในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกเหนือจาก คุณลักษณะด้านความพอประมาณและด้านความมีเหตุผล การมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การจัดองค์ประกอบของการดำเนินงาน ให้มีสภาพพร้อมรองรับต่อผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในได้เป็นอย่างดี

4. เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย โดยต้องคำนึงถึงความจริงในโลกว่า ไม่มีอะไร ได้มาฟรี ๆ ทุกอย่างต้องลงทุนลงแรงทั้งนั้น เช่น การลงทุนทำมาค้าขาย หาอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ โดยอาจต้องลงทั้งทุน ลงทั้งแรง ศึกษา หาความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป้าหมายในการเพิ่มเงินเดือนหรือหาโอกาสก้าวหน้าขึ้นในอนาคต รายจ่ายแต่ละอย่างมีระดับความสำคัญไม่เท่ากัน เราควรใช้จ่ายกับสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตก่อน เช่น ค่าอาหาร ค่าที่อยู่อาศัย และพยายามลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น “เงินทอง ไม่ได้ตกจากฟ้า ได้มาเพราะเราหา หมาดไป เพราะเราใช้ เหลืออยู่ได้เพราะเราแบ่งเก็บ เมื่อยามเราป่วยเจ็บจะได้เยียวยา”

5. ฉลาดซื้อ ฉลาดใช้ ฉลาดซื้อก็คือ การเลือกซื้อสินค้าที่คุ้มค่า คุ้มประโยชน์ที่สุด ไม่ซื้อสิ่งของที่ไม่จำเป็นที่สำคัญคือ ต้องฉลาดคิดก่อนก่อนนี้ ฉลาดใช้ก็คือ การใช้สิ่งของที่เราซื้อมาให้คุ้มค่าที่สุด มีประโยชน์สูงสุด และรักษาสິงของต่าง ๆ ให้คงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับการใช้งานได้นาน ๆ รวมถึงประหยัดค่าใช้จ่าย จำพวกค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์

6. พอเพียงด้วยวิถีพุทธ การที่จะให้เศรษฐกิจชุมชนเป็นเศรษฐกิจที่พอเพียงได้ ก่อนอื่นเราต้องสร้างวินัยให้ตนเอง และสร้างชุมชนเล็ก ๆ อย่างครอบครัว ให้กลายเป็นชุมชนที่พอเพียงเสียก่อน โดยหัวใจหลักคือ การพึ่งพาตนเอง รู้จักคุณค่าของธรรมชาติ และรู้จักใช้สิ่งที่ธรรมชาติให้มาเป็นประโยชน์ที่สุด และต้องไม่ลืมนึกที่จะ ลด ละ เลิก อบายมุข

7. จดทุกครั้งเมื่อจ่าย การจดคือหลักง่าย ๆ ในการบริหารเงิน หรือพูดง่าย ๆ ก็คือ เป็น การเฝ้าติดตามรายจ่าย พร้อมทั้งบริหารการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับชีวิตจริง ซึ่งบัญชีรายรับรายจ่ายเหล่านี้จะเป็นหลักฐานชั้นดี ในการเตือนตัวเองว่า ในแต่ละเดือนเรามีค่าใช้จ่ายอะไรบ้างที่จำเป็น และไม่จำเป็น ซึ่งในสิ่งที่ไม่จำเป็นเราก็ควรที่จะลดเลิกไปจะได้มีเงินเก็บไว้ใช้ในยามที่จำเป็น

8. เทคนิคให้มีเงินออม การออมจะไม่ใช่ว่าเรื่องยากอีกต่อไปหากเรา ตั้งใจแน่วแน่ที่จะกำหนดเป้าหมายการเก็บออมว่า ในแต่ละเดือน แต่ละปี จะมีเงินออม เท่าไหร่ จากนั้นกำหนดเป้าหมาย การใช้จ่าย ในแต่ละวัน แต่ละเดือน และเมื่อไหร่ต้องใช้ เงินก้อนใหญ่ แล้วจึงประหยัด

รายจ่ายด้วยการ จ่ายน้อยกว่าหรือเท่ากับเป้าหมายการใช้จ่าย เพื่อให้มีเงินเหลือมากขึ้น และถ้าเป็นไปได้ไม่ควรกัณฑ์โดยไม่จำเป็น และเกินกำลัง

9. ฉลาดใช้ชีวิต เวลาชีวิตมีไม่มากพอให้ลองผิดลองถูก ไม่ต้องใช้ชีวิตให้คุ้มค่า แต่ใช้ชีวิตให้มีคุณค่า ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ไม่ต้องร่ำรวยเป็น เศรษฐี แต่ก็ไม่ต้องคอยกังวลต้องเบียดเบียนตนเองและคนอื่น

10. ยุทธการหมายเลข 10 การออมแบบเลข 10 นี้ มี 2 แบบ คือ การออมเงินแบบเลข 10 มีวิธีการคือ เมื่อเราหาเงินมาได้เท่าไรให้หักไว้เป็นเงิน ออมก่อนที่จะเข้าไปใช้จ่ายทันที 10% ของเงินที่หามาได้ การออมเงิน แบบนี้เหมาะสำหรับคนที่มีความวินัยทางการเงินค่อนข้างดี ส่วนอีกแบบคือการออมเงินแบบวง 10 หมายถึงถ้าเราใช้เงินไปเท่าไร ต้องเก็บเงินเพิ่มให้ได้ 10% ของเงินที่ใช้ไป วิธีนี้เหมาะกับคนที่ไม่มีนิสัยชอบจ่ายใช้สอยเพราะจะช่วย เตือนความจำให้เราเก็บเงินทุกครั้งไป

สุเมธ ตันติเวชกุล (2543: 16) ได้เรียบเรียงแนวทางปฏิบัติตนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังนี้

1. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพอย่างจริงจัง ดังพระราชดำรัสว่า ความเป็นอยู่ที่ดีต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ ต้องประหยัดไปในทางที่ถูกต้อง

2. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพก็ตาม ดังพระราชดำรัสที่ว่า ความเจริญของคนทั้งหลาย ย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพ ชอบเป็นหลักสำคัญ

3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์ และแข่งขันกันในทางการค้าขาย ประกอบอาชีพ แบบต่อสู้กันอย่างรุนแรงดังอดีต ซึ่งมีพระราชดำรัสเรื่องนี้ว่า ความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึง ความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรมทั้งในเจตนา และการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญ หรือด้วยการแก่งแย่งเบียดบังมาจากผู้อื่น

4. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยากครั้งนี้ โดยต้องขวนขวาย ใฝ่หาความรู้ให้เกิดมีรายได้เพิ่มพูนขึ้น จนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ พระราชดำรัสตอนหนึ่งที่ทำให้ความชัดเจนว่า การที่ต้องการให้ทุกคนพยายามที่จะหาความรู้ และสร้างตนเองให้มั่นคงนี้เพื่อตนเอง เพื่อที่จะให้ตัวเองมีความเป็นอยู่ที่ก้าวหน้า ที่มีความสุข พอมีพอกิน เป็นขั้นหนึ่งและขั้นต่อไป ก็คือให้มีเกียรติว่ายืนได้ด้วยตนเอง

5. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดีลดละสิ่งชั่วให้หมดสิ้นไป ทั้งนี้ด้วยสังคมไทยที่ล่มสลายลงในครั้งนี้ เพราะยังมีบุคคลจำนวนมากมิใช่น้อยที่ดำเนินการโดยปราศจากละอายต่อแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชโอวาท ว่า พยายามไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตัว ทำลายผู้อื่น พยายามลดพยายาละความชั่วที่ตัวเองมีอยู่ พยายามก่อความดีให้แก่ตัวอยู่เสมอ พยายามรักษาและเพิ่มพูนความดีที่มีอยู่นั้น ให้งอกงามสมบูรณ์ขึ้น

6) การประยุกต์ใช้ การปฏิบัติตนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

“การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน” คุณภาพชีวิตหมายถึง ความพึงพอใจ ความเป็นอยู่ที่ดี มีสุขภาพกายดี มีสุขภาพจิตดี มีอาหารการกินดีมีสิ่งของหรือเงินใช้ตามความจำเป็น อยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความสุขหากเรามีองค์ประกอบที่กล่าวมานั้นครบถ้วน นั่นก็แสดงว่าเรานั้นมีคุณภาพชีวิตที่ดี แต่คุณภาพชีวิตที่ดีนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเพียงอย่างเดียว ต้องมองทุกอย่างเป็นองค์รวม ทุกด้านล้วนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและอาจส่งผลต่อกันได้หากชีวิตในแต่ละด้านไม่เกิดความสมดุล ดังนั้นเราจึงควรเลือกดำเนินชีวิตแบบพอดีพอเพียง ตั้งอยู่บนทางสายกลาง ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้ก็ตรงกับการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (กันตยา มานะกุล, 2555, น. 1)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงชีวิต และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการดำรงชีวิตประจำวัน การพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง เน้นการพัฒนาพื้นฐานทางจิตใจ มีหลักในการดำเนินชีวิต มีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตที่ดีที่สำคัญคือ เน้นการพึ่งพาตนเอง การร่วมมือกันในชุมชนและสังคมต่อไป โดยตั้งอยู่บนหลัก 3 ประการ คือ

1. ความพอเพียง หมายถึง การบริโภคและการผลิตอยู่บนพื้นฐานของความพอประมาณและมีเหตุผล ไม่ขัดสน แต่ไม่ฟุ้งเฟ้อ

2. ความสมดุล หมายถึง การพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม คือ การมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมีโครงสร้างการผลิตที่สมดุลมีการผลิตหลากหลายและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. ความยั่งยืน หมายถึง ความพอเพียงอย่างต่อเนื่องในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถป้องกันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วหรือวิกฤติได้โดยสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ดังนี้

1. การดำเนินชีวิตต้องตั้งอยู่บนความพอประมาณ ได้แก่ เรียบง่าย ประหยัด การทำอะไรที่พอเหมาะพอควร สมดุลกับอัตภาพ ศักยภาพของตนและสภาวะแวดล้อม

2. การดำเนินชีวิตตั้งอยู่บนความมีเหตุผล คือ การคิด ฟัง ปฏิบัติ การทำงานต้องใช้หลักความรู้ในการทำงาน วางแผนงาน ต้องระมัดระวัง ต้องใช้หลักวิชาการ ช่วยสนับสนุนและอย่าใช้ความรู้สึกและอารมณ์ในการทำงาน

3. การทำงานแต่ละอย่าง ต้องมีแผนกลยุทธ์เพื่อทำให้งานที่ทำนั้นเกิดประโยชน์สูงสุด ต้องมองภาพรวม ทุกคนมีส่วนร่วม มีการประสานงาน และการบูรณาการ ปรับวิธีการทำงานให้เหมาะสมหากเราสามารถปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้ ก็จะทำให้ชีวิตเกิดความสุข นำมาซึ่งความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุขและส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนต่อไป เมื่อคุณภาพชีวิตของบุคคลเกิดจากการที่บุคคลได้รับการตอบสนองต่อสิ่งที่ต้องการทั้งร่างกายและจิตใจเพื่อการดำรงชีวิตได้อย่างมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดีมีความพึงพอใจสิ่งที่มีผลต่อการตอบสนองความต้องการของมนุษย์คือ ทรัพยากร ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงคือ การพัฒนาทรัพยากรคน การจัดการทรัพยากร และวิธีและเป้าหมายการใช้ทรัพยากร ดังนั้นหลักเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นแนวทางให้เกิดการตอบสนองต่อสิ่งที่ชีวิตบุคคลต้องการ และความพอเพียงของทรัพยากร ทำให้เกิดความพึงพอใจซึ่งนำมาซึ่งความมีคุณภาพชีวิต

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่าง ๆ มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549: 197)

1. ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช่จ่ายเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกัน ไม่เสี่ยงเกินไป
2. ด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน รักษาเอกลักษณ์ ภาษา ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างชาญฉลาด และรอบคอบ ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ชั่วลูกหลาน
5. ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน

สุเมธ ตันติเวชกุล (2549: 128) กล่าวว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับสังคมทุกระดับ ดังนี้

1. ระดับบุคคลและครอบครัว คือ การที่สมาชิกในครอบครัวใช้ชีวิตบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง สามารถพึ่งตนเองได้และดำเนินชีวิตอย่างพอกิน พอใช้ โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น เมื่อเหลือกินเหลือใช้ก็แบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ทำให้เกิดความสุขและความพอใจในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง พยายามพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถอยู่อย่างพอเพียงได้ในทุกสถานการณ์ สร้างความสุขเกิดขึ้นในชีวิตและครอบครัว และสามารถทำตนให้เป็นประโยชน์กับสังคมได้

2. ระดับชุมชน รวมกลุ่มทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมโดยอาศัยภูมิปัญญาและความสามารถของตนและชุมชน มีความเอื้ออาทรระหว่างสมาชิกชุมชนให้เกิดพลังทางสังคม พัฒนาไปสู่เครือข่ายระหว่างชุมชนต่าง ๆ

3. ระดับรัฐหรือระดับประเทศ ชุมชนและสังคมหลาย ๆ แหล่งร่วมมือกันพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง วางรากฐานของประเทศให้มีความพอเพียงและพร้อมกันจึงค่อย ๆ ดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เจริญขึ้นเป็นลำดับ ๆ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 12-30) การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว เริ่มต้นจากการเสริมสร้างคนให้มีการเรียนรู้วิชาการและทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งเสริมสร้างคุณธรรม จนมีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม และอยู่ร่วมกับระบบนิเวศอย่างสมดุล เพื่อจะได้ละเว้นการประพฤติดิฉิบา ไม่ตระหนี่ เป็นผู้ให้ เกื้อกูล แบ่งปัน มีสติยังคิดพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจหรือกระทำการใด ๆ จนกระทั่งเกิดเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำรงชีวิต โดยสามารถคิดและกระทำบนพื้นฐานของความมีเหตุผล พอเหมาะพอประมาณกับสภาพภาพ บทบาท และหน้าที่ของแต่ละบุคคลในแต่ละสถานการณ์ แล้วเพียรฝึก

บุญเอื้อ หงส์วิธา (2554: 25) การจะนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้ได้ผลในการดำเนินชีวิต จำเป็นต้องเริ่มจากการพัฒนาทางจิตใจ คือให้มีความเข้าใจถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียง และเชื่อว่าเมื่อนำไปใช้แล้วจะทำให้เกิดประโยชน์ และความสุข ทั้งในปัจจุบันและอนาคต แล้วจึงจะมีความมั่นใจที่จะนำไปทดลองใช้ปฏิบัติหลังจากที่มีความเข้าใจที่ถูกต้องแล้ว ก็จำเป็นต้องทดลองมาประยุกต์ใช้กับตนเองทั้งในชีวิตประจำวันและการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น โดยคำนึงถึงความพอประมาณในการดำรงชีวิตในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการบริโภค การกินอยู่หลับนอน การเข้าสังคม การใช้เวลาและทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยเน้นการพึ่งตนเองเป็นเบื้องต้น การทำอะไรที่ไม่สุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่ง การใช้เหตุผลเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจและการกระทำต่าง ๆ การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและไม่ทำอะไรที่เสี่ยงจนเกินไป จนทำให้ตัวเองหรือคนรอบข้างเดือดร้อนในภายหลัง การใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องและใช้ความรู้ด้วยความรอบคอบ และระมัดระวังความซื่อสัตย์ ความไม่โลภ ความรู้จักพอ ความขยันหมั่นเพียร การไม่เบียดเบียนกัน การรู้จักแบ่งปัน และช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงหรือเศรษฐกิจสายกลางทำให้มองเห็นโดยภาพรวมได้ว่าการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สำคัญอยู่ที่ความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเป็น พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ไม่ยึดติดกับวัตถุนิยมใด ๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นแนวทางที่เอื้อประโยชน์และเหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนชาวไทย ซึ่งส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและยืนยาวมั่นคงได้

จากข้อความดังกล่าว สรุปได้ว่า การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การดำรงชีวิตในความพอประมาณ มีเหตุผล และภูมิคุ้มกัน ซึ่งจะช่วยให้ชาติบ้านเมืองและตัวเราหลุดพ้นจากความทุกข์ และมีความสุขในที่สุด ดังนั้น นักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาจึงต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อที่จะได้นำมาใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

1) ความหมายของพฤติกรรม

มนุษย์ในสังคมมีการติดต่อและปฏิสัมพันธ์กันตลอดเวลา ผลจากการติดต่อสัมพันธ์กันทำให้การแสดงตอบโต้กันออกมาอาจเป็นทางบวกหรือทางลบก็ได้ หากเป็นทางบวกก็อยู่ในลักษณะของการชอบพอ ช่วยเหลือ หรือแสดงความรู้สึกเข้าใจกัน หากเป็นทางลบก็จะแสดงอยู่ในลักษณะของการต่อต้านโต้แย้ง หรือแสดงความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกัน เป็นต้น พฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกมาทั้งภายนอกและภายในเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมเป็นไปทั้งสังคมพึงปรารถนาและที่สังคมไม่พึงปรารถนา เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมซึ่งอาจอยู่ในรูปของความก้าวร้าว ดีใจ เสียใจ หรืออยู่ในลักษณะของความคิด ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ดังนี้ (จารย์ เงินดี, 2552: 4)

1. พฤติกรรมภายนอก (over behavior) เป็นการแสดงออกของบุคคลที่สามารถมองเห็นได้ รับรู้ได้ และสัมผัสได้ เช่น พฤติกรรมการเดิน พฤติกรรมการวิ่ง พฤติกรรมการพูด การเขียนหนังสือ และพฤติกรรมการช่วยเหลือ เป็นต้น

2. พฤติกรรมภายใน (cover behavior) เป็นการแสดงออกของบุคคลทางหนึ่งที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ อาจจะโดยรู้สึกตัวหรือไม่รู้สึกตัวก็ได้ การจะรู้ว่าบุคคลหนึ่งมีพฤติกรรมเหล่านั้น สามารถรับรู้ได้จากการใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยา เช่น ความคิด ทักษะสติ การรับรู้ความสามารถของตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความต้อการมีอำนาจ เป็นต้น

พฤติกรรมภายในเป็นพฤติกรรมที่เกิดมีอยู่ในตัวมนุษย์จะแสดงออกมาก็ต่อเมื่อมีสิ่งเร้ามากระทบหรือมีความต้องการจากภายในเป็นตัวกระตุ้น ซึ่งมีอิทธิพลมาจากสังคมเป็นส่วนใหญ่ โดยมีผลมาจากการปฏิสัมพันธ์กันทั้งทางตรงและทางอ้อม หากเป็นอิทธิพลจากอดีตก็เริ่มจากครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา เป็นต้น พฤติกรรมที่มีผลมาจากอิทธิพลทางสังคมเรียกว่า พฤติกรรมทางสังคม (social behavior) เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมทางสังคมแล้วสามารถแยกกล่าวถึงระดับพฤติกรรมออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. พฤติกรรมแต่ละบุคคล (individual behavior) เป็นพฤติกรรมของแต่ละบุคคลที่มนุษย์มีอยู่โดยทั่ว ๆ ไป เป็นพฤติกรรมที่มีได้เกี่ยวข้องกับคนอื่น ไม่มีการตอบโต้ระหว่างบุคคล และมีใช่พฤติกรรมที่เกิดจากกลุ่ม พฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่มีผลมาจากอิทธิพลทางสังคม จะมีผลต่อสังคมและบุคคลรอบข้างเมื่อเขาถูกเร้าและแสดงออกมา พฤติกรรมดังกล่าว เช่น ทักษะสติความเชื่อ

ค่านิยมทางสังคม ความกระตือรือร้น พฤติกรรมการเก็บตัว การแสดงตัว ขอบพจนัญญา มองโลกในแง่ดี และลักษณะนิสัยต่าง ๆ เป็นต้น

2. พฤติกรรมระหว่างบุคคล (interpersonal behavior) เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ได้ต่อกันระหว่างบุคคลหนึ่งกับอีกบุคคลหนึ่ง บุคคลหนึ่งกับอีกกลุ่มหนึ่ง เป็นการแสดงออกจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายมาปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เช่น พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ความก้าวร้าว การให้ความร่วมมือ การปฏิเสธกัน การยอมรับกัน การแข่งขัน การให้ความรัก พฤติกรรมการกล้าแสดงออก การประสานงาน การติดต่อสื่อสาร สัมพันธภาพระหว่างหัวหน้างานกับลูกน้อง เป็นต้น การศึกษาพฤติกรรมระหว่างบุคคลก็เพื่อดูว่ามีสาเหตุมาจากอะไร และมีองค์ประกอบอะไรบ้างที่ทำให้เกิดพฤติกรรมนั้น ๆ เกิดขึ้น

3. พฤติกรรมกลุ่ม (group behavior) เป็นพฤติกรรมของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป แสดงพฤติกรรมร่วมกัน มีความต้องการเกี่ยวข้องกันภายในกลุ่ม ส่งผลต่อพฤติกรรมภายในกลุ่ม แม้จะเป็นพฤติกรรมจากคนคนหนึ่งก็ตามที่ทำให้กลุ่มรับผลกระทบ อาจเป็นผลกระทบทางความคิด ความรู้สึก และทางพฤติกรรมก็ได้ พฤติกรรมกลุ่มที่เกิดโดยทั่วไป เช่น บรรยากาศในการเรียน บรรยากาศในการทำงาน ความพึงพอใจในการทำงาน ความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร ขวัญกำลังใจในการทำงาน และความเหนียวแน่นภายในกลุ่ม เป็นต้น ผลของพฤติกรรมกลุ่มนั้นอาจเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ กล่าวคือเอื้อต่อการอยู่ร่วมกัน สมานสามัคคี ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน และในทางลบอาจเป็นพฤติกรรมของความตึงเครียด การต่อต้านภายในกลุ่ม และขัดแย้งกันภายในกลุ่มทำงาน เป็นต้น

สรุปพฤติกรรมทางสังคมทั้ง 3 ลักษณะต่างมีความสำคัญต่อมนุษย์ในด้านการดำเนินชีวิต ตั้งแต่อยู่ในครอบครัว อยู่ในกลุ่มเพื่อน อยู่ในสถาบันการศึกษา และอยู่ในกลุ่มอาชีพของการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน ถือว่ามีความสำคัญต่อองค์กรเป็นอย่างมาก ความสำคัญของพฤติกรรมอต่บุคคล (individual behavior) นั้นสัมพันธ์กันอย่างมากในเรื่องลักษณะของงานต้องสอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะของบุคคล เช่น พนักงานขายควรจะต้องมีบุคลิกภาพแบบกล้าแสดงออก (extrovert) และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นต้น

2) พฤติกรรมของมนุษย์

การตอบสนองความต้องการทางกายสามารถทำให้ 2 ระดับ ระดับหนึ่งคือ กิริยาสะท้อน และระดับสองคือ แรงขับ กิริยาสะท้อน หมายถึง อุณหภูมิ ของร่างกายสูงกว่าปกติ ส่วนของสมองที่ทำหน้าที่ควบคุมอุณหภูมิของร่างกายซึ่งอยู่ใน ไฮโปทาลามัส (25ypothalamus) ก็จะส่งให้ต่อมเหงื่อหลั่งเพื่อลดอุณหภูมิของร่างกาย ทำให้อุณหภูมิของร่างกายอยู่ในระดับพอเหมาะ เรียกว่าระบบสมดุล เมื่อปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ออกไซไนในระดับสมดุลเพื่อรักษาสภาพที่เกิดจากความต้องการทางกายเรียกกันทั่วไปว่า แรงขับ (บัญชา จำปารักษ์, 2551: 32-33)

ดังนั้นความต้องการอาหารเป็นแรงขับ เรียกว่าแรงขับความหิว ความกระหายน้ำ เป็นแรงขับ เรียกว่าแรงขับความกระหายน้ำ และความต้องการทางเพศก็เป็นแรงขับเรียกว่าแรงขับทางเพศ

ความต้องการทางกายเป็นแรงผลักดันที่อยู่ในระดับพื้นฐานที่สำคัญที่สุดและมีพลังอำนาจสูงสุด เพราะเป็นแรงผลักดันเพื่อให้ชีวิตอยู่รอด เป็นแรงผลักดันที่เกี่ยวข้องกับความเป็นความตายของมนุษย์และสัตว์ มนุษย์และสัตว์จึงต้องต่อสู้และดิ้นรนทุกวิถีทางเพื่อตอบสนองความต้องการทางกาย เฉพาะในมนุษย์ การต่อสู้ดิ้นรนอาจรุนแรงขึ้นปล้นสะดมและประหารชีวิตด้วยกำลังอาวุธ รายการความต้องการของเมอร์เรย์มีสิ่งที่น่าสนใจหลายประการ เช่น ความต้องการสำเร็จ ความต้องการเพื่อน ความต้องการชมบุคคลอื่น ความต้องการช่วยเหลือและได้มีผู้นำเอาความต้องการนี้ไปศึกษาอย่างกว้างขวาง

อย่างไรก็ดี หากเราสำรวจรายการความต้องการนี้อย่างละเอียด ก็จะพบว่า ความต้องการหลายอย่างที่ขัดกันในตัว เช่น ความต้องการเลียนแบบผู้อื่น ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ความต้องการแตกต่างจากผู้อื่น และจำนวนความต้องการมีมากถึง 28 ชนิด ยกแก่การจดจำ น่าจะมีการลดความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการพื้นฐานและจัดแบ่งความต้องการเป็นระบบ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ

นักจิตวิทยา แบ่งพฤติกรรมมนุษย์ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

1. พฤติกรรมที่มีมาแต่กำเนิด ซึ่งเกิดขึ้นโดยไม่มีการเรียนรู้มาก่อน ได้แก่ ปฏิกริยาสะท้อนกลับ เช่น การกระพริบตา และสัญชาตญาณ เช่น ความกลัว การเอาตัวรอด เป็นต้น

2. พฤติกรรมที่เกิดจากอิทธิพลของกลุ่ม ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดจากการที่บุคคลติดต่อดังสรรคและมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม ดังนั้น การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของมนุษย์ให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1) การปรับเปลี่ยนทางด้านของสรีระร่างกายเช่น การปรับปรุงบุคลิกภาพ การแต่งกาย การพูด การปรับเปลี่ยนทางด้านอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดให้มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ปรับอารมณ์ความรู้สึกให้สอดคล้องกับบุคคลอื่น รู้จักการยอมรับผิด

2) การปรับเปลี่ยนทางด้านสติปัญญา เช่น การศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ความรู้ที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ การมีความคิดเห็นคล้ายตามความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่

3) การปรับเปลี่ยนอุดมคติหมายถึง ความสามารถปรับเปลี่ยนหลักการแนวทางบางส่วนบางตอนเพื่อให้เข้ากับสังคมส่วนใหญ่ได้ โดยพิจารณาจากความจำเป็น และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เป็นประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อสวัสดิภาพของตนเองและของกลุ่ม

จากประเภทของพฤติกรรม สรุปได้ว่า ประเภทของพฤติกรรมแบ่งเป็น 2 ประเภท ประเภทแรกเป็นพฤติกรรมมีมาแต่กำเนิด ซึ่งไม่มีการเรียนรู้มาก่อน ประเภทที่สองเกิดจากอิทธิพลของกลุ่มจากการติดต่อดังสรรคและมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม

3) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สุนทร กุลวัฒน์วรพงศ์ (2554: 55-57) ได้กล่าวถึงการมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยให้หันกลับมายึดเส้นทางสาย กลางในการดำรงชีวิต หลักการพึ่งตนเอง ซึ่งอาจจะแยกแยะโดยยึดหลักสำคัญ 5 ประการ คือ

ด้านจิตใจ ทำตนให้เป็นที่พึ่งตนเอง มีจิตสำนึกที่ดี สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวม มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

ด้านสังคม แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายที่แข็งแกร่งเป็นอิสระ

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาด พร้อมทั้งหาทางเพิ่มมูลค่า โดยให้ยึดอยู่บนหลักการของความยั่งยืน

ด้านเทคโนโลยี จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี จึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้านและเลือกใช้ เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการตามสภาพแวดล้อมและควรพัฒนาเทคโนโลยีจาก ภูมิปัญญาของเราเอง

ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มี การมุ่งที่การลดรายจ่ายในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจจึงต้องปรับทิศทางการพัฒนาใหม่คือต้องมุ่งลด รายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้

สรุปพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักการพึ่งตนเองโดยยึดหลักจิตใจมีจิตสำนึกที่ดี ด้านสังคมเกื้อกูลกัน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใช้อย่างฉลาด ด้านเทคโนโลยีที่เลือกใช้และด้านเศรษฐกิจที่พอกิน พอใช้

2.1.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์

ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ มีดังนี้ (สนอง ปัจโจปการี, 2553: 120-128)

1) ความหมายของทฤษฎี

คำว่า “ทฤษฎี” (theory) หมายถึง ทฤษฎีเป็นเรื่องของความพยายามที่จะอธิบายบางสิ่งบางอย่างที่ปรากฏโดยใช้ความสามารถในการสังเกต ค้นคว้า ทดลอง การใช้เหตุผลเป็นพื้นฐาน เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจความเป็นจริงและนำผลจากการศึกษาค้นคว้าทดลองที่บังเกิดผลนั้นมาใช้เป็นหลักเกณฑ์และทฤษฎี หรืออาจกล่าวได้ว่า ทฤษฎีคือความพยายามของมนุษย์ที่จะเข้าใจสิ่งนั้น ๆ ตามความเป็นจริง

2) ทฤษฎีแรงผลักดันพฤติกรรม

นักจิตวิทยาหลายท่านเชื่อว่า มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความต้องการ และความต้องการทำให้เกิดแรงขับ ความต้องการของมนุษย์มีทั้งความต้องการทางกายและทางจิตใจ

ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ มีดังนี้

- 1) การรับรู้ เป็นกระบวนการที่ร่างกายสัมผัสสิ่งเร้าจากสิ่งแวดล้อมภายนอกโดยประสาทสัมผัส แล้วส่งข้อมูลส่วนกลางที่จะแปลความหมายสิ่งนั้นออกมาเป็นความรู้ ความเข้าใจ
- 2) เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด
- 3) ความเชื่อ ความเชื่อเป็นปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ปัจจัยหนึ่ง ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ความเชื่อ หมายถึง ความคิดและความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันเป็นสาเหตุให้บุคคลแสดงพฤติกรรม
- 4) ค่านิยม นักวิชาการให้ความสนใจเรื่องค่านิยม เนื่องจากค่านิยมเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งมีคุณค่า ซึ่งเป็นผลให้บุคคลใช้เป็นเกณฑ์อันเป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมของบุคคล
- 5) การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดกิจกรรมที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นผลของการตอบสนองต่อสภาพการณ์หนึ่งที่ไม่ใช่ปฏิกิริยาตามธรรมชาติ
- 6) การจูงใจ หมายถึง กระบวนการที่กระตุ้นหรือผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปสู่จุดหมายปลายทางที่ต้องการ
- 7) ความต้องการ เป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง
- 8) บุคลิกภาพ การศึกษาเรื่องบุคลิกภาพ เป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบความแตกต่างด้านพฤติกรรมของมนุษย์

3) กลุ่มจิตวิทยาโครงสร้างนิยม

กลุ่มจิตวิทยาโครงสร้างนิยมเป็นกลุ่มบุกเบิกยุคต้น ๆ มีความเชื่อว่า มนุษย์มีองค์ประกอบ 2 ส่วนคือกายกับจิต ทั้งสองส่วนทำงานสัมพันธ์กัน จิตควบคุมการทำงานของกาย การทำงานของกายเกิดเป็นพฤติกรรม กลุ่มนี้มุ่งศึกษา “องค์ประกอบและการทำงานของจิต” จิตเป็นโครงสร้างที่ประกอบไปด้วย “จิตธาตุ” (mental elements) ซึ่งมีการสัมผัส ความรู้สึก และจินตนาการ และจิตธาตุนี้มีอิทธิพลต่อการกระทำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจิตกับสรีระทำงานไปด้วยกัน

นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้มีความเห็นว่า สมอของตนเราแยกการทำงานออกเป็นส่วน ๆ ถ้าต้องการให้ส่วนใดทำงานได้ดีก็ต้องมุ่งฝึกส่วนนั้นมากเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมว่า ถ้าต้องการให้ตนเองหรือใครเป็นอะไร อย่งไร ก็ต้องมุ่งฝึกในด้านนั้นให้มาก ฝึกมาก ๆ ก็จะพัฒนาดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำที่ ดร. อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา กล่าวไว้ว่า “มนุษย์จะพัฒนาการไปตามที่ตัวเองคิด คิดอย่างไรก็จะเป็นเช่นนั้น คิดว่าทำได้ก็ต้องทำได้ ถ้าคิดว่าแพ้ก็จะแพ้ตลอดไป แต่ถ้าคิดว่าชนะโอกาสที่จะคว้าชัยชนะก็มีมาก”

4) กลุ่มจิตวิทยาหน้าที่นิยม (functionalism)

กลุ่มจิตวิทยาหน้าที่นิยม มีความเชื่อว่า มนุษย์แต่ละคนประกอบไปด้วยกายกับจิตที่สัมพันธ์ แต่กลุ่มนี้ได้มุ่งศึกษาสิ่งที่จะช่วยให้มนุษย์ปรับตัวเองเข้ากับสิ่งแวดล้อม และเน้นการศึกษาเกี่ยวกับ

กระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ด้วย ผู้นำสำคัญของนักจิตวิทยากลุ่มหน้าที่นิยมได้แก่ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey, 1859-1952) และ วิลเลียม เจมส์ (William James, 1842-1910)

John Dewey มีความเชื่อว่า สิ่งสำคัญที่ทำให้คนเราปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดีหรือไม่ ได้แก่ ประสบการณ์ เขามีความเห็นว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการกระทำ (learning by doing) ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของมนุษย์ที่จะต้องมีการส่งเสริม ส่วน William James มีความเชื่อว่า สัญชาตญาณเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เราปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม คำว่า “สัญชาตญาณ” หมายถึง สิ่งที่มีแล้วในตัวบุคคล ทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยที่การกระทำนั้น ๆ ไม่ได้เรียนรู้มาก่อน

ต่อมา พิสูจน์ให้เห็นว่า พฤติกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่มีสาเหตุ แนวคิดที่ได้จากเจมส์ คือเรื่องส่งเสริมกระบวนการคิดของบุคคล และการศึกษาเรื่องธรรมชาติอารมณ์ของมนุษย์ ซึ่งนักการศึกษาได้นำแนวคิดของเขานำมาใช้ประโยชน์ในเรื่องการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล เพื่อช่วยแก้ปัญหาทางอารมณ์และการกระทำที่ไม่เหมาะสมอันจัดเป็นส่วนหนึ่งของความฉลาดทางอารมณ์

5) กลุ่มจิตวิทยาจิตวิเคราะห์ (psychoanalysis)

นักจิตวิทยาจิตวิเคราะห์ที่มีชื่อเสียง ได้แก่ Sigmund Freud ชาวออสเตรียเขาอธิบายว่า จิตของคนเรามี 3 ส่วนคือ จิตสำนึก จิตกึ่งสำนึก และจิตไร้สำนึก (unconscious mind) ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

1) จิตสำนึก (conscious mind) เป็นสภาพที่รู้ตัวว่า คือใคร อยู่ที่ไหน ต้องการอะไร หรือกำลังรู้สึกอย่างไรต่อสิ่งใด เมื่อพฤติกรรมอะไรออกไปก็แสดงออกไปตามหลักเหตุและผล แสดงตามแรงผลักดันจากภายนอก สอดคล้องกับหลักความเป็นจริง

2) จิตกึ่งสำนึก (pre-conscious mind) เป็นจิตที่เก็บสะสมข้อมูลประสบการณ์ไว้มากมาย มิได้รู้ตัวในขณะนั้น แต่พร้อมให้ดึงออกมาใช้ พร้อมเข้ามาอยู่ในระดับจิตสำนึก เดินสวนทางกับคนที่รู้จัก เดินผ่านเลยมาแล้วนึกขึ้นได้รีบกลับทักทายใหม่ เป็นต้น และอาจถือได้ว่าประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ไม่รู้สึกละเลย แต่ถ้านั่งทบทวนเหตุการณ์ที่ไร้มันทำให้เศร้าได้ทุกครั้ง เป็นต้น

3) จิตไร้สำนึก (unconscious mind) จิตไร้สำนึกเป็นส่วนของพฤติกรรมภายในที่เจ้าตัวไม่รู้สึกละเลย สืบเนื่องจากตัวเองพยายามเก็บกดเอาไว้ เช่น อิจฉาน้อง เกลียดแม่ อยากทำร้ายพ่อ ต่อว่าพี่ชาย ซึ่งเป็นความต้องการที่สังคมไม่ยอมรับ หากแสดงออกไปมักถูกสังคมลงโทษ ดังนั้น จึงต้องเก็บกดไว้ แท้จริงแล้ว ไม่ได้หายไปไหนยังอยู่ในสภาพจิตไร้สำนึก จิตไร้สำนึกอาจเป็นเรื่องของอิด (id) ซึ่งมีอยู่ในตัวเรา เป็นพลังที่ผลักดันให้เราแสดงพฤติกรรมตามหลักแห่งความพอใจแต่สิ่งนั้นถูกกดไว้จนถอยร่นไปอยู่ในสภาพที่เราไม่รู้ตัว ส่วนของจิตไร้สำนึกจะแสดงออกมาในรูปของความฝัน การละเมอ การปลั่งปากพูด การแสดงออกทางด้านจินตนาการ วรรณคดี การกระทำที่ผิดปกติต่าง ๆ แม้กระทั่งการระเบิดอารมณ์รุนแรงเกินเหตุ ฟรอยด์มีความเชื่อว่า “จิตไร้สำนึกมีอิทธิพลและมีบทบาทสำคัญต่อ

บุคลิกภาพ และการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์มากที่สุด” ทั้งยังเชื่อว่า ความก้าวร้าวและความต้องการทางเพศเป็นแรงผลักดันที่สำคัญต่อพฤติกรรม

ซิกมันด์ ฟรอยด์ ได้แบ่งองค์ประกอบของพลังจิตออกเป็น 3 ส่วน คือ id, ego และ superego ซึ่งเป็นแรงขับให้แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา ดังนี้

อิด (id) เป็นส่วนที่ติดตัวมาโดยกำเนิด จัดเป็นเรื่องของแรงขับตามสัญชาตญาณ ความอยาก ตัณหา เป็นส่วนของจิตที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามหลักแห่งความพอใจ ถ้าบุคคลใดแสดงพฤติกรรมตามอิดนั้นคือ พฤติกรรมนั้น ๆ เป็นไปเพื่อสนองความต้องการของตนเป็นส่วนใหญ่

อีโก้ (ego) เป็นพลังส่วนที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้มาแล้ว เป็นส่วนที่ควบคุมการแสดง พฤติกรรมของคน ๆ นั้น ให้ดำเนินไปอย่างเหมาะสมทั้งภายใต้อิทธิพลของอิดและซูเปอร์อีโก้ พยายามแก้ไขข้อขัดแย้งต่าง ๆ ของอิดและซูเปอร์อีโก้ จนในที่สุดบางคนจะทุกข์ร้อน วิตก กังวล จนอาจถึงขั้นโรคประสาท วิธีหนึ่งที่เป็นทางออกของอีโก้ คือ ปรับตนโดยการใส่กลไกการป้องกันตัว ซึ่งหมายถึง การที่บุคคลพยายามแก้ไขความคับข้องของตนเองโดยที่มีได้ตั้งใจเป็นไปเพื่อรักษาหน้าและ ศักดิ์ศรี

ซูเปอร์อีโก้ (superego) เป็นพลังจากสังคมที่เกี่ยวกับหลักศีลธรรม จริยธรรม อุดมคติใน การดำเนินชีวิต เป็นพลังส่วนที่ควบคุมให้บุคคลแสดงพฤติกรรม โดยสอดคล้องกับหลักแห่งความเป็นจริง ซูเปอร์อีโก้จะคอยเป็นตัวช่วยควบคุมอิดและอีโก้ให้มีพฤติกรรมอยู่ในทำนองคลองธรรมเป็นที่ ยอมรับ

จึงกล่าวได้ว่า ตามทัศนะของฟรอยด์ มนุษย์เกิดมาพร้อมกับสัญชาตญาณในรูปของพลังงาน ที่คอยผลักดันให้เกิดพฤติกรรม จะเห็นได้ว่า โดยธรรมชาติของมนุษย์ในธรรมชาติของ ฟรอยด์นั้นเป็นไปในทางลบ มนุษย์เป็นทาสของกามารมณ์และความก้าวร้าว

6) กลุ่มจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม (behaviorism)

นักจิตวิทยากลุ่มจิตวิทยาพฤติกรรมนิยมที่สำคัญ ได้แก่ John B. Watson Ivan P. Pavlov และ B.F. Skinner ผลงานของนักจิตวิทยากลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่ง นำไปใช้มากในการปรับพฤติกรรม

ความเชื่อของกลุ่มพฤติกรรมนิยม คือ พฤติกรรมทุกอย่างจะต้องมีสาเหตุพฤติกรรม เป็นการตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งเร้า มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งแยกย่อยไปได้เป็น 2 แนวคิดคือ แนวคิดของทฤษฎีที่ว่าด้วยการกำหนดเงื่อนไขและแนวคิดของทฤษฎีที่ว่า ด้วยความสัมพันธ์ต่อเนื่อง ทฤษฎีที่ว่าด้วยการกำหนดเงื่อนไข เชื่อว่าสิ่งเร้าสิ่งหนึ่ง เมื่อไม่สามารถทำ ให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ ต้องหาสิ่งเร้าอื่นที่เหมาะสมมาเข้าคู่ เพื่อทำให้เกิดพฤติกรรมนั้น ส่วน ทฤษฎีที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ต่อเนื่อง เชื่อว่า การตอบสนองใดก็ตามเมื่อได้ผลเป็นที่น่าพอใจและ แก้ปัญหาได้

แนวคิดและทฤษฎีจากนักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมนิยมเป็นแนวทางในการพัฒนา และควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในแง่มุมต่าง ๆ โดยใช้สิ่งเร้าที่เลือกสรรแล้วมาเป็นตัวกำหนด พฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมนิยมเชื่อว่า เราสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลได้โดยใช้สิ่งเร้าที่ บุคคลต้องการมากำหนดการกระทำ และการใช้แรงเสริมหรือรางวัลมาทำให้พฤติกรรมที่ต้องการเกิด ขึ้นอีกจนกลายเป็นพฤติกรรมที่ถาวร และทำดีโดยสม่ำเสมอ แต่ขณะเดียวกันกลุ่มนี้ก็เน้นการ ลงโทษกับพฤติกรรมที่ไม่ดีด้วย โดยเชื่อว่า การลงโทษจะทำให้บุคคลลดการกระทำไม่ดี เพื่อหลีกเลี่ยงการ ถูกลงโทษและการให้รางวัลแก่ตนเองเมื่อสามารถควบคุมตนให้ทำดีได้

จึงกล่าวได้ว่า นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้ เน้นพฤติกรรมมนุษย์ที่เกิดจากการเรียนรู้และ ประสบการณ์มากกว่าเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ บุคคลจะทำดีหรือทำชั่วเกิดจากประสบการณ์และการ เรียนรู้ มิใช่เกิดจากสัญชาตญาณหรือแรงผลักดันของธรรมชาติ

กระบวนการในการขัดเกลาทางสังคม จึงมีอิทธิพลสูงต่อพฤติกรรมมนุษย์ การจัด สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะก่อให้เกิดพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ และพัฒนาได้ดีกว่าการลงมือ ลองถูก

7) กลุ่มจิตวิทยาเกสตัลต์นิยม (gestalt psychology)

คำว่า “gestalt” หมายถึง ส่วนรวมทั้งหมดหรือโครงสร้างทั้งหมด กลุ่มเกสตัลต์ นิยม เกิดในประเทศเยอรมันนี้ กลุ่มจิตวิทยาเกสตัลต์นิยมเกิดในอเมริกา กลุ่มนี้ได้ชื่อใหม่ว่า “ปัญญานิยม” ผู้นำกลุ่มที่สำคัญคือ Max Wertheimer and Wolfgang Kohler

กลุ่มเกสตัลต์นิยมเชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์เป็นพฤติกรรมบูรณาการ (integrated behavior) การศึกษาพฤติกรรมต้องศึกษาลักษณะของบุคคลเป็นส่วนรวม จะแยกศึกษาทีละส่วน ไม่ได้ เพราะส่วนรวมก็คือส่วนรวม

กลุ่มเกสตัลต์นิยมเน้นศึกษาพฤติกรรมรับรู้ รวมทั้งการเรียนรู้จากปัญญาความคิด เห็นว่าการรับรู้เป็นพื้นฐานทำให้เกิดการเรียนรู้ และคนเรามีความสามารถในการรับรู้ต่างกัน ส่งผลให้ เรียนรู้และกระทำแตกต่างกัน การจะรับรู้ให้เข้าใจได้ดีจะต้องรับรู้โดยส่วนรวมเสียก่อน แล้วจึงศึกษา ส่วนย่อย ๆ ของสิ่งนั้น แนวคิดของกลุ่มนี้ได้ชื่อว่า “ปัญญานิยม” เนื่องจากเห็นว่า การศึกษา พฤติกรรมต้องศึกษาจากกระบวนการรับรู้และการคิดในสมองซึ่งเป็นตัวการให้เกิดพฤติกรรม

8) กลุ่มจิตวิทยามนุษยนิยม (humanism)

ผู้นำคนสำคัญในกลุ่มจิตวิทยามนุษยนิยม ได้แก่ คาร์ล อาร์ โรเจอร์ (Carl R. Rogers, 1902-1987) และอับราฮัม มาสโลว์ (Abraham H. Maslow, 1908-1970) จิตวิทยาในกลุ่มนี้มี แนวความคิดสมัยใหม่ซึ่งสอดคล้องกับสังคมเปิดและสังคมประชาธิปไตย ได้ชื่อว่า “พลังที่สาม” (the third force) ซึ่งบางทีเรียกว่า “คลื่นลูกที่สาม” (the third wave) กลุ่มจิตวิทยามนุษยนิยมมีลักษณะ ดังนี้

- 1) มนุษย์มีจิตใจ ต้องการความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ
- 2) มนุษย์แต่ละคนเป็นผู้ที่พยายามรู้จักเข้าใจตนเอง และต้องการบรรลุศักยภาพสูงสุดของตน จึงไม่ยากนักที่จะเสริมสร้างให้บุคคลคิดวิเคราะห์ เข้าใจตนและนำจุดดีมาใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาตนเอง
- 3) ข้อบังคับและระเบียบวินัยไม่จำเป็นนักสำหรับผู้พัฒนาแล้ว ทุกคนต่างมุ่งสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้แก่ตน ถ้าเขาได้รับการยอมรับ ดังนั้น จุดเริ่มต้นของการพัฒนาตน จึงอยู่ที่การยอมรับตนเองและผู้อื่นให้ได้ก่อน
- 4) บุคคลพร้อมต่อการปรับปรุงตนเอง ควรจะได้มีสิทธิเลือกการกระทำ เลือกประสบการณ์ การกำหนดความต้องการ และตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง
- 5) วิธีการแสวงหาความรู้หรือข้อเท็จจริง สำคัญกว่าตัวความรู้ เพราะโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ส่วนโรเจอร์ มีความเชื่อว่า โดยธรรมชาติมนุษย์เป็นคนดีและมีคุณค่า และมีศักยภาพในการพัฒนา ตนเองได้ หากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย โดยเขาเน้นเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ว่า “มนุษย์จะแสดงพฤติกรรมใดออกมานั้น ขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์ที่เขาได้รับ และสิ่งแวดล้อมเป็นใจ”

จึงกล่าวได้ว่าแนวคิดจากกลุ่มมานุษยนิยมอาจนำไปใช้เพื่อการพัฒนาพฤติกรรมคือ การเน้นให้บุคคลได้มีเสรีภาพ เลือกวิถีชีวิตความต้องการและความสนใจ ให้เสรีภาพในการคิด การทำเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นให้บุคคลมองบวกในตนยอมรับตนเอง และนำส่วนดีในตนเองมาใช้ ประโยชน์ให้เต็มที่ รักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้ตนเอง ยอมรับคนอื่นและสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้แก่ผู้อื่นและสังคม

จากทัศนะของนักจิตวิทยาแต่ละกลุ่ม ล้วนแล้วแต่บ่งบอกถึงพฤติกรรมมนุษย์ว่า “มนุษย์มีพฤติกรรม เพราะมนุษย์มีชีวิตจิตใจ และมีความต้องการในการสนองตอบในสิ่งที่ตนปรารถนา” ซึ่งสอดคล้องกับหลักพุทธศาสนาที่ว่า “ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นใหญ่ สำเร็จแล้วด้วยใจ ถ้าใจดีแล้ว จะพูดหรือทำอะไรก็ตาม สิ่งนั้นก็พลอยดีไปด้วย”

จากทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ สรุปได้ว่าทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์เป็นการอธิบาย โดยใช้ความสามารถในการสังเกต ค้นคว้า ทดลอง ใช้เหตุผลเป็นพื้นฐาน โดยแบ่งเป็นทฤษฎีแรงผลักดันพฤติกรรมเกิดความต้องการของอับราฮัม มาสโลว์ กลุ่มจิตวิทยาโครงสร้างนิยมเชื่อว่ามนุษย์มีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือกายกับจิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน กลุ่มจิตวิทยาหน้าที่นิยมเน้นกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ของจอห์น ดิวอี้ กลุ่มจิตวิทยาวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ จิตแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ จิตสำนึก จิตกึ่งสำนึก และจิตไร้สำนึก โดยมีองค์ประกอบพลังจิต คือ Id Ego และ Superego กลุ่มจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม นำไปใช้เกี่ยวกับการปรับพฤติกรรม กลุ่มจิตวิทยาเกสตัต์

นิยม เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นพฤติกรรมบูรณาการ และกลุ่มจิตวิทยามนุษย์นิยม เป็นแนวความคิดสมัยใหม่ บางทีเรียกว่า “คลื่นลูกที่สาม”

สรุปทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ คือ ความพยายามให้เกิดความเข้าใจสิ่งนั้น ๆ ความ เป็นจริง แบ่งเป็น 1. ทฤษฎีแรงผลักดันพฤติกรรมโดยมีปัจจัยเป็นตัวกำหนดคือ การรับรู้ เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม การเรียนรู้ การจูงใจ ความต้องการและบุคลิกภาพ 2. กลุ่มจิตวิทยาโครงสร้างนิยมเป็นแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมว่า ถ้าต้องการให้ตนเองหรือใครเป็นอะไร อย่างไร ก็ต้องมุ่งฝึกในด้านนั้นให้มาก ฝึกมาก ๆ ก็จะพัฒนาดีขึ้น 3.กลุ่มจิตวิทยาหน้าที่นิยม (functionalism) เป็นการปรับตนเองเข้ากับสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมกระบวนการคิดของบุคคลและการศึกษาเรื่องธรรมชาติอารมณ์ของมนุษย์ 4. กลุ่มจิตวิทยาจิตวิเคราะห์ จิตของคนเรามี 3 ส่วนคือ จิตสำนึก เป็นสภาพที่รู้ตัวว่า คือใคร อยู่ที่ไหน ต้องการอะไรหรือกำลังรู้สึกอย่างไรต่อสิ่งใด จิตกึ่งสำนึก เป็นจิตที่เก็บสะสมข้อมูลประสบการณ์ไว้มากมาย มิได้รู้ตัวในขณะนั้น แต่พร้อมให้ดึงออกมาใช้ และจิตไร้สำนึก จิตไร้สำนึกเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมภายในที่เจ้าตัวไม่รู้สึกรู้ตัวเลย สืบเนื่องจากตัวเองพยายามเก็บกดเอาไว้ 5.กลุ่มจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม เน้นพฤติกรรมมนุษย์ที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์มากกว่าเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ 6.กลุ่มจิตวิทยาเกสตัลต์นิยม ชื่อใหม่ว่า “ปัญญานิยม” เป็นพฤติกรรมบูรณาการศึกษาลักษณะของบุคคลเป็นส่วนรวม 7.กลุ่มจิตวิทยามนุษย์นิยม นำไปใช้ในการปรับพฤติกรรม โดยใช้ความสามารถในการสังเกต ค้นคว้า ทดลอง ใช้เหตุผลเป็นพื้นฐาน

2.1.4 แนวคิดรูปแบบการดำเนินชีวิต

1) คำว่า “รูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle)” มีหลายคำที่ให้ความหมายใกล้เคียงหรืออาจใช้แทนกันได้ เช่น วิธีชีวิต วิธีการดำเนินชีวิต การดำรงชีวิต หรือแบบแผนการใช้ชีวิต เป็นต้น ซึ่งมีนักวิชาการได้อธิบายความหมายของรูปแบบการดำเนินชีวิตไว้ค่อนข้างหลากหลาย โดยสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2552) กล่าวว่ารูปแบบการดำเนินชีวิต (Life Style) หมายถึงรูปแบบการดำรงชีวิตในโลกมนุษย์โดยแสดงออกจากรูปของกิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interests) ความคิดเห็น (Opinions)

ดารา ทีปะปาล (2542: 169) ให้ความหมายว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต หมายถึง บุคคลมีการดำรงชีวิตอยู่อย่างไรหรือรูปแบบการใช้ชีวิตของบุคคลในโลกที่แสดงออกมาในรูปแบบกิจกรรม ความสนใจและความคิดเห็นต่าง ๆ และแบบการดำรงชีวิตนี้จะใช้ในความหมายครอบคลุมถึงกลุ่มบุคคลที่รวมกันอยู่ใน 3 ระดับ คือ กลุ่มปัจเจกบุคคล กลุ่มเล็กของบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์กันและกลุ่มบุคคลกลุ่มใหญ่

อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2545: 284) แบบของการใช้ชีวิต (Lifestyle) หมายถึง มนุษย์อยู่ร่วมกัน เป็นกลุ่มแต่ละกลุ่มมีกฎ หรือเกณฑ์ ที่ทุกคนในกลุ่มพึงถือปฏิบัติ พฤติกรรมของแต่ละคนในกลุ่ม จึง เป็นไปนานองเดียวกัน เมื่อกลุ่มสังกัดชั้นทางสังคม วัฒนธรรม พฤติกรรมของบุคคลในวัฒนธรรมเดียวกันก็จะมีรูปแบบ เช่น บุคคลผู้เป็นสมาชิกของกลุ่มชั้นทางสังคมและวัฒนธรรม จะพัฒนาแบบแผน ของการดำรงชีวิตตลอดจนถึงแบบเป็นของการบริโภคขึ้นมาเพื่อใช้ในสังคม

Evans, Jamal and Foxall (2009) อธิบายว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต คือ สิ่งที่สะท้อนมาจาก รูปแบบของกิจกรรม (Activities) ความสนใจ (Interests) และความคิดเห็น (Opinions) โดย รูปแบบการ ดำเนินชีวิตมีความสำคัญในการสะท้อนความคิด และพฤติกรรมความเป็นตัวตนของ บุคคลนั้น ๆ

Hoyer and MacInnin (2010) กล่าวว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต คือ การแสดงออกของ พฤติกรรมที่เป็นจริงของบุคคล ซึ่งสะท้อนออกมาในรูปแบบของการทำกิจกรรม ความสนใจ และความ คิดเห็น

Hawkins and Mothersbaugh (2013) และ Schiffman and Wisenblit (2015) ที่ให้คำ นิยามไว้อย่างใกล้เคียงกันว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต คือ การแสดงให้เห็นว่าบุคคลใช้ชีวิตอย่างไร โดย จะแสดงออกมาในรูปแบบของการใช้เวลาในการทำกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น

Solomon (2015) อธิบายว่า รูปแบบการดำเนินชีวิต หมายถึง รูปแบบที่สะท้อนได้จากการ ใช้เวลา และ การใช้จ่ายของแต่ละบุคคล

จากความหมายต่าง ๆ ที่นักวิชาการได้อธิบายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แสดงออกของ พฤติกรรมที่สะท้อนออกมาในรูปแบบการดำเนินชีวิต หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกผ่าน การใช้เวลาในการทำ กิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น ซึ่งในแต่ละบุคคลหรือกลุ่มคนจะมี รายละเอียดของรูปแบบในการดำเนินชีวิตที่สะท้อนได้จากการใช้เวลาและการใช้จ่ายของแต่ละบุคคล ที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ตามสภาพแวดล้อมที่บุคคลหรือกลุ่ม บุคคลนั้นอาศัยอยู่

2) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การนำไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน (กลุ่มคุ้มครองจริยธรรม สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561: 6)

2.1) ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช้จ่ายเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ มี ภูมิคุ้มกันไม่ เสี่ยงเกินไป เช่น ทำบัญชีรายรับรายจ่ายเพื่อที่จะจัดการการใช้จ่ายเงินได้อย่างเป็นระบบ

2.2) ด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ ส่วนรวม มากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว

2.3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี สร้าง ความเข้มแข็งให้ ครอบครัว และชุมชน รักษาเอกลักษณ์ ภาษา ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย

2.4) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่าง ฉลาดและรอบคอบ ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ ชั่วลูกหลาน เช่น การใช้น้ำอย่างประหยัด ปิดไฟเมื่อไม่ใช้งาน ขึ้นลง ขึ้นเดียวใช้บันไดแทนลิฟท์

2.5) ด้านเทคโนโลยีรู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความ ต้องการและสภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน

สรุปพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการนำไปปรับใช้ชีวิตในด้านเศรษฐกิจ ด้านจิตใจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านเทคโนโลยี เพื่อที่เป็นการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่

3) พฤติกรรมการใช้ชีวิตของวัยรุ่นไทยในปัจจุบันจะมีพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้ (ปริยะ จิยางกูร (2560)

1) พฤติกรรมด้านการแต่งกาย มีการรับเอาวัฒนธรรมการแต่งตัวที่ไม่ค่อยงามมาจากต่างชาติ มากเกินไป

2) พฤติกรรมด้านการใช้เครื่องมือสื่อสาร วัยรุ่นไทยสมัยใหม่มักจะใช้เครื่องมือสื่อสารผิดที่ผิดเวลา ควรแยกแยะเวลาในการใช้ให้ถูกต้อง

3) พฤติกรรมด้านการใช้เวลาว่าง วัยรุ่นไทยยังแบ่งเวลาไม่เป็น ใช้เวลาหมดไปกับสิ่งที่ไม่จำเป็นในการดำเนินชีวิต เช่น การนอน เทียวเล่น ทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมา

4) พฤติกรรมด้านการใช้จ่าย วัยรุ่นไทยสมัยนี้ยังไม่สามารถหาเงินเองได้แต่ก็ยังใช้เงินฟุ่มเฟือย สิ้นเปลือง ควรมีวินัยในการใช้จ่ายมากขึ้น

5) พฤติกรรมด้านการวางแผนเป้าหมายในชีวิต วัยรุ่นไทยในยุคปัจจุบันบางคนจะรอให้ถึงเวลาแล้วจึงคิดถึงอนาคต ไม่เตรียมตัว ทำให้ไม่เกิดความพร้อมในการก้าวต่อไป ควรมีเป้าหมายในชีวิต

สรุปพฤติกรรมการใช้ชีวิตของวัยรุ่นไทยในปัจจุบันจะมีพฤติกรรมด้านการแต่งกายไม่สวยงาม ด้านการใช้เครื่องมือสื่อสารที่ผิดที่ผิดเวลา ด้านการใช้เวลาว่างหมดไปกับสิ่งที่ไม่จำเป็น ด้านการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และการวางแผนเป้าหมายในชีวิตไม่มีการเตรียมตัว

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จตุรงค์ อินทรรุ่ง (2564: 110) การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 282 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับดังนี้ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ด้านความมีเหตุผล และด้านความพอประมาณ ส่วนด้านเงื่อนไขความรู้และด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวอยู่ในระดับมาก 2. การปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ

นักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำแนกตามสถานภาพของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา หลักสูตรการศึกษา สาขาวิชา รายรับจากครอบครัวหรือผู้ปกครอง และที่พัก ระหว่างการศึกษา มีการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน

ตรัยยาลักษณ์ เรื่องราย (2563: 109) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ บุคลากรภายในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กลุ่มตัวอย่างจำนวนรวมทั้งสิ้น 245 คน ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้ 1. บุคลากรภายในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยว กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยว กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลในทุกปัจจัยอยู่ในระดับมาก 2. บุคลากรภายในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีระดับของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบระดับของ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรภายในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า บุคลากรภายในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีระดับของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นัตถพลพิชัย ดุลยวาทิต และ มนต์ทนา คงแก้ว (2563) การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของหัวหน้า ครูว์เรือน เพื่อยกระดับสู่การเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษาตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือหัวหน้าครูว์เรือน จำนวน 331 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ส่วนใหญ่ มีปัญหาจากภาระค่าครองชีพที่สูงขึ้น 2) หัวหน้าครูว์เรือนส่วนใหญ่ น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงสู่การปฏิบัติจริงตามหลักความพอประมาณ 3) มีการบริหารจัดการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียงต้นแบบจากด้านจิตใจและสังคมเป็นอันดับแรก 4) ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐส่งเสริมด้าน ความรู้ความเข้าใจ และชี้แนะการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชนเพื่อเป็นแนวทางการยกระดับเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

พิมพกานต์ รัตนา (2563: 26) การส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน บ้านชาตาเรือง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 109 คน ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านชาตาเรือง ในภาพรวม มีการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และบุคลากรในกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานที่มีเพศ อายุ ระดับ การศึกษา และอาชีพต่างกัน มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนที่ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ รายได้ และตำแหน่ง มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนแตกต่างกัน

อาธิป ปัญญาประเสริฐ (2563) การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการปฏิบัติงานของบุคลากร: กรณีศึกษากรมศุลกากร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน และใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงานต้องเน้นความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ใช้ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ใช้ประสบการณ์ที่มีเพิ่มพูนความชำนาญในการปฏิบัติงาน ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด รวมถึงการจัดสรรงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเหมาะสม รวมถึงการจัดสรร เวลาในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม อีกทั้งยังต้องมีหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานด้วยความ ซื่อสัตย์สุจริต มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นธรรม ทำให้บุคลากรมีความสุขในการทำงาน และมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตามบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีตระหนักถึงความสำคัญในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกๆระดับ มีการศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมถึง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากร เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ทศไนย สุนทรวิภาต (2562) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรมการใช้จ่ายตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน ผลการวิจัยพบว่าความรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้จ่ายตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับต่ำ แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะมี ความรู้และมีความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ด้าน เป็นอย่างดี แต่อาจมีปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ ที่ ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการใช้จ่าย

ธัญมน จงจิตต (2562) การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในทัศนคติของพนักงานทำความสะอาด กลุ่มตัวอย่างคือพนักงานทำความสะอาด โรงพยาบาลศิริราช จำนวน 334 คน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล และด้านการมีภูมิคุ้มกัน ที่ดี มีความสัมพันธ์กับความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยมีหนี้สินน้อยลงและมีเงิน เหลือเก็บออม นอกจากนี้ยังพบว่า การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ และด้านเงื่อนไขความรู้มีความสัมพันธ์กับความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยมีเงินเหลือ เก็บออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.1

ไพรัช นิลวงศ์ (2562) การดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครู สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครหาดใหญ่โดยรวมอยู่ในระดับมาก การดำเนินชีวิตยึดเงื่อนไขคุณธรรมสูงกว่าด้านอื่น รองลงมาคือหลักความมีเหตุผล หลักภูมิคุ้มกันที่ดี หลักพอประมาณและเงื่อนไขความรู้ การเปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครู สังกัด

สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครหาดใหญ่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของครูพบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว ทักษะคิดต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่างกัน มีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาวช พุฒพันธ์ (2562) การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ในตำบลคูลาด อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน อายุ อาชีพ และหมู่บ้าน ที่อาศัยอยู่ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ได้แก่ ควรหาความรู้เพิ่มเติม ควรควบคุมการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ควรใช้เวลาว่างในการทำอาชีพเสริม ควรดำเนินชีวิตด้วยหลักคุณธรรม

สฤชดี กัมปนาทยุทธเสน (2562: 1-2) คุณภาพชีวิตของพลทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารปืนใหญ่ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ จังหวัดลพบุรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 104 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับคุณภาพชีวิตของพลทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารปืนใหญ่ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ จังหวัดลพบุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($X = 3.55$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($X = 3.76$) รองลงมา คือ ด้าน เครื่องแต่งกาย อยู่ในระดับมาก ($X = 3.74$) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านอาหารและโภชนาการ อยู่ในระดับ ปานกลาง ($X = 2.76$) 2) การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพชีวิตของพลทหารกองประจำการ พบว่า 2.1) ความสมัครใจเป็นทหารกองประจำการ ที่แตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิตแตกต่างกันได้แก่ ด้านอาหารและ โภชนาการ และด้านเครื่องแต่งกาย ส่วนระดับคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านที่พักอาศัย ด้านสุขภาพ ด้านสวัสดิการ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม 2.2) สถานภาพสมรส ของพลทหารกองประจำการที่แตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิต แตกต่างกันได้แก่ ด้านอาหารและโภชนาการ ส่วนระดับคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านที่พักอาศัย ด้านเครื่องแต่งกาย ด้าน สุขภาพ ด้านสวัสดิการ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม 2.3) ระดับการศึกษา ของพลทหารกองประจำการที่แตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านอาหารและ โภชนาการ ด้านที่ พักอาศัย ด้านเครื่องแต่งกาย ด้านสุขภาพ ด้านสวัสดิการ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม 2.4) อาชีพก่อนเข้ารับราชการทหาร ของพลทหารกองประจำการที่แตกต่างกัน มีระดับคุณภาพชีวิต แตกต่างกันได้แก่ ด้านที่พักอาศัย ส่วนระดับคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านเครื่อง แต่งกาย ด้านสุขภาพ ด้านสวัสดิการ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม 2.5) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนก่อนเข้ารับราชการทหาร ของพลทหารกองประจำการ ที่แตกต่าง

กัน มีระดับคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านที่พักอาศัย ด้านเครื่องแต่งกาย ด้านสุขภาพ ด้าน สวัสดิการ และด้านคุณธรรมและจริยธรรม

สานิตย์ หนูนิลา กนกวรา พวงประยงค์ (2562: 176) ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ ในชนบทไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลที่อยู่ในรุ่นประชากรวัย หรือเจนเอเรชั่นวาย (อายุตั้งแต่ 18 ถึง 37 ปี ณ พ.ศ. 2561) ที่อาศัยอยู่ในเขต ชนบทของประเทศไทยซึ่งเป็นพื้นที่การปฏิบัติงานอาสาสมัครของนักศึกษาบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นที่ 49 จำนวน 393 ราย ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการ ดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านประชากร ได้แก่ ช่วงอายุ สถานภาพ สมรส และระดับการศึกษาสูงสุด ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ความเพียงพอของรายได้ ปัจจัยด้านสังคม และการเมือง ได้แก่ การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรในชุมชน การได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐ และการได้รับผลกระทบจากแนวคิดการพัฒนาสมัยใหม่ ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ การใช้สื่อสังคม ออนไลน์ โดยตัวแปรดังกล่าวร่วมกันพยากรณ์รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ในชนบทไทยได้ ร้อยละ 31.5 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ฉันทชนก ปะวะละ (2561) การพัฒนาชุมชนต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับมั่งมี ศรีสุข: กรณีศึกษาบ้านหนองเผือก อำเภอบึงสามพัน จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 244 คน ผลการวิจัยพบว่าครัวเรือนนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต (3 ห่วง 2 เงื่อนไข) ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยมีด้านที่มีการนำมาปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านความมีเหตุมีผล ($\bar{x}=4.22$) ประชาชนมีส่วนร่วมในการสืบทอดประเพณีของชุมชน การดำเนินชีวิตและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา การใช้สติปัญญาและเหตุผลได้ตรงหาสาเหตุและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยความสามารถไม่รู้ว่าม คิด แบบรอบคอบมีเมตตาและช่วยเหลือผู้อื่นเสมอด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\bar{x}=4.13$) ประชาชนในชุมชนมีความเชื่อที่ว่า การ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” และจะทำความดีต่อไปเพื่อผลดีต่อตนเองและครอบครัว ประชาชนมีเงินประกันชีวิตหรือเงินฌาปนกิจหักด้วยหนี้สินปัจจุบันเป็นบวก การใช้หลักประชาธิปไตย ในการอยู่ร่วมกัน การมีเงินออมเพื่อเป็นทุนสำรองยามฉุกเฉิน และด้านคุณธรรม ($\bar{x}=4.02$) สร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและพยายาม หลีกเลี่ยงอบายมุขทั้งปวง ผลการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ระดับมั่งมี ศรีสุข สามารถแยกเป็นรายด้าน ผลการดำเนินงานด้านการออม อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{x}=4.06$) โดยประชาชนมีช่องทางในการออม เช่น เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ฯ กลุ่มสัจจะกองทุนหมู่บ้านหรือธนาคาร รongลงมา คือ ด้าน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x}=4.05$) การที่ประชาชนให้ความสำคัญในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและประหยัด ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างถูกวิธีและด้านความเอื้ออาทร ($\bar{x}=4.04$) ประชาชนมีส่วนร่วมให้การช่วยเหลือกิจกรรมของเพื่อนบ้าน เช่น งานมงคลสมรส งานศพ ตลอดจน

งานที่ราชการจัดขึ้นถือว่าเป็นการสร้างความสำเร็จอย่างหนึ่ง ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชุมชนประสบความสำเร็จเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงระดับ มั่งมี ศรีสุขมี 8 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำหมู่บ้าน ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ และด้านเทคโนโลยี โดยภาพรวมทั้ง 8 ปัจจัย มีความสัมพันธ์ กับการความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิพนธ์ ศศิธรเสาวภา (2561) การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่าง เป็นประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วน ต.บางนางลี่ อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม 371 คน สัมภาษณ์ ผู้นำจำนวน 8 คน ผลการวิจัยพบว่า เงื่อนไขการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง เงื่อนไข ความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม มีผลต่อคุณภาพชีวิตของชาวบ้านในด้านความมีเหตุผลและการมี ภูมิคุ้มกันที่ดี แต่มีผลต่อความพอประมาณเพียงเล็กน้อย เพราะระดับความพอประมาณของแต่ละ ครอบครัวมีความ แตกต่างกันตามฐานะรายได้จึงควรส่งเสริมให้มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อให้ ทราบระดับความ พอประมาณของแต่ละครอบครัวด้วยตนเอง

ผ่องศรี พัฒนมณี (2561) ได้ศึกษา แนวทางพัฒนาการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนบ้านไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง ระบบสารสนเทศ งานวิจัย มทร.ศรีวิชัย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 190 ครัวเรือน ผลการวิจัย พบว่า 1) ครัวเรือนมีรายได้ หลักเฉลี่ยเดือนละ 11,992 บาท มีรายจ่ายเดือนละ 11,618 บาท นิยมปลูก พริก ตะไคร้ มะนาว สัตว์ ที่นิยมเลี้ยงได้แก่ ไก่ และปลาตุ๊ก สินค้าอุปโภคบริโภคที่นิยมซื้อ ได้แก่ เครื่องปรุงรส ปัญหาการดำเนิน ชีวิต ได้แก่ ขาดเงินทุน ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ และขาดความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ความต้องการ ให้มีการช่วยเหลือให้มีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การทำน้ายาปรับผ้า นุ่ม น้ายาขัดห้องน้ำ และการเพาะเห็ด 2) แนวทางการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงประชาชนบ้านไม้ฝาด ควรส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ทุกครัวเรือน อบรมให้ความรู้ในด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน การส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์ใช้ในครัวเรือน และ สนับสนุนให้ประชาชนจัดตั้งกลุ่มอาชีพ 3) ผลการทดลองแนวทางส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.76 ครัวเรือนมีรายจ่ายลดลงร้อยละ 25.74 ครัวเรือนปลูกพืชเพื่อการยังชีพเพิ่มขึ้นร้อยละ 40.85 ครัวเรือนเลี้ยงสัตว์เพื่อการยังชีพเพิ่มขึ้น ร้อยละ 66.67 ครัวเรือนซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคจากร้านค้าลดลงร้อยละ 10.84 และครัวเรือนมี รวมกลุ่มทำผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบสารพัดรสจำนวน 6 ครัวเรือน และสามารถจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ราชมงคลไม้ฝาด

พิกุล ภูมิโคกรัก (2561) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง 406 คน ผลการวิจัย พบว่า 1. ส่วนใหญ่ นักศึกษาการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากการเรียนการสอน และการเรียนรู้

ด้วยวิธีการต่าง ๆ ไม่เคยแลกเปลี่ยนเรียนรู้และไม่เคยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมามีความรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับมาก 3. พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พบว่า 3.1 นักศึกษามีพฤติกรรมด้านอาหาร เช่น รับประทานอาหารครบ 3 มื้อ ประกอบด้วย ทั้งผักและผลไม้ รับประทานอาหารแต่พออิ่ม รับประทานอาหารที่สด ใหม่ สะอาด ทุกวัน เป็นต้น 3.2 นักศึกษามีพฤติกรรมด้านการแต่งกาย เช่น ใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่เหมาะสมใช้ได้หลายโอกาส รู้จักตัดแปลงเสื้อผ้า เลือกซื้อเสื้อผ้าที่มีคุณภาพ ราคาเหมาะสม และรู้จักวิธีดูแลเสื้อผ้า เป็นต้น 3.3 นักศึกษามีพฤติกรรมด้านที่พักอาศัย เช่น ไม่เปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าและก๊อกน้ำทิ้งไว้ ตรวจสอบสภาพซ่อมแซมของได้ ประหยัดน้ำและเชื้อเพลิงต่าง ๆ ในบ้าน เป็นต้น 3.4 นักศึกษามีพฤติกรรมด้านการดูแลสุขภาพ เช่น ออกกำลังกาย พักผ่อนอย่างเพียงพอ ดูแลสุขภาพร่างกาย มีสุขลักษณะนิสัย ความสะอาดทั้งร่างกายและที่อยู่อาศัย ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติด เป็นต้น 3.5 นักศึกษามีพฤติกรรมด้านเศรษฐกิจและค่าใช้จ่าย เช่น ใช้จ่ายตามฐานะ คำนึงถึง ความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต รู้จักออม เป็นต้น

วรพจน์ เร้าเสถียร (2561) การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล กลุ่มตัวอย่างที่คือ นายทหารชั้นสัญญาบัตร และนายทหารชั้นประทวน จำนวน 100 นาย ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย และผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 นายโดยการเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้มีการกำหนดนโยบาย ให้กำลังพลศึกษาและน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการประพฤติตนพัฒนาและปรับปรุงสติปัญญาต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของกำลังพลเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต 2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพลในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพชีวิตของกำลังพลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายงานพบว่า คุณภาพชีวิตด้านปลูกฝังค่านิยมไทย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายงานพบว่า ด้านการประหยัดค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3. การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกำลังพล พบว่า กำลังพลของกองพันปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ มีกิจกรรมสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ที่ทำร่วมกัน คือ โครงการร้านต้นไม้ พัน. ปสอ. และโครงการเศรษฐกิจพอเพียง

วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย (2561) การปรับใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาในจังหวัดนครปฐม การสุ่มแบบโควต้า จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การปรับใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในจังหวัด นครปฐมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ด้านเงื่อนไข ความรู้ ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวด้านความมีเหตุผล และ ด้านความพอประมาณตามลำดับ 2) ระดับคุณภาพชีวิตของนักศึกษา

ในจังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยเรียงลำดับ ได้ดังนี้ การพัฒนาด้านความคิดด้านร่างกาย ด้านจิตใจด้านอารมณ์ด้านวินัย ด้านสังคม และด้านปัญญา ตามลำดับ 3) การปรับใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของนักศึกษาในจังหวัดนครปฐมโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ (เท่ากับ 0.94)

อรรวรรณ ป้อมด (2561) การขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 กลุ่ม ตัวอย่างกระจายครอบคลุมโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. กระบวนการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีแนวทางการพัฒนาเป็น 2 แนวทาง 1) การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนสู่สถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำและบริหารจัดการศึกษาในทุกมิติ มอบหมายให้ คณะครูน้อมนำมาเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการทำงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมุ่งให้เกิดการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่กิจกรรมในสถานศึกษา พัฒนาสู่การเป็นสถานศึกษาพอเพียงและดำเนินการขับเคลื่อนกระบวนการอย่างมีระบบทั้งโรงเรียนมาอย่างต่อเนื่องจนพัฒนาให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกด้าน 2) การดำเนินการโครงการอื่น ๆ แล้วนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เข้ามาเป็นหลักคิดหลักปฏิบัติในการบริหารจัดการศึกษาเป็นสถานศึกษาพอเพียง และศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. แนวปฏิบัติการขับเคลื่อนและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของศูนย์การเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการน้อมนำหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา ขั้นที่ 2 การจัดระบบการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การจัดกิจกรรมในโรงเรียนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ขั้นที่ 4 การเปลี่ยนแปลงบริบท ขั้นที่ 5 การสร้าง เครือข่าย

ปัทมา โกเมนท์จรัส (2560) ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนตำบลสองคลอง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่าง 384 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมในระดับมาก 2) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้านร่างกายและจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ในระดับมาก 3) ระดับความรู้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สถานภาพในครอบครัว อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน และรายจ่ายต่อเดือนที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และ 4) ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านร่างกายและจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

เทพ เพียมะลัง. (2560) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ผลการวิจัยดังนี้ การเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจมีค่าเฉลี่ย 3.82 อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านรับ ข้อมูลข่าวสารมีค่าเฉลี่ย 3.50 อยู่ในระดับมาก ด้านการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 3.45 อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยรวม 3.62 อยู่ในระดับมาก พฤติกรรมการดำเนินชีวิต พบว่า ด้านการ ประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้านหรือที่พักอาศัย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผนการใช้จ่ายมีค่าเฉลี่ย 3.28 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการดูแลรักษาสุขภาพมีค่าเฉลี่ย 3.20 อยู่ในระดับปานกลาง ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารมีค่าเฉลี่ย 2.95 อยู่ในระดับปานกลาง และ ด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย มีค่าเฉลี่ย 2.64 อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับและมีค่าเฉลี่ย รวม 3.24 อยู่ในระดับปานกลางเปรียบเทียบการเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง พบว่า ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.138 ซึ่งมากกว่า 0.05 ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และเปรียบเทียบ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตระหว่างเพศชาย และเพศหญิง พบว่า ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.474 ซึ่ง มากกว่า 0.05 ที่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ธนเทพ บัวบุศย (2560) การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการ พัฒนา คุณภาพชีวิตของกำลังพลชั้นประทวนกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 1 รักษาพระองค์ กลุ่มตัวอย่างคือ กำลัง พลชั้นประทวนกองพันทหาร ปืนใหญ่ที่ 1 รักษาพระองค์ ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการดำเนิน ชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจำแนกตามปัจจัย พื้นฐานส่วนบุคคล ไม่มีผลต่อ ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีเพียงอายุ ราชการ เท่านั้นที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) พฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่ สอดคล้องกับ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ความสัมพันธ์ ระหว่างพฤติกรรมการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิต ด้าน ที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ด้านจิตใจกับด้านจิตวิญญาณ ส่วนด้านที่มีระดับ ความสัมพันธ์น้อย ที่สุด คือ ด้านเทคโนโลยีกับด้านร่างกาย

ศรียรัตน์ ศรีสง่า (2560) การพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา สอบถามนักศึกษา จำนวน 372 คน และสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และผู้ปกครองของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษจำนวน 10 รูป/คน และการสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 รูปผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัจจุบันและปัญหาทักษะชีวิตของนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา ได้แก่ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พบว่า นักศึกษาให้

ความสนใจ ตนเองค่อนข้างน้อย และสนใจคนอื่นมากกว่าตนเอง อาจแสดงจากการบริโภคสื่อมากเกินไปทำให้การดำเนินชีวิตขาดเป้าหมายที่ชัดเจน และบางคนขาดความรับผิดชอบต่อน้ำที่ในการรับผิดชอบ ต่อสังคมส่วนรวม 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ พบว่า ขาดหลักการ คิดแบบโยนิโสมนสิการด้วยเหตุและผลในการตัดสินใจต่อการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่าง เพียงพอ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด พบว่า นักศึกษาบางคนขาดความ เข้าใจตนเองและสังคมที่มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิต คือ จึงเกิดความเครียด ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ ไม่ดีพอ 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น พบว่า นักศึกษาขาดการเรียนรู้การใช้ภาษากายและใจในการสื่อสารอยู่ร่วมกับคนอื่น ความสัมพันธ์ร่วมกับคนอื่นอย่างสร้างสรรค์น้อย 2. การพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาวิทยาลัย อาชีวศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ส่งเสริมให้นักศึกษาปฏิบัติ ศิล 5 และhiri โอตตปปะ จัดกิจกรรมอบรม คุณธรรมสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเงื่อนไขความรู้โดยนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ในชีวิตประจำวัน ด้านความพอประมาณ เห็นประโยชน์และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการ ดำเนินชีวิต และ ด้านความมีภูมิคุ้มกัน จัดทำรายรับรายจ่ายในครัวเรือน 3. กระบวนการพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาประกอบด้วยทักษะชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา 5 ด้าน 1) ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักความถนัดความสามารถ ของตนเอง 2) คิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ แยกแยะข้อมูลข่าวสาร 3) จัดการกับอารมณ์และความเครียด เข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล 4) สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เข้าใจ มุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากายในการสื่อสารและสามารถประยุกต์เข้ากับหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3 หัวง 2 เงื่อนไข ได้แก่ 1) ด้านความพอประมาณ สร้างความเข้าใจ 2) ด้านความมีเหตุผล จัดทำรายรับรายจ่ายในครัวเรือน 3) ด้านความมีภูมิคุ้มกัน จัดทำบัญชีธนาคาร ขยะ 4) ด้านเงื่อนไขความรู้ วางแผนองค์ความรู้ 5) ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ส่งเสริมให้นักศึกษาปฏิบัติตามหลักโยนิโสมนสิการและ อิทธิบาท 4

เสกสรรค์ เผ่าพันธุ์พิพัฒน์ (2560) การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ผลการวิจัยพบว่า เมื่อนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันแล้ว กลุ่มตัวอย่างสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขตามคำว่า “พอเพียง” กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างมีการผลิต และบริโภคอย่างพอเพียงตามความจำเป็นในการดำรงชีวิต และสร้างความมั่นคงให้กับตนเอง และครอบครัวด้วยการออม เป็นต้น ทั้งนี้ ผลจากการวิจัยยังพบว่าครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีความผูกพันเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมี เวลาให้กันและกันมากขึ้น สามารถรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในครอบครัวได้มาก กว่าเดิม ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

ต่อกำลังพลของ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมมีดังนี้ 1. ในด้านการปฏิบัติ ส่งเสริมให้ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินชีวิต ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีต่อหน่วยงานภาครัฐ และประชาชน ทั่วไป และต้องสนับสนุนให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง 2. ในด้านการสร้างจิตสำนึก ควรส่งเสริมให้ความรู้ และรณรงค์ให้ทราบถึง ข้อดี ในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อไป ทั้ง หน่วยงานภาครัฐ และประชาชนทั่วไป

จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์ (2559) การพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาตนเอง ในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย (1) หลักการเหตุผล (2) วัตถุประสงค์ (3) สารสำคัญของรูปแบบประกอบ ด้วยการเรียนรู้เพื่อรู้ การเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ การเรียนรู้เพื่อเป็นพลเมืองที่ดี การเรียนรู้เพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองและสังคมซึ่งมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว โดยมีเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม (4) แนวทางการนำ รูปแบบสู่การปฏิบัติและ (5) เงื่อนไขการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ 2. รูปแบบโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด หากพิจารณาแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบพบว่า องค์ประกอบด้านวัตถุประสงค์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับแรก ส่วนองค์ประกอบของรูปแบบด้านเงื่อนไข การนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย 3. การตรวจสอบรูปแบบโดยการนำสารสำคัญของรูปแบบไปสู่การปฏิบัติ โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการเรียนรู้เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีมีการนำไปสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นลำดับแรก หากพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ประเด็นการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ การมีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี มีการนำไปสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นลำดับแรก และประเด็นการมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยมีความสามารถทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม สามารถในการวางแผน รวมทั้งรับผิดชอบ มีการนำไปสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ส่วนด้านการเรียนรู้เพื่อรู้ มีการนำไปสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย หากพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ประเด็นการมีความรู้ความเข้าใจใน วัตถุประสงค์ของสาขาวิชาชีพตามหลักสูตรที่ศึกษา มีการนำไปสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับมากเป็นลำดับแรก และประเด็นการเรียนรู้หลักสถิติ หรือคณิตศาสตร์ สามารถใช้เป็นเครื่องมือประมวลข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม มีการนำไปสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับ มากเป็นลำดับสุดท้าย 4. การยืนยันรูปแบบตรงกับสภาพจริงอยู่ในระดับมากทุกด้าน หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียนรู้เพื่อ อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขตรงกับสภาพจริงมากเป็นลำดับแรก ส่วนด้านการเรียนรู้สู่การปฏิบัติตรงกับสภาพจริงอยู่ในระดับ มากเป็นลำดับสุดท้าย

ชญญา ลีศัตร์พ่าย (2559) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร1 กลุ่มตัวอย่างศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 481 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ในระดับมหาวิทยาลัย และระดับกลุ่มสาขาวิชา และระดับคณะ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคมสามารถทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยแบบอย่างในการใช้ชีวิตโดย อาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันเป็นตัวทำนายที่มีอิทธิพลสูงสุด ในการทำนายการใช้ชีวิต โดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\beta=.272$) รองลงมาคือเจตคติต่อการใช้ชีวิตโดยอาศัย หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ที่มีอิทธิพลสูงเป็นอันดับที่สองในการทำนายการใช้ชีวิต โดย อาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\beta=.210$) และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนเป็นตัวทำนายที่มี อิทธิพลสูงเป็นอันดับที่สามในการทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\beta= .188$) ส่วนตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนเป็นตัวทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่มีอิทธิพลเป็นอันดับที่สี่ในการทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ($\beta=.152$) โดยตัวแปรทั้ง 4 ตัวนี้ร่วมกันทำนายการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีภูมิคุ้มกัน ได้ร้อยละ40.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วารี คลังศิริ (2558) การรับรู้เพื่อพัฒนาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. การรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามการรับรู้ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคม ตามลำดับ 2. การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาตนเองของนักศึกษา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก (โดยในสามลำดับแรกได้แก่ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และด้านเงื่อนไขความรู้ ตามลำดับ) 3. การเปรียบเทียบความแตกต่างการพัฒนาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และคณะที่สังกัด มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อวิเคราะห์รายคู่ พบว่า ระหว่างนักศึกษาคณะครุศาสตร์ กับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และนักศึกษาคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ ระหว่างนักศึกษาคณะครุศาสตร์ กับนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยอื่น ๆ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน 4. อิทธิพลการรับรู้เพื่อพัฒนาตนเองตามหลัก

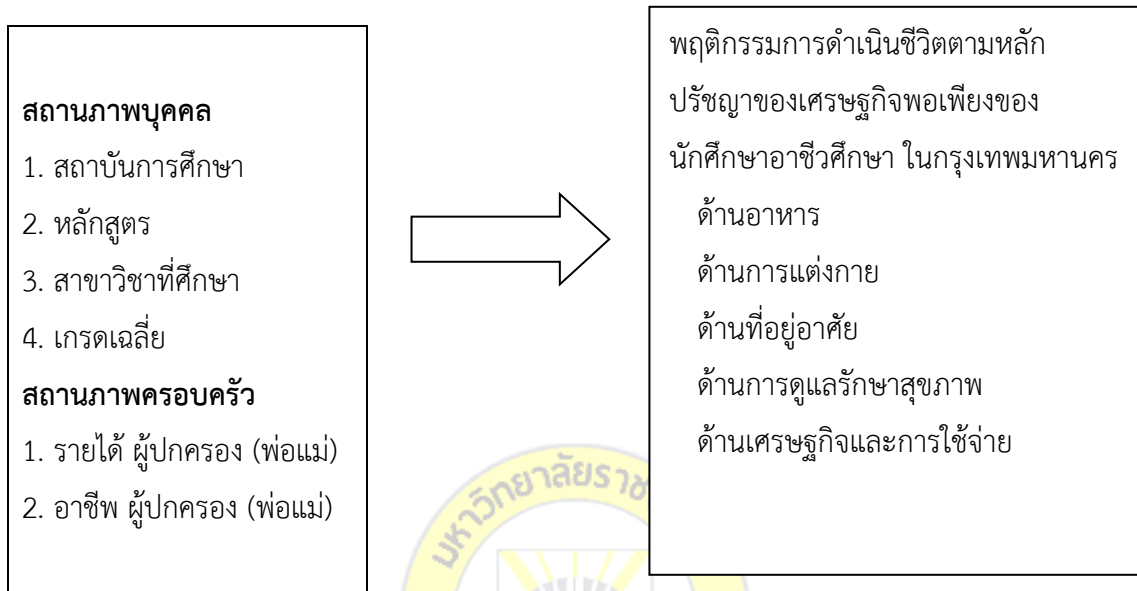
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ($\beta=0.35$) และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ($\beta=0.36$) โดยมีอำนาจในการพยากรณ์เท่ากับร้อยละ 45

กานดา เต๊ะชั้นหมาก (2556) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ทุกคณะ ทุกชั้นปี รวม 302 คน ผลการวิจัยที่สำคัญ พบว่า 1. ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากโทรทัศน์มาก รองลงมาคือจากการเรียนการสอน อินเทอร์เน็ต และหนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร ตามลำดับ 2. นักศึกษาตอบแบบสอบถามถูกน้อยที่สุด 3 ข้อ และมากที่สุด 15 ข้อ โดยมีตอบถูกเฉลี่ย 9.74 ข้อ มีความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก ร้อยละ 22.9 ในระดับปานกลาง ร้อยละ 51.2 และในระดับน้อย ร้อยละ 25.9 3. มีเจตคติต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับดีมาก จำนวน 2 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 13.33) ในระดับดี จำนวน 6 ข้อ จาก 15 ข้อ (ร้อยละ 40.00) 4. มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักศึกษามีพฤติกรรมด้านอาหาร เช่น การเลือกรับประทานอาหารสด ใหม่ สะอาด การรับประทานอาหารเช้า การคำนึงถึงความอร่อยของอาหารมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับจากอาหาร เป็นต้น ด้านการแต่งกาย การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่เหมาะสมกับฐานะ การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่สามารถใส่ได้หลายโอกาส เป็นต้นด้านที่พักอาศัย การปิดก๊อกน้ำทันทีเมื่อเลิกใช้ การปิดโทรทัศน์เมื่อไม่มีคนดู การปรับเปลวไฟในการใช้แก๊สให้เหมาะสมเพื่อไม่ให้สิ้นเปลือง เป็นต้น ด้านการดูแลสุขภาพ การสวมเสื้อผ้าที่สะอาด การทำความสะอาดห้องนอนและที่พักรับ การล้างทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม เป็นต้น และด้านเศรษฐกิจและค่าใช้จ่าย การใช้จ่ายตามฐานะ การวางแผนการใช้จ่ายเงิน การซื้อของโดยคำนึงถึงความจำเป็นในการดำรงชีวิต มากกว่าตามกระแสโฆษณา เป็นต้น 5. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (มีความสัมพันธ์เชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก) 2) จำนวนเงินที่ได้รับเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายต่อเดือน (มีความสัมพันธ์เชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก) และ 3) ความรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (มีความสัมพันธ์เชิงปฏิฐานในระดับน้อยมาก)

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย การเรียนรู้เพื่อรู้ การเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ การเรียนรู้เพื่อเป็นพลเมืองที่ดี การเรียนรู้เพื่ออยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองและสังคม ซึ่งมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัว โดยมีเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม มีการพัฒนาความคิด ด้านร่างกาย จิตใจ

อารมณ์ มีประโยชน์ต่อสังคม การใช้สติปัญญาและเหตุผลไตร่ตรองหาสาเหตุและแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยความสามารถไม่ถัวาม คิด แบบรอบครอบมีเมตตาและช่วยเหลือผู้อื่น

2.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ นักศึกษาอาชีวศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ การตลาด บัญชีและอื่น ๆ ของสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร 3 แห่ง ปีการศึกษา 2564 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 2,461 คน และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 2,185 คน รวม 4,646 คน (งานทะเบียน วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล ศรียาน และวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ , 2564) ขนาดตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 รวมได้กลุ่มตัวอย่าง 375 คน: ในการเลือกประชากรจากสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพฯ 3 แห่งนี้ เป็นตัวแทนที่ต้องการศึกษา เพราะเป็นสถาบันที่เชื่อถือได้ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างพอเหมาะ ประหยัดเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วนโดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) จากสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เพื่อเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้จากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 196 คน และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสถาบันอาชีวศึกษาจำนวน 179 คน รวม 375 คน คือ

1. ทำการแบ่งกลุ่มประชากรที่ศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ออกเป็นสถาบันมีทั้งหมด 3 แห่ง

2. จากสถาบัน 3 แห่ง สุ่มนักศึกษาออกเป็นสัดส่วนตามจำนวนนักศึกษาในแต่ละสถาบัน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
			ปวช.	ปวส.
สถาบันอาชีวศึกษา แห่งที่ 1	1,963	161	96	65
สถาบันอาชีวศึกษา แห่งที่ 2	1,574	123	58	65
สถาบันอาชีวศึกษา แห่งที่ 3	1,109	91	42	49
รวม	4,646	375	196	179

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaires) ความคิดเห็นในเรื่องพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามในเรื่องเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น สถานภาพบุคคล และสถานภาพครอบครัว เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถาม 5 ด้าน ผู้วิจัยมีความสนใจว่านักศึกษาซึ่งอยู่ในวัยรุ่นมีการดำเนินชีวิตในชีวิตประจำวันอย่างไร สำหรับแบบสอบถามมีจำนวน 50 ข้อ โดยแบ่งเป็นด้านอาหาร จำนวน 10 ข้อ ด้านการแต่งกาย จำนวน 10 ข้อ ด้านที่พักอาศัย จำนวน 10 ข้อ ด้านการดูแลสุขภาพ จำนวน 10 ข้อ และด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแต่ละข้อกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของ นักศึกษาต่อพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา เป็นลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร วัดเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likerts) หากคุณภาพของเครื่องมือโดยหาความตรง (Validity) โดยอาศัยการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบและพิจารณาความเหมาะสม ให้ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษาและเพื่อประเมินความตรงตามเนื้อหา และถูกต้องในสำนวนภาษาที่ใช้ โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-Objective Concurrence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00) และนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่นอกเหนือจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94 ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสม เพราะมีความเที่ยงมากกว่า 0.7 ขึ้นไปและนำเครื่องมือเสนอผ่านที่ปรึกษาเพื่ออนุมัติการเก็บข้อมูลจริง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสถาบันอาชีวศึกษา 3 แห่ง เพื่อขออนุญาตการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา
2. ผู้วิจัยขออนุญาตสถาบันอาชีวศึกษา เพื่อเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขออนุญาตสถาบันอาชีวศึกษาอย่างเป็นทางการและรับอนุญาตให้เข้าเก็บข้อมูลได้
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปยังสถาบันอาชีวศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตอบแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ 10-14 มกราคม 2565
4. ผู้ช่วยผู้วิจัย (อาจารย์ในสถาบันอาชีวศึกษาทั้ง 3 แห่ง) เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัย ระหว่างวันที่ 1-7 กุมภาพันธ์ 2565
5. ตรวจสอบการตอบแบบสอบถามและประมวลสรุปผลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บข้อมูลจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลในการประมวลผลและการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

- 1) การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายถึงพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด

2) การศึกษาระดับของการดำเนินชีวิต โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่ออธิบายระดับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติด ตามเกณฑ์การแปล ดังนี้

เกณฑ์การแปลระดับการปฏิบัติของนักศึกษา

คะแนน	ระดับพฤติกรรมการป้องกันตนเอง
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
0.51-1.50	น้อยที่สุด

3) การเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามสถานภาพของนักศึกษา และสถานภาพครอบครัว โดยใช้สถิติ t- test กับตัวแปรระดับการศึกษา และใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว (ANOVA) กับตัวแปร สาขาวิชาที่ศึกษา เกรดเฉลี่ยของนักศึกษา อาชีพของบิดามารดาและรายได้ของบิดามารดา เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Chaffe')

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บข้อมูลจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลในการประมวลผลและการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1) การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม หลักสูตร สาขาวิชาที่ศึกษาอยู่และเกรดเฉลี่ย อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง โดยการทดสอบค่าที (t- test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่ออธิบายถึงการ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพบุคคลและสถานภาพครอบครัว ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 375 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1.สถาบันการศึกษา		
1. วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลบริหารธุรกิจ	121	32.30
2. วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล ศรียาน	92	24.50
3. วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ	162	43.20
รวม	375	100.00
2. ระดับการศึกษา		
1. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	196	52.30
2. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	179	47.70
รวม	375	100.00
3. สาขาวิชา		
1. คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	127	33.90
2. การตลาด	113	30.10
3. บัญชี	102	27.20
4. อื่น ๆ	33	8.80
รวม	375	100.00
4.เกรดเฉลี่ย		
1. น้อยกว่า 2.00	13	3.50
2. 2.00–2.50	73	19.50
3. 2.51–3.00	97	25.80
4. 3.01–3.50	84	22.40
5. 3.51– 4.00	108	28.80
รวม	375	100.00
5.อาชีพ		
1. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐ	62	16.50
2. พนักงานบริษัทเอกชน	58	15.50
3. รับจ้าง/อิสระ	166	44.30
4. เกษตรกร	12	3.20
5. ค้าขาย	65	17.30

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
6. อื่น ๆ	12	3.20
รวม	375	100.00
6.รายได้ของบิดามารดา		
1. .ต่ำกว่า 10,000 บาท	71	18.90
2. 10,001-20,000 บาท	180	48.00
3. 20,001-30,000 บาท	66	17.60
4. 30,001-40,000 บาท	42	11.20
5. 40,001 บาท ขึ้นไป	16	4.30
รวม	375	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 375 คน เป็นนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 43.20 วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 32.30 และวิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล ศรียาน คิดเป็นร้อยละ 24.50 ระดับการศึกษาเป็นระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คิดเป็นร้อยละ 52.30 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คิดเป็นร้อยละ 47.70 สาขาวิชาที่ศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 33.90 สาขาการตลาด คิดเป็นร้อยละ 30.10 สาขาบัญชี คิดเป็นร้อยละ 27.20 และสาขาอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 8.80 เกรดเฉลี่ย เป็น 3.51-4.00 คิดเป็นร้อยละ 28.80 เกรดเฉลี่ย เป็น 2.51-3.00 คิดเป็นร้อยละ 25.90 เกรดเฉลี่ย เป็น 3.01-3.50 คิดเป็นร้อยละ 22.40 เกรดเฉลี่ย เป็น 2.00-2.50 คิดเป็นร้อยละ 18.70 และเกรดเฉลี่ย น้อยกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 3.50 อาชีพของบิดามารดา เป็นอาชีพรับจ้างอิสระ คิดเป็นร้อยละ 44.30 อาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 17.30 อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 16.50 อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 15.50 อาชีพเกษตรกรและอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 3.20 รายได้ของบิดามารดา เป็น 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.00 ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.90 เป็น 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.60 เป็น 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.20 และ เป็น 40,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.30

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานครโดยรวมและเป็นรายด้าน

ด้านที่	รายการประเมิน/ด้าน	ระดับปฏิบัติการ			
		$\bar{X}$	SD	แปลค่า	อันดับ
1.	ด้านอาหาร	3.70	0.68	มาก	2
2.	ด้านการแต่งกาย	3.55	0.73	มาก	5
3.	ด้านที่พักอาศัย	3.74	0.90	มาก	1
4.	ด้านการดูแลสุขภาพ	3.63	0.73	มาก	4
5.	ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย	3.67	0.75	มาก	3
รวม		3.66	0.62	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่านิสิตสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีระดับระดับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษาทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.55-3.74) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านที่พักอาศัย รองลงมาตามลำดับคือ ด้านอาหาร ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย ด้านการดูแลสุขภาพและด้านการแต่งกาย

ตารางที่ 4.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านอาหารเป็นรายชื่อ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	แปลค่า	
			ระดับ	อันดับที่
			ปฏิบัติการ	
1. การรับประทานอาหารวันละ 3 มื้อ	3.67	0.75	มาก	6
2. การรับประทานอาหารแต่พออิ่ม	3.90	0.83	มาก	3
3. การรับประทานอาหารที่บ้านเป็นประจำ	3.99	1.01	มาก	2
4. การรับประทานอาหารผักและผลไม้ตามฤดูกาล	3.51	1.06	มาก	8
5. การรับประทานอาหารประเภทกรูบกรอบ	3.67	1.09	มาก	6
6. การรับประทานอาหารประเภทรสจัด (เค็มจัด เปรี้ยวจัด หวานจัดและเผ็ดจัด)	3.77	1.01	มาก	4
7. การรับประทานอาหารคำนึงถึงความอร่อยมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ	4.05	1.75	มาก	1
8. การรับประทานอาหารประเภทสุก ๆ ดิบ ๆ	3.26	2.43	ปานกลาง	10
9. การดื่มน้ำสะอาดวันละ 6-8 แก้ว	3.71	1.07	มาก	5
10. การดื่มน้ำอัดลม/เครื่องดื่มบำรุงกำลัง	3.45	1.17	ปานกลาง	9
รวม	3.70	0.68	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่านักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านอาหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่านิสัยมีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยทั้ง 10 ข้อ มีการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับมาก 8 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ ($\bar{x}=4.05-3.26$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การรับประทานอาหารคำนึงถึงความอร่อยมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ รองลงมาตามลำดับคือ การรับประทานอาหารที่บ้านเป็นประจำ การรับประทานอาหารแต่พออิ่ม การรับประทานอาหารประเภทรสจัด (เค็มจัด เปรี้ยวจัด หวานจัดและเผ็ดจัด) การดื่มน้ำวันละ 6-8 แก้ว การรับประทานอาหารประเภทขนมกรูบกรอบ การรับประทานอาหารวันละ 3 มื้อ การรับประทานอาหารผักและผลไม้ตามฤดูกาล การดื่มน้ำอัดลม/เครื่องดื่มบำรุงกำลังและการรับประทานอาหารประเภทสุก ๆ ดิบ ๆ เป็นลำดับสุดท้าย

ตารางที่ 4.4 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านการแต่งกายเป็นรายชื่อ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	แปลค่า	
			ระดับ	อันดับที่
			ปฏิบัติการ	
1. การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่สามารถใส่ได้หลายโอกาส	4.02	0.94	มาก	1
2. การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่สมกับฐานะ	3.89	2.20	มาก	2
3. การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามแฟชั่นหรือสมัยนิยม	3.52	1.06	มาก	7
4. การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเฉพาะช่วงลดราคา	3.74	1.80	มาก	3
5. การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่มีแบรนด์เนม	2.98	1.32	ปานกลาง	9
6. การนำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาซ่อมแซมนำกลับมาใช้ใหม่	3.40	1.15	ปานกลาง	8
7. การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ตามภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ เช่น ผ้าทอ ผ้าฝ้าย ฯลฯ	2.97	1.22	ปานกลาง	10
8. การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามสภาพภูมิอากาศ	3.74	0.88	มาก	3
9. การใช้วิธีตากผ้ากลางแดดอบแห้งมากกว่าการปั่นด้วยเครื่องซักผ้า	3.60	1.05	มาก	6
10. การรีดเสื้อผ้าครั้งละมาก ๆ และรีดติดต่อกันจะได้ไม่เปลืองไฟ	3.63	1.07	มาก	5
รวม	3.55	0.73	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการแต่งกายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =3.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่านิสิตมีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 10 ข้อ อยู่ในระดับมากและระดับมาก 7 ข้อ และปานกลาง 3 ข้อ ($\bar{x}$ =4.02-2.97) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การการเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่สามารถใส่ได้หลายโอกาส รองลงมาตามลำดับคือ การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่สมกับฐานะ การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเฉพาะ

ช่วงลดราคา การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามสภาพภูมิอากาศ การรีดเสื้อผ้าครั้งละมาก ๆ และรีดติดต่อกันจะได้ ไม่เปลืองไฟ การใช้วิธีตากผ้ากลางแจ้งแดดอบแห้งมากกว่าการปั่นด้วย เครื่องซักผ้า การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามแฟชั่นหรือสมัยนิยม การนำเสื้อผ้าที่ซื้อมาซ่อมแซมนำกลับมาใช้ใหม่ การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่มีแบรนด์เนม และการใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ตามภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ เช่น ผ้าทอ ผ้าฝ้าย ฯลฯ เป็นลำดับสุดท้าย

ตารางที่ 4.5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ด้านที่พิกอาศัยเป็นรายชื่อ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	แปลค่า	
			ระดับ	อันดับที่
			ปฏิบัติการ	
1. การตรวจสอบสภาพเครื่องใช้ภายในบ้านและซ่อมแซมเมื่อชำรุด	3.85	2.72	มาก	4
2. การทำความสะอาดหลอดไฟ เพื่อเพิ่มความสว่าง	3.73	3.98	มาก	6
3. การใส่ของในตู้เย็นมากจนแน่น	3.46	1.08	ปานกลาง	8
4. การปิดก๊อกน้ำทันทีเมื่อเลิกใช้	4.20	0.91	มาก	2
5. การประหยัดไฟฟ้าและพลังงานเชื้อเพลิงในบ้าน	4.09	2.19	มาก	3
6. การเปิดไฟฟ้าทิ้งไว้แม้ไม่ได้ใช้ประโยชน์	2.97	1.30	ปานกลาง	10
7. การล้างจานโดยการให้น้ำไหลผ่านตลอดเวลา	3.44	1.20	ปานกลาง	9
8. การปิดโทรทัศน์เมื่อไม่มีคนดู	4.26	3.04	มาก	1
9. การปลุกต้นไม้หรือผักสวนครัว	3.60	2.45	มาก	7
10. การฝนตกชุก บ้านที่อยู่อาศัยจะไม่มีน้ำขังเนื่องจากการระบายน้ำได้ดี	3.75	1.10	มาก	5
รวม	3.74	0.90	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่านักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านที่พิกอาศัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่านิสิตมีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 10 ข้อ อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และระดับปานกลาง 3 ข้อ ($\bar{x}=4.26-2.97$) โดยข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การปิดโทรทัศน์เมื่อไม่มีคนดู รองลงมาตามลำดับคือ การปิดก๊อกน้ำทันทีเมื่อเลิกใช้ การประหยัดไฟฟ้าและพลังงานเชื้อเพลิงในบ้าน การตรวจสอบสภาพเครื่องใช้ภายในบ้านและซ่อมแซมเมื่อชำรุด การฝนตกชุก บ้านที่อยู่อาศัยจะไม่มีน้ำขัง เนื่องจาก การระบายน้ำได้ดี การทำความสะอาดหลอดไฟ เพื่อเพิ่มความสว่าง การปลูกต้นไม้หรือผักสวนครัว การใส่ของในตู้เย็นมากจนแน่น การล้างจานโดยการให้น้ำไหลผ่านตลอดเวลา การเปิดไฟฟ้าทิ้งไว้แม้ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เป็นลำดับสุดท้าย

ตารางที่ 4.6 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานครด้านการดูแลสุขภาพรายข้อ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	แปลค่า	
			ระดับ	อันดับที่
			ปฏิบัติการ	
1. การนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ 6-8 ชั่วโมง ทุกคืน	3.71	1.15	มาก	5
2. การสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดทุกครั้ง	4.19	0.87	มาก	1
3. การออกกำลังกายติดต่อกันอย่างน้อย 30 นาที สัปดาห์ละ 3 วัน	3.35	1.25	ปานกลาง	9
4. การไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติดและเที่ยวเตร่ตอนกลางคืน	3.80	1.28	มาก	3
5. การทำความสะอาดห้องนอน ห้องน้ำทุกสัปดาห์	3.92	2.24	มาก	2
6. การดูแลสุขภาพโดยทานอาหารเสริม	3.45	1.14	ปานกลาง	8
7. เมื่อเจ็บป่วยจะหายารับประทานเอง	3.79	0.98	มาก	4
8. การดื่มสุรา เหล้าเบียร์และเสพของมีเมาต่าง ๆ	2.97	1.38	ปานกลาง	10
9. การนำความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น/สมุนไพรไปใช้ในการดูแลรักษาสุขภาพ	3.51	1.09	มาก	7
10. เมื่อเจ็บป่วยจะไปโรงพยาบาลหรือคลินิกหรือสถานีนามัย	3.63	1.05	มาก	6
รวม	3.63	0.73	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่านักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการดูแลสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านิสิตมีระดับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 10 ข้อ อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และระดับปานกลาง 3 ข้อ ($\bar{x}=4.18-2.97$) โดย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดทุกครั้ง รองลงมาตามลำดับคือ การทำความสะอาดห้องนอน ห้องน้ำทุกสัปดาห์ การไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติดและเที่ยวเตร่ตอน กลางคืน เมื่อเจ็บป่วยจะหายารับประทานเอง การนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ 6-8 ชั่วโมง ทุกคืน เมื่อเจ็บป่วยจะไปโรงพยาบาลหรือคลินิกหรือสถานอนามัย การนำความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น/สมุนไพรไปใช้ใน การดูแลสุขภาพ การดูแลสุขภาพโดยทานอาหารเสริม การออกกำลังกายติดต่อกันอย่างน้อย 30 นาที สัปดาห์ละ 3 วันและการดื่มสุรา เหล้าเบียร์และเสพของมีเมาต่าง ๆ เป็นลำดับสุดท้าย

ตารางที่ 4.7 ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานครด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่ายรายข้อ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	แปลค่า	
			ระดับ	อันดับที่
			ปฏิบัติ	
1. การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายหรือวางแผนการเงิน	3.44	1.24	ปานกลาง	9
2. การซื้อของโดยคำนึงความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตมากกว่าตามกระแสการโฆษณา	3.73	0.94	มาก	6
3. การเล่นการพนันต่าง ๆ และข้องเกี่ยวกับอบายมุข	2.79	1.56	ปานกลาง	10
4. การมีเงินเหลือเก็บออมไว้ใช้ยามจำเป็น	3.62	0.99	มาก	7
5. การไปเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เมื่อมีวันหยุดหรือเทศกาล	3.56	1.16	มาก	8
6. การใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	3.95	0.91	มาก	4
7. การไม่กู้เงินมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	3.67	1.35	มาก	5
8. การพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจใช้จ่าย	4.00	2.31	มาก	1
9. การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเหมาะสมกับฐานะ	3.98	0.89	มาก	2
10. การลดค่าใช้จ่ายโดยไม่ใช้ชีวิตตามกระแสวัตถุนิยม	3.98	1.78	มาก	2
รวม	3.67	0.75	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่านักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการดูแลสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{x}=3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านิสิตมีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 10 ข้อ อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ และระดับปานกลาง 2 ข้อ ($\bar{x}=4.00-2.79$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจใช้จ่าย รองลงมาตามลำดับคือ การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเหมาะสมกับฐานะ การลดค่าใช้จ่ายโดยไม่ใช้ชีวิตตามกระแสวัตถุนิยม การใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด การไม่กู้เงินมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การซื้อของโดยคำนึงความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตมากกว่าตามกระแสการโฆษณา การมีเงินเหลือเก็บออมไว้ใช้จ่ายจำเป็น การไปเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เมื่อมีวันหยุด หรือเทศกาล การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายหรือวางแผนการใช้จ่ายเงินและการเล่นการพนันต่าง ๆ และข้องเกี่ยวกับอบายมุข เป็นลำดับสุดท้าย

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบ พฤติกรรมพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

นำเสนอโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถาบัน ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา เกรดเฉลี่ย อาชีพของบิดามารดา และรายได้ของบิดามารดา

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของพฤติกรรมพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา

ด้าน ที่	รายการประเมิน	วิทยาลัย เทคโนโลยี วิมลบริหารธุรกิจ		วิทยาลัย เทคโนโลยี วิมล ศรียาน		วิทยาลัย เทคโนโลยี ตั้งตรงจิตร บริหารธุรกิจ	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1.	ด้านอาหาร	3.70	0.75	3.71	0.71	3.69	0.60
2.	ด้านการแต่งกาย	3.46	0.67	3.69	0.85	3.54	0.70
3.	ด้านที่พักอาศัย	3.60	0.78	3.77	0.86	3.82	1.00
4.	ด้านดูแลสุขภาพ	3.56	0.70	3.73	0.70	3.63	0.76
5.	ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย	3.64	0.66	3.71	0.91	3.68	0.71
	รวม	3.59	0.60	3.73	0.68	3.67	.0.60

จากตารางที่ 4.8 พบว่านักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามสถาบันที่กำลังศึกษาอยู่ในภาพรวม วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล ศรียาน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสถาบันอื่น ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายสถาบันพบว่าวิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล ศรียาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาเป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ และ วิทยาลัยเทคโนโลยี วิมลบริหารธุรกิจ ตามลำดับ นำไปสู่ทดสอบความแปรปรวนทางเดียวดังรายละเอียดในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ความแปรปรวน พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา

ความคิดเห็น	แหล่ง ความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ด้านอาหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.03	0.01	0.03	1.00
	ภายในกลุ่ม	373	170.79	0.46		
	รวม	375	170.82			
ด้านการแต่งกาย	ระหว่างกลุ่ม	2	2.70	1.35	2.53	0.08
	ภายในกลุ่ม	373	198.16	0.53		
	รวม	375	200.86			
ด้านที่พักอาศัย	ระหว่างกลุ่ม	2	3.34	1.67	2.07	0.13
	ภายในกลุ่ม	373	300.08	0.81		
	รวม	375	303.41			
ด้านการดูแลสุขภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.45	0.75	1.35	0.25
	ภายในกลุ่ม	373	195.57	0.53		
	รวม	375	197.02			
ด้านเศรษฐกิจและการ ใช้จ่าย	ระหว่างกลุ่ม	2	0.22	0.11	0.20	0.82
	ภายในกลุ่ม	373	208.75	0.56		
	รวม	375	208.96			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.97	0.49	1.28	0.28
	ภายในกลุ่ม	373	140.66	0.38		
	รวม	375	141.63			

จากตารางที่ 4.9 นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามสถาบันที่กำลังศึกษาอยู่ พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านที่	รายการประเมิน	ปวช.		ปวส.		t Sig.	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1.	ด้านอาหาร	3.63	0.63	3.78	0.71	4.59*	0.03
2.	ด้านการแต่งกาย	3.46	0.71	3.65	0.74	6.67*	0.01
3.	ด้านที่พักอาศัย	3.64	0.80	3.84	0.99	4.99*	0.03
4.	ด้านการดูแลสุขภาพ	3.55	0.78	3.72	0.66	5.56*	0.02
5.	ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย	3.60	0.71	3.75	0.78	3.87*	0.05
รวม		3.58	0.59	3.75	0.64	7.33*	0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยนักศึกษาอาชีวศึกษาระดับ ปวส. มีค่าเฉลี่ยการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่า

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ด้านที่	รายการประเมิน	คอมพิวเตอร์ฯ		การตลาด		บัญชี		อื่น ๆ	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1.	ด้านอาหาร	4.02	0.74	3.53	0.59	3.48	0.46	3.70	0.77
2.	ด้านการแต่งกาย	3.90	0.73	3.38	0.60	3.29	0.66	3.57	0.87

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา (ต่อ)

ด้าน ที่	รายการประเมิน	คอมพิวเตอร์ฯ		การตลาด		บัญชี		อื่น ๆ	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
3.	ด้านที่พักอาศัย	4.09	1.14	3.58	0.72	3.48	0.59	3.70	0.80
4.	ด้านการดูแลสุขภาพ	3.85	.0.77	3.35	.0.76	3.43	0.52	3.75	0.77
5.	ด้านเศรษฐกิจและการใช้ ง่าย	3.97	0.87	3.48	0.61	3.52	0.60	3.67	0.76
รวม		3.97	0.69	3.51	0.49	3.44	0.41	3.38	0.73

จากตารางที่ 4.11 พบว่านักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา ในภาพรวมสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็น สาขาวิชาการการตลาด สาขาวิชาบัญชี และสาขาวิชาอื่น ๆ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ความแปรปรวน พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ความคิดเห็น	แหล่ง		Df	SS	MS	F	Sig.
	ความแปรปรวน						
ด้านอาหาร	ระหว่างกลุ่ม		3	21.47	7.16	17.78*	0.00
	ภายในกลุ่ม		372	149.35	0.40		
	รวม		375	170.82			
ด้านการแต่งกาย	ระหว่างกลุ่ม		3	26.35	8.78	18.67*	0.00
	ภายในกลุ่ม		373	174.51	0.47		
	รวม		375	200.86			
ด้านที่พักอาศัย	ระหว่างกลุ่ม		3	25.79	8.60	11.49*	0.00
	ภายในกลุ่ม		373	277.62	0.75		
	รวม		375	303.41			

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ความแปรปรวน พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา (ต่อ)

ความคิดเห็น	แหล่ง		Df	SS	MS	F	Sig.
	ความแปรปรวน						
ด้านการดูแลสุขภาพ	ระหว่างกลุ่ม		3	12.05	4.02	8.03*	0.00
	ภายในกลุ่ม		373	184.97	0.50		
	รวม		375	197.02			
ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย	ระหว่างกลุ่ม		3	17.69	5.90	11.40*	0.00
	ภายในกลุ่ม		373	191.27	0.52		
	รวม		375	208.96			
รวม	ระหว่างกลุ่ม		3	19.74	6.58	19.97*	0.00
	ภายในกลุ่ม		373	121.89	0.33		
	รวม		375	141.63			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนด จึงนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ปรากฏผล ดังตารางที่ 4.13-4.18

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาในภาพรวม

สาขาวิชา	$\bar{X}$	สาขาวิชา			
		คอมพิวเตอร์ ^a	การตลาด	บัญชี	อื่น ๆ
		3.97	3.51	3.44	3.38
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	3.97	-	0.46*	0.53*	0.59
การตลาด	3.51		-	0.07	0.13
บัญชี	3.44			-	0.06
อื่น ๆ	3.38				-

จากตารางที่ 4.13 นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แตกต่างกับกับสาขาวิชาการตลาด และสาขาวิชาบัญชี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสาขาอื่น ๆ

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษาด้านอาหาร

สาขาวิชา	$\bar{X}$	สาขาวิชา			
		คอมพิวเตอร์ฯ	การตลาด	บัญชี	อื่น ๆ
		4.02	3.53	3.48	3.70
1. ด้านอาหาร					
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	4.02	-	0.49*	0.54*	0.32*
การตลาด	3.53		-	-0.05	-0.17
บัญชี	3.48			-	-0.22
อื่น ๆ	3.70				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อจำแนกตามสาขาวิชา ด้านอาหาร พบว่า สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แตกต่างกับกับสาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาบัญชี และสาขาวิชาอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสาขาอื่น ๆ

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา ด้านการแต่งกาย

สาขาวิชา	$\bar{X}$	สาขาวิชา			
		คอมพิวเตอร์ฯ	การตลาด	บัญชี	อื่น ๆ
		3.90	3.38	3.29	3.57
2. ด้านการแต่งกาย					
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	3.90	-	0.52*	0.61*	0.33*
การตลาด	3.38		-	0.09	-0.19
บัญชี	3.29			-	-0.28
อื่น ๆ	3.57				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.15 นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อจำแนกตามสาขาวิชา ด้านการแต่งกาย พบว่า สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แตกต่างกับกับสาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาบัญชี และสาขาวิชาอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสาขาอื่น ๆ

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา ด้านที่พักอาศัย

สาขาวิชา	$\bar{X}$	สาขาวิชา			
		คอมพิวเตอร์ฯ	การตลาด	บัญชี	อื่น ๆ
		4.09	3.58	3.48	3.70
3. ด้านที่พักอาศัย					
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	4.09	-	0.51*	-0.61*	0.39*
การตลาด	3.58		-	-0.90	-0.12
บัญชี	3.48			-	0.78
อื่น ๆ	3.70				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.16 นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อจำแนกตามสาขาวิชา ด้านที่พ่อกอาศัย พบว่า สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แตกต่างกับกับสาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาบัญชี และสาขาวิชาอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสาขาอื่น ๆ

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา ด้านการดูแลสุขภาพ

สาขาวิชา	$\bar{X}$	สาขาวิชา			
		คอมพิวเตอร์ฯ	การตลาด	บัญชี	อื่น ๆ
		3.85	3.35	3.43	3.75
4.. ด้านการดูแลสุขภาพ					
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	3.85	-	0.50	0.42*	0.10
การตลาด	3.35		-	-0.08	-0.40
บัญชี	3.43			-	-0.32*
อื่น ๆ	3.75				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.17 นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามสาขาวิชา ด้านการดูแลสุขภาพ พบว่า สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แตกต่างกับกับสาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาบัญชี และสาขาวิชาอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสาขาอื่น ๆ

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย

สาขาวิชา	$\bar{X}$	สาขาวิชา			
		คอมพิวเตอร์ฯ	การตลาด	บัญชี	อื่น ๆ
		3.97	3.48	3.52	3.67
5. ด้านเศรษฐกิจและ					
การใช้จ่าย					
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	3.97	-	0.49*	0.45*	0.30*
การตลาด	3.48		-	-0.04	-0.22
บัญชี	3.52			-	-0.18
อื่น ๆ	3.67				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.18 นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อจำแนกตามสาขาวิชา ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย พบว่า สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ แตกต่างกับกับสาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาบัญชี และสาขาวิชาอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสาขาอื่น ๆ

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

ด้านที่	รายการประเมิน	น้อยกว่า									
		2.00		2.00-2.50		2.51-3.00		3.01-3.50		3.51-4.00	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1.	ด้านอาหาร	3.54	0.69	3.81	0.63	3.90	0.84	3.54	0.57	3.56	0.54
2.	ด้านการแต่งกาย	3.52	0.77	3.65	0.71	3.70	0.76	3.43	0.75	3.41	0.67
3.	ด้านที่พักอาศัย	3.56	0.67	3.77	0.67	3.94	1.12	3.71	1.12	3.55	0.55
4.	ด้านการดูแลสุขภาพ	3.52	0.67	3.72	0.75	3.72	0.75	3.54	0.81	3.55	0.63

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย (ต่อ)

ด้านที่	รายการประเมิน	น้อยกว่า									
		2.00		2.00-2.50		2.51-3.00		3.01-3.50		3.51-4.00	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
5.	ด้านเศรษฐกิจและค่าใช้จ่าย	3.52	0.69	3.74	0.76	3.86	0.91	3.58	.062	3.52	0.61
	รวม	3.53	0.64	3.74	0.61	3.82	0.69	3.56	0.61	3.52	0.49

จากตารางที่ 4.19 นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเกรดเฉลี่ย พบว่า นักศึกษากลุ่มเกรด 2.51-3.00 มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาเป็นเกรด 2.00-2.51 เกรด 3.01-3.50 เกรดน้อยกว่า 2.00 และเกรด 3.51-4.00 ตามลำดับ นำไปสู่การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว รายละเอียดในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

ความคิดเห็น	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
		ด้านอาหาร	ระหว่างกลุ่ม	5	11.92	2.39
	ภายในกลุ่ม	370	158.90	0.43		
	รวม	375	170.82			
ด้านการแต่งกาย	ระหว่างกลุ่ม	5	9.41	1.88	3.63*	0.00
	ภายในกลุ่ม	370	191.45	0.52		
	รวม	375	200.86			
ด้านที่พักอาศัย	ระหว่างกลุ่ม	5	9.77	1.95	2.46*	0.03
	ภายในกลุ่ม	370	293.64	0.80		
	รวม	375	303.41			
ด้านการดูแลสุขภาพ	ระหว่างกลุ่ม	5	6.30	1.26	2.43*	0.04
	ภายในกลุ่ม	370	190.72	0.52		
	รวม	375	197.02			

ตารางที่ 4.20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย (ต่อ)

ความคิดเห็น	แหล่ง ความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ด้านเศรษฐกิจและการ ใช้จ่าย	ระหว่างกลุ่ม	5	11.99	2.40	4.49*	0.00
	ภายในกลุ่ม	370	196.97	0.53		
	รวม	375	208.96			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5	9.02	1.81	5.01*	0.00
	ภายในกลุ่ม	370	132.61	0.36		
	รวม	375	141.63			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.20 พบว่านักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนด จึงนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ปรากฏผล ดังตารางที่ 4.21- 4.27

ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ยในภาพรวม

รายการประเมิน	เกรดเฉลี่ย	น้อยกว่า2.00	2.00-2.50	2.51-3.00	3.01-3.50	3.51-4.00
	$\bar{X}$	3.53	3.74	3.82	3.56	3.52
น้อยกว่า 2.00	3.53	-	-0.21	-0.29	-0.03	0.01
2.00-2.50	3.74		-	-0.08	0.18	0.22*
2.51-3.00	3.82				0.26*	0.30*
3.01-3.50	3.56					.0.04
3.51-4.00	3.52					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.21 นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเกรดเฉลี่ย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย กลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มเกรดเฉลี่ย 2.00-2.50 และกลุ่มเกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 และ กลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00

ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ด้านอาหาร

รายการประเมิน	เกรดเฉลี่ย	น้อยกว่า2.00	2.00-2.50	2.51-3.00	3.01-3.50	3.51-4.00
1.ด้านอาหาร	$\bar{X}$	3.54	3.81	3.90	3.54	3.56
น้อยกว่า 2.00	3.54	-	-0.27	-0.36	-0.00	-0.02
2.00-2.50	3.81		-	-0.09	0.27*	0.25*
2.51-3.00	3.90			-	0.36*	0.34*
3.01-3.50	3.54				-	-0.02
3.51-4.00	3.56					-

จากตารางที่ 4.22 พบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ด้านอาหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย กลุ่มเกรดเฉลี่ย 2.00-2.50 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 และกลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 และกลุ่มเกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 และ กลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00

ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เกรดเฉลี่ยด้านการแต่งกาย

รายการประเมิน	เกรดเฉลี่ย	น้อยกว่า2.00	2.00-2.50	2.51-3.00	3.01-3.50	3.51-4.00
2. ด้านการแต่งกาย	$\bar{X}$	3.52	3.65	3.70	3.43	3.41
น้อยกว่า 2.00	3.52	-	-0.13	-.018	0.09	0.11
2.00-2.50	3.65		-	-0.05	0.22	0.24*
2.51-3.00	3.70			-	0.27*	0.29*
3.01-3.50	3.43				-	0.02
3.51-4.00	3.41					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ด้านการแต่งกาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย กลุ่มเกรดเฉลี่ย 2.00-2.50 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 และกลุ่มเกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 และกลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00

ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เกรดเฉลี่ยด้านที่พักอาศัย

รายการประเมิน	เกรดเฉลี่ย	น้อยกว่า2.00	2.00-2.50	2.51-3.00	3.01-3.50	3.51-4.00
3. ด้านที่พักอาศัย	$\bar{X}$	3.56	3.77	3.94	3.71	3.55
น้อยกว่า 2.00	3.56	-	-0.21	-0.38*	-0.14	0.01
2.00-2.50	3.77		-	-0.17	0.06	0.22
2.51-3.00	3.94			-	0.23	0.39*
3.01-3.50	3.71				-	0.16
3.51-4.00	3.55					-

จากตารางที่ 4.24 พบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ด้านที่พักอาศัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย กลุ่มเกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 2.00 และกลุ่มเกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00

ตารางที่ 4.25 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เกรดเฉลี่ยด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย

รายการประเมิน	เกรดเฉลี่ย	น้อยกว่า2.00	2.00-2.50	2.51-3.00	3.01-3.50	3.51-4.00
4.ด้านเศรษฐกิจและ	$\bar{X}$	3.52	3.74	3.86	3.58	3.52
การใช้จ่าย						
น้อยกว่า 2.00	3.52	-	-0.22	-0.34	-0.06	0.22*
2.00-2.50	3.74		-	0.12	0.16	0.34*
2.51-3.00	3.86			-	0.28*	0.06
3.01-3.50	3.58				-	0.00
3.51-4.00	3.52					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.25 พบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ด้านเศรษฐกิจและค่าใช้จ่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย กลุ่มเกรดเฉลี่ย 2.00-2.50 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่มีค่าเฉลี่ย 3.51-4.00

ตารางที่ 4.26 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพบิดามารดา

รายการประเมิน	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างรัฐ		พนักงาน บริษัทเอกชน		รับจ้าง/อิสระ		เกษตรกร		ค้าขาย		อื่น ๆ	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1.ด้านอาหาร	3.83	0.67	3.91	0.68	3.54	0.63	3.80	0.82	3.80	0.70	3.47	0.54
2.ด้านการแต่งกาย	3.72	0.69	3.63	0.79	3.39	0.72	3.88	0.76	3.72	0.68	3.20	0.47
3.ด้านที่อยู่อาศัย	4.02	1.22	3.76	0.79	3.60	0.81	3.78	0.67	3.87	0.89	3.35	0.58
4.ด้านการดูแล สุขภาพ	3.82	0.73	3.78	0.63	3.43	0.63	3.85	0.65	3.85	0.85	3.42	0.61
5.ด้านเศรษฐกิจและ ค่าใช้จ่าย	3.85	0.71	3.80	0.75	3.50	0.67	3.84	0.71	3.86	0.90	3.37	0.63
รวม	3.85	0.67	3.78	0.66	3.49	0.52	3.83	0.68	3.84	0.65	3.36	0.47

จากตารางที่ 4.26 นิสิตอาชีวศึกษามีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา พบว่า มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างรัฐ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นอาชีพค้าขาย อาชีพเกษตร พนักงานบริษัทเอกชน รับจ้าง/อิสระ และอาชีพอื่น ๆ ตามลำดับ นำไปทดสอบความแปรปรวนทางเดียว รายละเอียดในตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพบิดามารดา

ความคิดเห็น	แหล่ง ความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	Sig.
ด้านอาหาร	ระหว่างกลุ่ม	6	9.54	1.59	3.63*	0.00
	ภายในกลุ่ม	369	161.28	0.44		
	รวม	375	170.82			
ด้านการแต่งกาย	ระหว่างกลุ่ม	6	11.78	1.96	3.82*	0.00
	ภายในกลุ่ม	369	189.08	0.51		
	รวม	375	200.86			
ด้านที่พักอาศัย	ระหว่างกลุ่ม	6	11.82	1.97	2.49*	0.02
	ภายในกลุ่ม	369	291.59	0.79		
	รวม	375	303.41			
ด้านการดูแลสุขภาพ	ระหว่างกลุ่ม	6	14.73	2.46	4.94*	0.00
	ภายในกลุ่ม	369	182.29	0.50		
	รวม	375	197.02			
ด้านเศรษฐกิจและการ ใช้จ่าย	ระหว่างกลุ่ม	6	11.86	2.00	3.69*	0.00
	ภายในกลุ่ม	369	197.10	0.54		
	รวม	375	208.96			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	9	11.48	1.91	5.39*	0.00
	ภายในกลุ่ม	369	130.15	0.36		
	รวม	375	141.63			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.27 นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ นำไปสู่การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.28 -4.33

ตารางที่ 4.28 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของมีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพในภาพรวม

รายการประเมิน	อาชีพ	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างของรัฐ	พนักงาน บริษัท เอกชน	รับจ้าง/ อิสระ	เกษตรกร	ค้าขาย	อื่น ๆ
	$\bar{X}$	3.85	3.78	3.49	3.83	3.84	3.36
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างของรัฐ	3.85	-	0.07	0.36*	0.02	0.01	*0.49
พนักงานบริษัทเอกชน	3.78		-	0.29*	-0.05	-0.06	0.42*
รับจ้าง/อิสระ	3.49			-	-0.34	-0.35*	0.13
เกษตรกร	3.83				-	-0.01	0.47
ค้าขาย	3.84					-	0.48*
อื่น ๆ	3.36						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.28 นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมแตกต่างกัน คือรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐกับรับจ้าง/อิสระและอื่น ๆ อาชีพพนักงานบริษัทเอกชนกับรับจ้าง/อิสระและอื่น ๆ อาชีพรับจ้าง/อิสระกับค้าขาย อาชีพค้ากับอาชีพอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.29 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านอาหาร

รายการประเมิน	อาชีพ	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างของรัฐ	พนักงาน บริษัท เอกชน	รับจ้าง/ อิสระ	เกษตรกร	ค้าขาย	อื่น ๆ
1.ด้านอาหาร	$\bar{X}$	3.83	3.92	3.54	3.80	3.80	3.47
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างของรัฐ	3.83	-	-0.09	0.29*	0.03	0.03	0.36
พนักงานบริษัทเอกชน	3.92		-	0.38*	0.12	0.12	0.45*
รับจ้าง/อิสระ	3.54			-	-0.26	-0.26*	0.07
เกษตรกร	3.80				-	-	0.33
ค้าขาย	3.80					-	0.33
อื่น ๆ	3.47						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.29 พบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านอาหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย กลุ่มรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มรับจ้าง/อิสระ กลุ่มพนักงานบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มรับจ้าง/อิสระ กลุ่มรับจ้าง/อิสระมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มค้าขาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.30 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านการแต่งกาย

รายการประเมิน	อาชีพ	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างของรัฐ	พนักงาน บริษัท เอกชน	รับจ้าง/ อิสระ	เกษตรกร	ค้าขาย	อื่น ๆ
2.ด้านการแต่งกาย	$\bar{X}$	3.71	3.64	3.39*	3.88	3.72	3.19*
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างของรัฐ	3.71	-	0.07	0.32*	-0.17	-0.01	0.52
พนักงานบริษัทเอกชน	3.64		-	0.25*	-0.24*	-0.06*	0.45
รับจ้าง/อิสระ	3.39			-	-0.49*	-0.33	0.20*
เกษตรกร	3.88				-	-	0.69
ค้าขาย	3.72					-	0.53
อื่น ๆ	3.19						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.30 พบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านการแต่งกายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย กลุ่มรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มรับจ้าง/อิสระและกลุ่มอื่น ๆ กลุ่มพนักงานบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มรับจ้าง/อิสระ กลุ่มรับจ้าง/อิสระมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มเกษตรกรและกลุ่มค้าขาย กลุ่มเกษตร มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.31 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านที่พักอาศัย

รายการประเมิน	อาชีพ	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างของรัฐ	พนักงาน บริษัท เอกชน	รับจ้าง/ อิสระ	เกษตรกร	ค้าขาย	อื่น ๆ
3.ด้านที่พักอาศัย	$\bar{X}$	4.00	3.76	3.59	3.78	3.87	3.35
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างของรัฐ	4.00	-	0.24	0.41*	0.22	0.13	0.65*
พนักงานบริษัทเอกชน	3.76		-	0.17	-0.02	0.11	0.36
รับจ้าง/อิสระ	3.59			-	-0.19	-0.28*	0.24
เกษตรกร	3.78				-	-0.09	0.43
ค้าขาย	3.87					-	0.52
อื่น ๆ	3.35						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.31 พบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านที่พักอาศัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย กลุ่มรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มรับจ้าง/อิสระและกลุ่มอื่น ๆ กลุ่มรับจ้าง/อิสระมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มค้าขายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.32 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านสุขภาพ

รายการประเมิน	อาชีพ	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างของรัฐ	พนักงาน บริษัท เอกชน	รับจ้าง/ อิสระ	เกษตรกร	ค้าขาย	อื่น ๆ
4.ด้านสุขภาพ	$\bar{X}$	3.83	3.78	3.43	3.85	3.85	3.42
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างของรัฐ	3.83	-	0.05	0.40*	-0.02	-0.02	0.41
พนักงานบริษัทเอกชน	3.78		-	0.35*	-0.07	-0.07	0.36
รับจ้าง/อิสระ	3.43			-	-0.42*	-0.42*	0.01
เกษตรกร	3.85				-	-	0.43
ค้าขาย	3.85					-	0.43
อื่น ๆ	3.42						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.32 พบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย กลุ่มรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มรับจ้าง/อิสระ กลุ่มพนักงานบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มรับจ้าง/อิสระ กลุ่มรับจ้าง/อิสระมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มเกษตรกรและกลุ่มค้าขาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.33 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย

รายการประเมิน	อาชีพ	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างของรัฐ	พนักงาน บริษัท เอกชน	รับจ้าง/ อิสระ	เกษตรกร	ค้าขาย	อื่น ๆ
5.ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย	$\bar{X}$	3.85	3.80	3.50	3.84	3.86	3.37
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ ลูกจ้างของรัฐ	3.85	-	0.05	0.35*	0.01	-0.01	0.48*
พนักงานบริษัทเอกชน	3.80		-	0.30*	-0.04	-0.06	0.43
รับจ้าง/อิสระ	3.50			-	-0.34	-0.36*	0.13
เกษตรกร	3.84				-	-0.02	0.47
ค้าขาย	3.86					-	0.49*
อื่น ๆ	3.37						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.33 พบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย กลุ่มรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มรับจ้าง/อิสระและกลุ่มอื่น ๆ กลุ่มพนักงานบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่ม รับจ้าง/อิสระ กลุ่มรับจ้าง/อิสระมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มค้าขาย และกลุ่มค้าขาย มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.34 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา

ด้านที่	รายการประเมิน	ต่ำกว่า 10,000 บาท		10,001-20,000 บาท		20,001-30,000 บาท		30,001-40,000 บาท		40,000 บาท ขึ้นไป	
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1.	ด้านอาหาร	3.56	0.77	3.55	0.54	3.82	0.68	4.24	0.68	4.12	0.66
2.	ด้านการแต่งกาย	3.35	0.64	3.40	0.69	3.68	0.72	4.15	0.76	3.96	0.54
3.	ด้านที่พักอาศัย	3.58	0.85	3.55	0.74	3.98	1.15	4.37	0.91	3.86	0.58
4.	ด้านการดูแลสุขภาพ	3.49	0.63	3.44	0.60	3.83	0.88	4.23	0.68	4.06	0.69
5.	ด้านเศรษฐกิจและค่าใช้จ่าย	3.44	0.60	3.49	0.64	3.88	0.68	4.37	0.96	4.11	0.61
รวม		3.48	0.56	3.49	0.47	3.84	0.68	4.31	0.64	4.02	0.52

จากตารางที่ 4.34 พบว่านักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามรายได้ของบิดามารดาในภาพรวม รายได้ 30,001-40,000 บาทขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ารายได้อื่น ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ารายได้ 30,001-40,000 บาท มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าในทุก ๆ ด้าน คือด้านอาหาร ด้านการแต่งกาย ด้านที่พักอาศัย ด้านการดูแลสุขภาพและด้านเศรษฐกิจและค่าใช้จ่าย และนำไปทดสอบความแปรปรวนทางเดียว รายละเอียดในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ปีตามารดาในภาพรวม

รายการประเมิน	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F-Ratio	P-Value
1. ด้านอาหาร	ระหว่างกลุ่ม	21.65	4	5.41	13.42*	0.00
	ภายในกลุ่ม	149.17	371	0.40		
	รวม	170.82	375			
2. ด้านการแต่งกาย	ระหว่างกลุ่ม	25.64	4	6.41	13.54*	0.00
	ภายในกลุ่ม	175.22	371	0.47		
	รวม	200.86	375			
3. ด้านที่พักอาศัย	ระหว่างกลุ่ม	29.11	4	7.28	9.82*	0.00
	ภายในกลุ่ม	274.30	371	0.74		
	รวม	303.41	375			
4. ด้านการดูแลสุขภาพ	ระหว่างกลุ่ม	28.60	4	7.15	15.67*	0.00
	ภายในกลุ่ม	168.41	371	0.46		
	รวม	197.01	375			
5. ด้านเศรษฐกิจและค่าใช้จ่าย	ระหว่างกลุ่ม	36.67	4	9.17	19.69*	0.00
	ภายในกลุ่ม	172.29	371	0.47		
	รวม	208.96	375			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	29.15	4	7.29	23.90*	0.00
	ภายในกลุ่ม	112.48	371	0.31		
	รวม	141.63	375			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.35 พบว่านักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ที่บิดามารดามีรายได้ต่างกัน ในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายเป็นด้าน พบว่าด้านอาหาร ด้านการแต่งกาย

ด้านที่พหุศาสตร์ ด้านการดูแลสุขภาพและด้านเศรษฐกิจและค่าใช้จ่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อนำมาเปรียบเทียบรายคู่ปรากฏผล ดังตารางที่ 4.36-4.41

ตารางที่ 4.36 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ในภาพรวม

รายการประเมิน	รายได้ของบิดามารดา	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001-30,000 บาท	30,001-40,000 บาท	40,001 บาทขึ้นไป
	$\bar{X}$	3.48	3.49	3.84	4.31	4.02
น้อยกว่า 10,000 บาท	3.48	-	-0.01	-0.36*	0.17	-0.54*
10,001-20,000 บาท	3.49		-	-0.35*	-0.82*	-0.53
20,001-30,000 บาท	3.84			-	-0.47*	-0.18
30,001-40,000 บาท	4.31				-	0.29
40,001 บาทขึ้นไป	4.02					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.36 พบว่านักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามรายได้ของบิดามารดามีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท กับ กลุ่มรายได้ 20,001-30,000 บาท และ กลุ่มรายได้ 40,000 บาทขึ้นไป กลุ่มรายได้ 10,001-20,000 บาท กับกลุ่มรายได้ 20,001-30,000 บาท กลุ่มรายได้ 30,001-40,001 บาท และ กลุ่มรายได้ 40,000 บาท กลุ่มรายได้ 20,001-30,000 บาทกับกลุ่มรายได้ 30,001-40,001 บาท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.37 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ด้านอาหาร

รายการประเมิน	รายได้ ของบิดา มารดา	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	20,001- 30,000 บาท	30,001- 40,000บาท	40,001 บาท ขึ้นไป
1.ด้านอาหาร	$\bar{X}$	3.56	3.66	3.82	4.24	4.12
น้อยกว่า 10,000 บาท	3.56	-	-010	-0.26*	-0.68*	-0.56*
10,001-20,000 บาท	3.55		-	-0.27*	-0.69*	-0.57*
20,001-30,000 บาท	3.82			-	-0.42*	-0.30
30,001-40,000 บาท	4.24				-	0.12
40,001 บาทขึ้นไป	4.12					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.37 พบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ด้านอาหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย กลุ่มรายได้ 30,001-40,000 บาท มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่ม 40,001 บาทขึ้นไป กลุ่มรายได้ 20,001-30,000 บาท กลุ่มน้อยกว่า 10,000 บาท กลุ่ม 20,001-30,000 บาท รวมทั้งกลุ่มรายได้ 30,001-40,000 บาท ด้วย

ตารางที่ 4.38 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ด้านการแต่งกาย

รายการประเมิน	รายได้ ของบิดา มารดา	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	20,001- 30,000 บาท	30,001- 40,000บาท	40,001 บาท ขึ้นไป
2.ด้านการแต่งกาย	$\bar{X}$	3.35	3.40	3.68	4.15	3.96
น้อยกว่า 10,000 บาท	3.35	-	-0.05	-0.33*	-0.80*	-0.61*
10,001-20,000 บาท	3.40		-	-0.28*	-0.75*	-0.56*
20,001-30,000 บาท	3.68			-	-0.47*	-0.28
30,001-40,000 บาท	4.15				-	0.19
40,001 บาทขึ้นไป	3.96					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.38 พบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ด้านการแต่งกาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย กลุ่มรายได้ 30,001-40,00 บาท มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่ม 40,001 บาทขึ้นไป กลุ่มรายได้ 20,001-30,000 บาท กลุ่มน้อยกว่า 10.000 บาท กลุ่ม 20,001-30,000 บาท รวมทั้งกลุ่มรายได้ 30,001-40,000 บาท ด้วย

ตารางที่ 4.39 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ด้านที่พักอาศัย

รายการประเมิน	รายได้ของบิดามารดา	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001-30,000 บาท	30,001-40,000 บาท	40,001 บาทขึ้นไป
3.ด้านที่พักอาศัย	$\bar{X}$	3.58	3.55	3.98	4.37	3.86
น้อยกว่า 10,000 บาท	3.58	-	0.03	-0.40*	-0.79*	-0.28
10,001-20,000 บาท	3.55		-	-0.43*	-0.82*	-0.31
20,001-30,000 บาท	3.98			-	-0.39*	0.12
30,001-40,000 บาท	4.37				-	0.51*
40,001 บาทขึ้นไป	3.86					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.39 พบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ด้านที่พักอาศัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย กลุ่มรายได้ 30,001-40,00 บาท มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มรายได้ 20,001-30,000 บาท กลุ่มน้อยกว่า 10.000 บาท กลุ่ม 20,001-30,000 บาท รวมทั้งกลุ่มรายได้ 30,001-40,000 บาท และ 40,001 บาทขึ้นไป ด้วย

ตารางที่ 4.40 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ด้านการดูแลสุขภาพ

รายการประเมิน	รายได้ของ บิดามารดา	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	20,001- 30,000 บาท	30,001- 40,000 บาท	40,001 บาท ขึ้นไป
4.ด้านการดูแลสุขภาพ	$\bar{X}$	3.49	3.44	3.83	4.23	4.06
น้อยกว่า 10,000 บาท	3.49	-	0.05	-0.34*	-0.74*	-0.57*
10,001-20,000 บาท	3.44		-	-0.39*	-0.79*	-0.62*
20,001-30,000 บาท	3.83			-	-0.40*	-0.23
30,001-40,000 บาท	4.23				-	0.17
40,001 บาทขึ้นไป	4.06					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.40 พบว่านักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ด้านการดูแลสุขภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มรายได้ 30,001-40,000 บาท มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 20,001-30,000 บาท กลุ่มน้อยกว่า 10,000 บาท กลุ่ม 20,001-30,000 บาท รวมทั้งกลุ่มรายได้ 10,001-20,000 บาท และ 40,001 บาทขึ้นไป ด้วย

ตารางที่ 4.41 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ด้านเศรษฐกิจและค่าใช้จ่าย

รายการประเมิน	รายได้ ของบิดา มารดา	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	20,001- 30,000 บาท	30,001- 40,000 บาท	40,001 บาทขึ้นไป
5.ด้านเศรษฐกิจและ ใช้จ่าย	$\bar{X}$	3.44	3.49	3.88	4.37	4.11
น้อยกว่า 10,000 บาท	3.44	-	-0.05	-0.44*	-0.93*	-0.67*
10,001-20,000 บาท	3.49		-	-0.39*	-0.88*	-0.62*
20,001-30,000 บาท	3.88			-	-0.49*	-0.23
30,001-40,000 บาท	4.37				-	0.26
40,001 บาทขึ้นไป	4.11					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.41 พบว่านักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มรายได้ 30,001-40,000 บาท มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท กลุ่มรายได้ 20,001-30,000 บาท กลุ่มรายได้ 40,001 บาทขึ้นไป และกลุ่มรายได้ 10,001-20,000 บาท ด้วย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานครต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต สรุปได้ดังนี้

- 1) ด้านอาหาร ทำอาหารรับประทานเอง
- 2) ด้านการแต่งกาย เลือกซื้อเสื้อผ้าราคาไม่แพงสามารถใช้ได้นาน
- 3) ด้านที่พักอาศัย ทำความสะอาดบ้านสัปดาห์ละครั้ง
- 4) ด้านการดูแลสุขภาพ ทานอาหารครบ 5 หมู่ ควรตรวจสุขภาพปีละครั้ง
- 5) ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย การวางแผนใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า ใช้จ่ายแต่พอดี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพบุคคลและสถานภาพครอบครัว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาอาชีวศึกษา จำนวน 375 คน ประกอบด้วย นักศึกษาอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร 3 แห่ง ได้แก่วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล ศรียาน และวิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likerts) ที่มีความตรง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-Objective Concurrence: IOC) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00) และมีค่าความเชื่อมั่นจากการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach) เท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t- test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) และการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Schaffé)

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 375 คน ประกอบด้วยนักศึกษาวិทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 43.20 วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลบริหารธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 32.30 และวิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล ศรียาน คิดเป็นร้อยละ 24.50 มีระดับการศึกษาเป็นระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คิดเป็นร้อยละ 52.30 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) คิดเป็นร้อยละ 47.70 สาขาวิชาที่ศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 33.90 สาขาการตลาด คิดเป็นร้อยละ 30.10 สาขาบัญชี คิดเป็นร้อยละ 27.20 และสาขาอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 8.80 เกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 คิดเป็นร้อยละ 28.80 เกรดเฉลี่ย 2.51-3.00 คิดเป็นร้อยละ 25.90 เกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 คิดเป็นร้อยละ 22.40 เกรดเฉลี่ย เป็น 2.00-2.50 คิดเป็นร้อยละ 18.70 และเกรดเฉลี่ย น้อยกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 3.50 อาชีพของบิดามารดา เป็นอาชีพรับจ้างอิสระ คิดเป็นร้อยละ 44.30 อาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 17.30 อาชีพรับราชการ/

รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 16.50 อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 15.50 อาชีพเกษตรกรและอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 3.20 รายได้ของบิดามารดา เป็น 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.00 ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.90 เป็น 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.60 เป็น 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.20 และ เป็น 40,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.30

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย พบว่า

1. พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีระดับระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =3.67-3.74) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ =3.74) คือ ด้านที่พักอาศัย รองลงมา คือ ด้านอาหาร ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย ด้านการดูแลสุขภาพและด้านการแต่งกาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านอาหาร โดยภาพรวมนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =3.70) โดยมีการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การรับประทานอาหารคำนึงถึงความอร่อยมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ รองลงมาตามลำดับคือ การรับประทานอาหารที่บ้านเป็นประจำ การรับประทานอาหารเช้าพออิ่ม การรับประทานอาหารเช้ารสจัด (เค็มจัด เปรี้ยวจัด หวานจัดและเผ็ดจัด) การดื่มน้ำวันละ 6-8 แก้ว การรับประทานอาหารเช้าประเภทนมกรูบกรอบ การรับประทานอาหารเช้าวันละ 3 มื้อ การรับประทานผักและผลไม้ตามฤดูกาล การดื่มน้ำอัดลม/เครื่องดื่มบำรุงกำลัง และการรับประทานอาหารเช้ารสจัด ๆ ดิบ ๆ

1.2 ด้านการแต่งกาย โดยภาพรวมนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =3.55) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่สามารถใส่ได้หลายโอกาส รองลงมาตามลำดับคือ การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่สมกับฐานะ การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเฉพาะช่วงลดราคา การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามสภาพภูมิอากาศ การรีดเสื้อผ้าครั้งละมาก ๆ และรีดติดต่อกันจะได้ ไม่เปลืองไฟ การใช้วิธีตากผ้ากลางแจ้งมากกว่าการปั่นด้วย เครื่องซักผ้า การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามแฟชั่นหรือสมัยนิยม การนำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาซ่อมแซมนำกลับมาใช้ใหม่ การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่มีแบรนด์เนม และการใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ตามภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ เช่น ผ้าทอ ผ้าฝ้าย ฯลฯ

1.3 ด้านที่พักอาศัย นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ =3.74) โดยข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การปิดโทรทัศน์เมื่อไม่มีคนดู รองลงมาตามลำดับคือ การปิดก๊อกน้ำทันทีเมื่อเลิกใช้ การประหยัดไฟฟ้าและพลังงานเชื้อเพลิงในบ้าน การตรวจสภาพเครื่องใช้ภายในบ้านและซ่อมแซมเมื่อชำรุด การฝนตกชุก บ้านที่อยู่อาศัยจะไม่มีน้ำขัง เนื่องจาก การระบายน้ำได้ดี การทำความสะอาดหลอดไฟ เพื่อเพิ่มความสว่าง การปลูกต้นไม้หรือผักสวนครัว การใส่ของในตู้เย็นมากจนแน่น การล้างจานโดยการให้น้ำไหลผ่านตลอดเวลา การเปิดไฟฟ้าทิ้งไว้แม้ไม่ได้ใช้ประโยชน์

1.4 ด้านการดูแลสุขภาพ นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.63$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดทุกครั้ง รองลงมาตามลำดับคือ การทำความสะอาดห้องนอน ห้องน้ำทุกสัปดาห์ การไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติดและเที่ยวเตร่ตอน กลางคืน เมื่อเจ็บป่วยจะหายารับประทานเอง การนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ 6-8 ชั่วโมง ทุกคืน เมื่อเจ็บป่วยจะไปโรงพยาบาลหรือคลินิกหรือสถานอนามัย การนำความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น/สมุนไพรไปใช้ใน การดูแลสุขภาพ การดูแลสุขภาพโดยทานอาหารเสริม การออกกำลังกายติดต่อกันอย่างน้อย 30 นาที สัปดาห์ละ 3 วันและการดื่มสุรา เหล้าเบียร์และเสพของมีนเมาต่าง ๆ

1.5 ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.67$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจใช้จ่าย รองลงมาตามลำดับคือ การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเหมาะสมกับฐานะ การลดค่าใช้จ่ายโดยไม่ใช้ชีวิตตามกระแสวัตถุนิยม การใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด การไม่กู้เงินมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การซื้อของโดยคำนึงความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต มากกว่าตามกระแสการโฆษณา การมีเงินเหลือเก็บออมไว้ใช้จ่ายจำเป็น การไปเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เมื่อมีวันหยุด หรือเทศกาล การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายหรือวางแผนการใช้จ่ายเงินและการเล่นการพนันต่าง ๆ และข้องเกี่ยวกับอบายมุข

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพบุคคลและสถานภาพครอบครัว ดังนี้

2.1 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถาบันที่กำลังศึกษาอยู่ พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

2.2 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดย

นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาระดับ ปวส. มีค่าเฉลี่ยการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่า

2.3 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาต่างกัน มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยพฤติกรรมด้านอาหาร ด้านการแต่งกาย ด้านที่พักอาศัย และด้านเศรษฐกิจ และค่าใช้จ่าย นักศึกษาสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาบัญชี และสาขาวิชาอื่น ๆ มีพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ในขณะที่ด้านการดูแลสุขภาพ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ กับสาขาวิชาบัญชี มีพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ยของนักศึกษา พบว่า มีพฤติกรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย 3.51-4.00 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอื่น

2.5 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา พบว่า มีพฤติกรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างรัฐ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอาชีพอื่น

2.6 พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา พบว่า มีพฤติกรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยกลุ่มที่มีรายได้ 30,001-40,000 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ารายได้อื่น

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบ นำไปสู่การอภิปรายผล ดังนี้

การศึกษาระดับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านที่พักอาศัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ที่อยู่อาศัยเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่เป็นความจำเป็นของมนุษย์ทุกคนที่จะต้องมียู่อาศัย ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการดำรงอยู่และการดำเนินชีวิต อย่างน้อยที่อยู่อาศัยสามารถปกป้องร่างกายสภาพอากาศ จากลม ฝน ความร้อน หรือสัตว์ร้ายต่างๆที่จะมาทำ

อันตราย ทำให้ประชาชนทุกคนมีพฤติกรรมแสวงหาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของแต่ละคน

1. พฤติกรรมด้านอาหารของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านอาหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการรับประทานอาหารเช้าโดยคำนึงถึงความอร่อยมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ การดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น โดยคำนึงถึงความพอประมาณในการดำรงชีวิตในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการบริโภค การกินอยู่หลับนอน การเข้าสังคม การใช้เวลาและทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยเน้นการพึ่งตนเองเป็นเบื้องต้น การทำอะไรที่ไม่สุดโต่งมุ่งไปข้างใดข้างหนึ่ง การใช้เหตุผลเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ ที่ผลเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินชีวิตที่เป็นการประมาณตน กินเท่าที่อิ่ม และเพียงพอต่อปริมาณที่ร่างกายจะได้รับ และเลือกกินอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานดา เตชะชั้นหมาก (2556) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครหรืออยุธยาที่พบว่า การเลือกรับประทานอาหารสดใหม่ สะอาด การรับประทานอาหารเช้าที่อิ่ม การคำนึงถึงความอร่อยของอาหารมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับจากอาหาร

2. พฤติกรรมด้านการแต่งกายของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการแต่งกาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเลือกซื้อเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายที่สามารถใส่ได้หลายโอกาส การพึ่งตนเองได้ คือ ความเข้มแข็ง เป็นเศรษฐกิจวัฒนธรรม โดยที่วัฒนธรรมหมายถึงวิถีทางการดำรงชีวิตทั้งหมด จึงรวมความเชื่อ ระบุคุณค่า การอาชีพ การกิน การอยู่ การแต่งกาย (ประเวศ วะสี (2542) ที่ผลเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินชีวิตที่มีความพอประมาณ แต่งกายให้เหมาะสมกับอายุ วัย ฐานะ กาลเทศะ และสถานที่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิบูล ภูมิโคกรัก (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่พบว่า การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่เหมาะสมใช้ได้หลายโอกาส รู้จักดัดแปลงเสื้อผ้า เลือกซื้อเสื้อผ้าที่มีคุณภาพ ราคาเหมาะสม และรู้จักวิธีดูแลเสื้อผ้า

3. พฤติกรรมด้านที่พักอาศัยของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่พักอาศัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การปิดโทรทัศน์เมื่อไม่มีคนดู ที่ผลเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินชีวิตที่รู้จักประมาณ การตกแต่งบ้านอย่างพอเหมาะ พึ่งพาวัตถุแต่น้อย ความงามตามธรรมชาติ ช่วยกันประหยัดน้ำและไฟ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิบูล ภูมิโคกรัก (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาที่

พบว่า ไม่เปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าและก๊อกน้ำทิ้งไว้ ตรวจสอบสภาพซ่อมแซมของได้ ประหยัดน้ำและเชื้อเพลิงต่าง ๆ ในบ้าน

4. พฤติกรรมด้านการดูแลสุขภาพของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการดูแลสุขภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดทุกครั้ง ความพึงพอใจ ความเป็นอยู่ที่ดี มีสุขภาพกายดี มีสุขภาพจิตดี มีอาหารการกินดีมีสิ่งของหรือเงินใช้ตามความจำเป็น อยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี (กันตยา มานะกุล, 2555) ที่ผลเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินชีวิตที่มีสุขภาพพอเพียง คือการดูแลสุขภาพตนเอง แต่งกายสะอาด รักษาความสะอาดที่พัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของกานดา เตชะชั้นหมาก (2556) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาที่พบว่า การสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาด การทำความสะอาดห้องนอนและที่พัก การล้างทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วม

5. พฤติกรรมด้านเศรษฐกิจและค่าใช้จ่ายของนักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านเศรษฐกิจและค่าใช้จ่าย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การใช้จ่ายของอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด การที่สมาชิกในครอบครัวใช้ชีวิตบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง สามารถพึ่งตนเองได้และดำเนินชีวิตอย่างพอกิน พอใช้ โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น เมื่อเหลือกินเหลือใช้ก็แบ่งปันเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (สุเมธ ตันติเวชกุล (2549) ผลเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินชีวิตมีเงื่อนไขคุณธรรม คือการประหยัด ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย รับผิดชอบต่อตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของเทพ เพี้ยมะลัง. (2560) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรมที่พบว่า การประหยัดค่าใช้จ่ายในบ้าน หรือที่พักอาศัย การวางแผนการใช้จ่ายค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาหารและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการแต่งกาย

7. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร สภาพบุคคล จำแนกตามสถาบันที่กำลังศึกษาอยู่ในภาพรวม วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล ศรียาน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสถาบันอื่น ๆ จำแนกตามระดับการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษา ในภาพรวมสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสาขาวิชาการการตลาด สาขาวิชาบัญชีและสาขาวิชาอื่น ๆ จำแนกตามเฉลี่ยในภาพรวม เกรด 2.51-3.00 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกรดเฉลี่ยอื่น ๆ ส่วนสภาพครอบครัวจำแนกตามอาชีพของบิดามารดาในภาพรวม อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างรัฐมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าอาชีพอื่น ๆ และจำแนกตามรายได้ของบิดามารดาในภาพรวม ภาพรวม รายได้ 30,001-40,000 บาทขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ารายได้อื่น ๆ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะคือ

5.3.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมทางด้านอาหารดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การรับประทานอาหารประเภทสุก ๆ ดิบ ๆ ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโทษของการทานอาหารที่ไม่สุก ผ่านทางอาจารย์ผู้สอน รายวิชาที่เกี่ยวข้อง และการให้ความรู้ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของสถาบัน

5.3.1.2 จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมทางการแต่งกายดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ตามภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ เช่น ผ้าทอ ผ้าฝ้าย ฯลฯ ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรสอดแทรกสถานศึกษาจึงควรสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ ความรู้ ข้อมูล ภูมิปัญญาไทย ในการทำผ้าทอ ผ้าฝ้าย สวมใส่เหมาะกับเมืองไทยที่มีอากาศร้อน จัด กิจกรรมการส่งเสริม เช่น การประกวดการแต่งกายเชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาไทย

5.3.1.3 จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมด้านที่อยู่อาศัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเปิดไฟฟ้าทิ้งไว้แม้ไม่ใช้ประโยชน์ ดังนั้นครอบครัวซึ่งใกล้ชิดกับเด็กจึงควร ปลุกฝังหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ลูกช่วยกันดูแล การใช้พลังงานอย่างประหยัด เช่น การ ปิดไฟฟ้าเมื่อไม่ใช้เครื่องไฟฟ้าต่างๆ เป็นการหยุดทั้งพลังงานและค่าใช้จ่าย การให้รางวัลแก่หน่วยงาน สาขาวิชาที่ประหยัดพลังงานของสถาบัน ฯลฯ

5.3.1.4 จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาสถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมด้านการดูแลสุขภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าข้อที่มี คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การดื่มสุรา เหล้าเบียร์และเสพของมีนเมาต่าง ๆ ดังนั้น สถานศึกษาควรให้ ความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถึงโทษของการดื่มสุรา เหล้าเบียร์และเสพของมีนเมาต่าง ๆ จัดกิจกรรมรณรงค์หลีกเลี่ยงให้ห่างไกลจากสิ่งเสพติดทุกรูปแบบ โดยการมีส่วนร่วมทั้งจากหน่วยงาน ภายนอกและภายในสถาบัน

5.3.1.5 จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าข้อที่ มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การเล่นการพนันต่าง ๆ และข้องเกี่ยวกับอบายมุข ดังนั้นสถาบัน หน่วยงานภายนอกและครอบครัว ควรใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการใส่ใจต่อพฤติกรรม ของนักศึกษา สังเกต และให้ความสำคัญกับพฤติกรรม ทำที่ ต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงลบที่เกิดขึ้น เปิด

ใจรับฟังปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะการพ่นออนไลน์ที่ปัจจุบันเข้าถึงได้ง่ายและนำมาซึ่งความเสียหายทั้งทรัพย์สินและอนาคตในที่สุด

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาวิจัยพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเชิงเปรียบเทียบกับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน สภาพจึงแตกต่างกัน อาจเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาต่อไป

5.3.2.2 ควรส่งเสริมให้ความรู้ และรณรงค์ให้ทราบถึง ข้อดี ในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจของพอเพียงไปใช้ เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อไป ทั้ง หน่วยงานภาครัฐ และประชาชนทั่วไป

5.3.2.3 ควรสนับสนุนนักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ใช้เวลาว่างในการหาอาชีพเสริม การควบคุมค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). **แนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา**. คณะทำงานบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน กระทรวงศึกษาธิการ.
- กองกิจการนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2517). **ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส** คั่นเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2564 จาก <http://www.sa.ku.ac.th>
- กานดา เตชะชั้นหมาก. (2556). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา**. รายงานการวิจัย คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา: ก.
- กลุ่มคุ้มครองจริยธรรม สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). **การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง** คั่นเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2564 จาก <http://ethics.nso.go.th>
- เกษม วัฒนชัย. (2545). **การปฏิรูปการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545): 18.
- _____. (2549). **การเรียนรู้ที่แท้และพอเพียงในหลักคิด “พอเพียง”**. กรุงเทพฯ: มติชน.
- จตุรงค์ อินทรรุ่ง (2564) การปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม **วารสารสังคมศาสตร์วิจัย** ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2564) หน้า 110.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ ปรียานุช ธรรมปิยา. (2557). **ตามรอยพ่อ ชีวิตพอเพียง...สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- จุฬา เทียนไทย. (2550). **การจัดการมุมมองของนักบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล.
- จूरिพร คงเฉลิม. (2551). **วิถีชีวิตการส่งเสริมสุขภาพนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณະพลคึภษำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .** ปรินญูวำวิทยำศำสตรมหำบัณชิตศำขำสุขศึภษำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จำรอง เงินดี. (2552). **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินติ้งเฮ้าส์.
- จำเรญูรตน์ จิตต์จิรจรรย. (2559). **การพัฒนารูปแบบการประยุกต์ใช้ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาตนเอง ในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** **วารสารวิชาการ** ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 พฤศจิกายน 2559: 47-48.

- ณัฐพงษ์ ทองภักดี และวิศาล บุปผเวส. (2540). *ประเทศไทยในทศวรรษหน้า: วิสัยทัศน์ของ NIDA แนวคิด การพัฒนาเศรษฐกิจ*. เอกสารประกอบการ สัมมนาวิชาการ เนื่องในวาระครบรอบ 30 ปีแห่งการสถาปนาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดารา ทีปาปาล. (2552). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- ตรัยยาลักษณ์ เรืองราย. (2563: 109). *พฤติกรรมการค้าในชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ บุคลากรภายในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม-มิถุนายน 2563.*
- ทัศนัย สุนทรวิภาต. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรมค่าใช้จ่ายตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารศรีวนาลัยวิจัย ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม -มิถุนายน 2562: 177.*
- เทพ เพี้ยมะลิ่ง. (2560). **พฤติกรรมการค้าในชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม**. รายงานการวิจัย สำนักงานคณบดี คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม 2560 หน้า (ก).
- ธนเทพ บัวบุศย. (2560). *การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพลชั้นประทวนกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 1 รักษาพระองค์. วารสารสมาคมนักวิจัย ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2560: 218.*
- ธนาคารกรุงศรีอยุธยา ความรู้เรื่องเงินสำหรับน้องวัยรุ่น ค้นเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2564 จาก <https://www.krungsri.com/>
- ชญญา ลีศัตรูพ่าย. (2559). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตโดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีภูมิคุ้มกันของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม 2559 ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 พฤศจิกายน 2559: 122.*
- ธัญมน จงจิตต. (2562). *การค้าในชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความเป็นอยู่ที่ ดีขึ้นในทัศนคติของ พนักงานทำความสะอาด บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขา การบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ค้นเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2564 จาก <https://ciba.dpu.ac.th>*
- ฉันทชนก ปะวะละ. (2561). *การพัฒนาชุมชนต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับมั่งมี ศรีสุข: กรณีศึกษาบ้านหนองเฝือก อำเภอลำดวน จังหวัดมหาสารคาม. วารสารเกษตรพระวรุณ ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2561: 101.*
- นัตพลพิชัย ดุลยวาทิตและมนต์ทนา คงแก้ว. (2563). *การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของหัวหน้า คริวเรือน เพื่อยกระดับสู่การเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ*

- กรณีศึกษาตำบล เกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา. **วารสารบริหารธุรกิจ เทคโนโลยีมหานคร** ปีที่ 17 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2563): 131-132.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2544. **มิติทางวัฒนธรรมในยุคเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ มานุษยวิทยา สิริินทร.
- นิพนธ์ ศศิธรเสาวภา. (2561). **การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารเกษม บัณฑิต** ปีที่ 19 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2561: 155.
- นิวัฒน์ รักรัษรอด, นิตยา กันตะวงษ์ และพรศักดิ์ อาษาสุจรีต์. (2558). **การพัฒนาคู่มือการจัดการ เรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของโรงเรียนในกลุ่มสุราษฎร์ธานี 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารราชภัฏ สุราษฎร์ธานี**, ปีที่ 2 ฉบับที่ (1), มกราคม-มิถุนายน 2558: 88-100.
- บัญชา จำปารักษ์. (2551). **มนุษย์กับสังคม**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- บุญเอื้อ หงส์วิชา. (2554). **การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของบุคลากรทาง การศึกษาในสังกัดโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ประยุทธ์ ประยุตโต. (2541). **พระไตรปิฎก ธรรมานุญชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สหธรรมมิก.
- ประสพโชค มั่งสวัสดิ์ และ นิรมล อริยาภาภมล. (2555). **เศรษฐกิจไทย 15 ปีหลังวิกฤติ: พอเพียง หรือยัง?** ค้นเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2559 จาก <https://www.ytc.ac.th>
- ประเวศ วะสี. 2542. **เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม: แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม** กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- ปรียะ จิยางกูร (2560) **พฤติกรรมการใช้ชีวิตของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน** ค้นเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2565 จาก <https://sites.google.com/a/srp.ac.th>
- ปัทมา โกเมนทร์จำรัส. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้เกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงกับระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนตำบลสองคลอง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา** ค้นเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2564 จาก <http://dspace.spu.ac.th>.
- ปิยบุตร หล่อไกรเลิศ. (2546ข). **เศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: เอเชียแปซิฟิกส์ พรินติ้ง.
- ปรียานุช พิบูลสรารุธ. (2550). **การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (ฉบับ ปรับปรุง), (กรุงเทพฯมหานคร: สำนักงานทรัพย์สินสวนพระมหากษัตริย์, 2550): 3.
- เปลว สีเงิน. (2564). **รู้จักกินใช้เท่าที่มี” หลักพอเพียง..ฝ่าโควิด-19 ไทยโพสต์ออนไลน์ (10 พฤษภาคม 2564)** ค้นเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2564 จาก <https://www.thaipost.net>

- ผ่องศรี พัฒนมนี. (2561). แนวทางพัฒนาการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนบ้านไม้ฝาด อำเภอเสนา จังหวัดตรัง ค้นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2564 จาก <https://riss.rmutsv.ac.th>.
- แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579). หลักการจัดการศึกษา ค้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2564 จาก <http://www.lampang.go.th>
- พระศรีรัตน ศรีสง่า (2560). การพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา. คุชฉินินท์ พุทธศาสตร์คุชฉินินท์ (พุทธบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิกุล ภูมิโคกรัก. (2561). พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เล่มที่ 20 ฉบับพิเศษ (กันยายน-ตุลาคม) 2561. หน้า 215-216.
- พิมพ์กานต์ รัตนา. (2563). การส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน บ้านชาตาเรือง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี วารสารวิจัยรามคำแหง (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) ปีที่ 23 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2563 หน้า 26.
- ไพรัช นิลวงศ์. (2562). การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของครู สังกัด สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. ค้นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2564 จาก <https://kb.psu.ac.th>
- ภัทรารุณี พิทักษ์. นักศึกษากับชีวิตที่พอเพียง. ค้นเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2565 จาก www.oknation.net
- ภาวิช พุฒพันธ์. (2562). การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ในตำบล ตู่ลาด อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร. ค้นเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2564 จาก <https://conference.kku.ac.th>
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2559). เศรษฐกิจพอเพียง. ค้นเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2559 จาก <http://www.chaipat.or.th>
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรพจน์ ไร่เสถียร (2561: ก) การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของกำลังพล นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรไทย รุ่นที่ 59 ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2559-2560.

- วารีย์ คลังศิริ. (2558). การรับรู้เพื่อพัฒนาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. การค้นคว้าอิสระ การศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี พ.ศ. 2558 หน้า 2-3.
- วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย. (2561). การปรับใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีผลต่อการพัฒนา คุณภาพชีวิตของนักศึกษาในจังหวัดนครปฐม. วารสารศาสตร์สังคมวิจัย. ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2561: 287.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2552). การบริหารการตลาด. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- สนอง ปัจโจปการี. (2553). มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ อมรสิริพงศ์. (2551). การวิเคราะห์การก่อเกิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยปฏิธานนิยม และหลังปฏิธานนิยม. พิมพ์ครั้งที่ 1. มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สรรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม. (2544). เศรษฐกิจพอเพียง: พื้นฐานสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: เพชรรุ่ง การพิมพ์.
- สฤชดี กัมปนาทยุทธเสน (2562) คุณภาพชีวิตของพลทหารกองประจำการ สังกัดกองพันทหารปืน ใหญ่ ศูนย์การทหารปืนใหญ่ จังหวัดลพบุรี สารวารโครงการทวีปรีญาทางรัฐประศาสน ศาสตร์และบริหารธุรกิจ นักศึกษาปริญญาโท โครงการทวีปรีญาโท หลักสูตรทวีปรีญาโท ทางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- सानิตย์ หนูนิล กนกวรา พวงประยงค์. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนรุ่นใหม่ ในชนบทไทย. วารสารพัฒนาสังคม ปี 21 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562.
- สุขสรรค์ กันตะบุตร. (2553). เศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรธุรกิจเพื่อความยั่งยืน. กรุงเทพฯ.
- สุนทร กุลวัฒน์รพงศ์. (2554). ตามรอยพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียงทฤษฎีใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก.
- สุรัญญา วิมุขมนต์ (2562). การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และคุณภาพ ชีวิตในการทำงานของพนักงานบริษัท เค เอส เทรตติ้ง อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด. สาร นิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารจัดการองค์การ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2543). การดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารข้าราชการ, 45(2), 1-6.
- _____. (2544). เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรินใต้เบื้องพระยุคลบาท. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- _____. (2549). หลักธรรมตามรอยยุคลบาท. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ด้านสุขภาพการพิมพ์.

เสกสรรค์ เผ่าพันธุ์พิพัฒน์ (2560: 2) **การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในสำนักงาน**

ปลัดกระทรวงกลาโหม. รายงานวิจัยวิทยาลัยการทัพบก กันยายน 2560.

เสรี พงศ์พิศ. (2552). **แนวคิดแนวปฏิบัติ ยุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
พลังปัญญา.

_____. (2552). **วิธีสู่ชุมชนพอเพียง.** กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2550). **การ**

ประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ.

_____. **แนวพระราชดำริ** ค้นเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2564 จาก <http://www.rdpb.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2546). **กรอบแนวคิดทฤษฎี**

เศรษฐศาสตร์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. (2558.) **การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง.** คณะอนุกรรมการ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
พอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549).** กรุงเทพฯ:

สำนักนายกรัฐมนตรี. หน้า 9.

_____. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554).** กรุงเทพฯ :

สำนักนายกรัฐมนตรี.

_____. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม** **แห่งชาติ ฉบับที่** **12 (พ.ศ. 2560-2564).**

กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี. หน้า 4.

อรรรรณ ป้อมด. (2561: จ). **การขับเคลื่อนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**

ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2. รายงาน

การวิจัยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ใน โครงการวิจัย

และพัฒนานวัตกรรมแลกเปลี่ยน สพฐ. ปีงบประมาณ 2561.

อาธิป ปัญญาประเสริฐ (2563: 1). **การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการ**

ปฏิบัติงานของบุคลากร: กรณีศึกษากรมศุลกากร. การค้นคว้าอิสระ มหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อดุลย์ จาตุรงค์กุล. (2545). **พฤติกรรมผู้บริโภค.** กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Evans, M., Jamal, A. and Foxall, G. (2009). **Customer behavior.** 2nd ed. Chichester:

John Winley & Sons.

Hawkins, D. I. and Mothersbaugh, D. L. (2013). **Customer behavior: building**

marketing strategy. 12th ed. New York: McGraw-Hill Irwin.

Hoyer, W. D. and MacInnin, D., J. (2010). **Customer behavior**. 5th ed. Manson, Ohio: SouthWestern Cengage Learning.

Schiffman, L. G. and Wisenblit, J. (2015). **Customer behavior: Motivation research (Marketing)**. New York: Pearson.

Solomon, M. R. (2015). **Customer behavior: Market survey**. 11th ed. Boston: Pearson

รายนามอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ
งานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา
สถาบันอาชีวศึกษา

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินเครื่องมือในการวิจัย

1. ดร. ชมแข พงษ์เจริญ
อาจารย์ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาซีพครูมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
2. รศ.ดร. สมถวิล วิจิตรวรรณ
อาจารย์ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาซีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
3. ดร.นิติศักดิ์ ไพโรจน์
อาจารย์ประจำหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาซีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
นักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา

แบบสอบถามวิจัยเรื่อง
พฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา
สถาบันอาชีวศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพบุคคลและสถานภาพครอบครัว

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการณ์ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา
สถาบันอาชีวศึกษา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความจริงมากที่สุด

1. สถาบันการศึกษา

( ) 1) วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล บริหารธุรกิจ ( ) 2) วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล ศรียาน

( ) 3) วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ

2. สถานภาพบุคคล

1. ระดับการศึกษา

( ) 1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ( ) 2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

2. คณะ/สาขาวิชาที่ศึกษา

( ) 1) คอมพิวเตอร์ธุรกิจ/เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อธุรกิจ ( ) 2) การตลาด

( ) 3) บัญชี ( ) 4) อื่น ๆ

3. เกรดเฉลี่ย

( ) 1) น้อยกว่า 2.00 ( ) 2) 2.00 – 2.50 ( ) 3) 2.51 – 3.00

( ) 4) 3.01 – 3.50 ( ) 5) 3.51 – 4.00

4. สภาพครอบครัว

1. อาชีพของบิดามารดา

( ) 1) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐ พนักงานบริษัทเอกชน

( ) 2) รับจ้าง/อิสระ เกษตรกร ( ) 3) ค้าขาย

( ) 4) อื่น ๆ (ระบุ) .....

2. รายได้ของบิดามารดา

- ( ) 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท ( ) 2) 10,001-20,000 บาท
 ( ) 3) 20,001-30,000 บาท ( ) 4) 30,001-40,000 บาท
 ( ) 5) 40,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา

สถาบันอาชีวศึกษา

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านเพียงช่องเดียวเท่านั้น
 โดยมีความหมายดังนี้

5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=น้อย 1=น้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านอาหาร						
1.	การรับประทานอาหารวันละ 3 มื้อ					
2.	การรับประทานอาหารเช้า					
3.	การรับประทานอาหารที่บ้านเป็นประจำ					
4.	การรับประทานผักและผลไม้ตามฤดูกาล					
5.	การรับประทานอาหารประเภทขนมกรอบ					
6.	การรับประทานอาหารประเภทสจ๊วต (เค็มจัด เปรี้ยวจัด หวานจัดและเผ็ดจัด)					
7.	การรับประทานอาหารคำนึงถึงความอร่อยมากกว่า ประโยชน์ที่จะได้รับ					
8.	การรับประทานอาหารประเภทสุก ๆ ดิบ ๆ					
9.	การดื่มน้ำสะอาดวันละ 6-8 แก้ว					
10.	การดื่มน้ำอัดลม/เครื่องดื่มบำรุงกำลัง					
ด้านการแต่งกาย						
11.	การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่สามารถใส่ได้ หลายโอกาส					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12	การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่สมกับฐานะ					
13	การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามแฟชั่นหรือสมัยนิยม					
14	การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเฉพาะช่วงลดราคา					
15	การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่มีแบรนด์เนม					
16	การนำเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ชำรุดมาซ่อมแซมนำกลับมาใช้ใหม่					
17	การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ตามภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ เช่น ผ้าทอ ผ้าฝ้าย ฯลฯ					
18	การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามสภาพภูมิอากาศ					
19	การใช้วิธีตากผ้ากลางแดดอบแห้งมากกว่าการปั่นด้วยเครื่องซักผ้า					
20	การรีดเสื้อผ้าครั้งละมาก ๆ และรีดติดต่อกันจะได้ไม่เปลืองไฟ					
ด้านที่พักอาศัย						
21	การตรวจสอบสภาพเครื่องใช้ภายในบ้านและซ่อมแซมเมื่อชำรุด					
22	การทำความสะอาดหลอดไฟ เพื่อเพิ่มความสว่าง					
23	การใส่ซองในตู้เย็นมากจนแน่น					
24	การปิดก๊อกน้ำทันทีเมื่อเลิกใช้					
25	การประหยัดไฟฟ้าและพลังงานเชื้อเพลิงในบ้าน					
26	การเปิดไฟฟ้าทิ้งไว้แม้ไม่ได้ใช้ประโยชน์					
27	การล้างจานโดยการให้น้ำไหลผ่านตลอดเวลา					
28	การปิดโทรทัศน์เมื่อไม่มีคนดู					
29	การปลูกต้นไม้หรือผักสวนครัว					
30	หากฝนตกชุก บ้านที่อยู่อาศัยจะไม่มีน้ำขัง เนื่องจากการระบายน้ำได้ดี					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการดูแลสุขภาพ						
31	การนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ 6-8 ชั่วโมงทุกคืน					
32	การสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดทุกครั้ง					
33	การออกกำลังกายติดต่อกันอย่างน้อย 30 นาที สัปดาห์ละ 3 วัน					
34	การไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติดและเที่ยวเตร่ตอนกลางคืน					
35	การทำความสะอาดห้องนอน ห้องน้ำทุกสัปดาห์					
36	การดูแลสุขภาพให้ถูกหลักอนามัย					
37	เมื่อเจ็บป่วยจะหายมารับประทานเอง					
38	การดื่มสุรา เหล้าเบียร์และเสพของมีเมาต่าง ๆ					
39	การนำความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น/สมุนไพรในใช้ในการดูแลรักษาสุขภาพ					
40	เมื่อเจ็บป่วยจะไปโรงพยาบาลหรือคลินิกหรือสถานีอนามัย					
ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย						
41	การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย หรือวางแผนการใช้จ่าย					
42	การซื้อของโดยคำนึงถึงความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตมากกว่าตามกระแสการโฆษณา					
43	การเล่นการพนันต่าง ๆ และข้องเกี่ยวกับอบายมุข					
44	การมีเงินเหลือเก็บออมไว้ใช้ยามจำเป็น					
45	การไปเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เมื่อมีวันหยุดหรือเทศกาล					
46	การใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด					
47	การไม่กู้เงินมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
48	การพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจใช้จ่าย					
49	การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเหมาะสมกับฐานะ					
50	การลดค่าใช้จ่ายโดยไม่ใช้ชีวิตตามกระแสวัตถุนิยม					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการดำเนินชีวิตคนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา

1. ด้านอาหาร .....
2. ด้านการแต่งกาย .....
3. ด้านที่พักอาศัย .....
4. ด้านการดูแลสุขภาพ .....
5. ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย .....
6. อื่น ๆ .....

ขอขอบคุณที่ให้ข้อมูล

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคำถามการวิจัยเรื่อง
พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา สถาบัน
อาชีวศึกษา

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ที่มีต่อแบบสอบถามเรื่อง พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
นักศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย/ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้ คะแนน
ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้อง

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจหรือตัดสินใจไม่ได้ว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้อง

ให้คะแนน-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่มีความสอดคล้อง

แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษา
สถาบันอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ด้านอาหาร ด้านการแต่งกาย ด้านที่พักอาศัย ด้านการดูแลสุขภาพ
ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย

ข้อ	คำถาม	ความสอดคล้อง (IOC)		
		+1	0	-1
	ด้านอาหาร			
1.	การรับประทานอาหารเช้า 3 มื้อ			
2.	การรับประทานอาหารเช้าแต่พออิ่ม			
3.	การรับประทานอาหารเช้าที่บ้านเป็นประจำ			
4.	การรับประทานผักและผลไม้ตามฤดูกาล			
5.	การรับประทานอาหารเช้าประเภทขนมกรูบกรอบ			
6.	การรับประทานอาหารเช้ารสจัด (เค็มจัด เปรี้ยวจัด หวานจัดและเผ็ดจัด)			
7.	การรับประทานอาหารเช้าค่านึงถึงความอร่อยมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ			
8.	การรับประทานอาหารเช้าประเภทสุก ๆ ดิบ ๆ			
9.	การดื่มน้ำสะอาดวันละ 6-8 แก้ว			
10.	การดื่มน้ำอัดลม/เครื่องดื่มบำรุงกำลัง			

ข้อ	คำถาม	ความสอดคล้อง (IOC)		
		+1	0	-1
	ด้านการแต่งกาย			
11	การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่สามารถใส่ได้หลายโอกาส			
12	การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่สมกับฐานะ			
13	การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามแฟชั่นหรือสมัยนิยม			
14	การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายเฉพาะช่วงลดราคา			
15	การเลือกซื้อเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่มีแบรนด์เนม			
16	การนำเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ชำรุดมาซ่อมแซมนำกลับมาใช้ใหม่			
17	การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ตามภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ เช่น ผ้าทอ ผ้าฝ้าย ฯลฯ			
18	การใช้เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตามสภาพภูมิอากาศ			
19	การใช้วิธีตากผ้ากลางแจ้งแดดอบแห้งมากกว่าการปั่นด้วยเครื่องซักผ้า			
20	การรีดเสื้อผ้าครั้งละมาก ๆ และรีดติดต่อกันจะได้ไม่เปลืองไฟ			
	ด้านที่พักอาศัย			
21	การตรวจสอบสภาพเครื่องใช้ภายในบ้านและซ่อมแซมเมื่อชำรุด			
22	การทำความสะอาดหลอดไฟ เพื่อเพิ่มความสว่าง			
23	การใส่ของในตู้เย็นมากจนแน่น			
24	การปิดก๊อกน้ำทันทีเมื่อเลิกใช้			
25	การประหยัดไฟฟ้าและพลังงานเชื้อเพลิงในบ้าน			
26	การเปิดไฟฟ้าทิ้งไว้แม้ไม่ได้ใช้ประโยชน์			
27	การล้างจานโดยการให้น้ำไหลผ่านตลอดเวลา			
28	การปิดโทรทัศน์เมื่อไม่มีคนดู			
29	การปลูกต้นไม้หรือผักสวนครัว			
30	หากฝนตกชุก บ้านที่อยู่อาศัยจะไม่มีน้ำขัง เนื่องจากการระบายน้ำได้ดี			

ข้อ	คำถาม	ความสอดคล้อง (IOC)		
		+1	0	-1
	ด้านการดูแลสุขภาพ			
31	การนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ 6-8 ชั่วโมงทุกคืน			
32	การสวมใส่เสื้อผ้าที่สะอาดทุกครั้ง			
33	การออกกำลังกายติดต่อกันอย่างน้อย 30 นาที สัปดาห์ละ 3 วัน			
34	การไม่ข้องเกี่ยวกับยาเสพติดและเที่ยวเตร่ตอนกลางคืน			
35	การทำความสะอาดห้องนอน ห้องน้ำทุกสัปดาห์			
36	การดูแลสุขภาพโดยทานอาหารเสริม			
37	เมื่อเจ็บป่วยจะหายมารับประทานเอง			
38	การดื่มสุรา เหล้าเบียร์และเสพของมีนเมาต่าง ๆ			
39	การนำความรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่น/สมุนไพรมาใช้ในการดูแลรักษาสุขภาพ			
40	เมื่อเจ็บป่วยจะไปโรงพยาบาลหรือคลินิกหรือสถานีนอนามัย			
	ด้านเศรษฐกิจและการใช้จ่าย			
41	การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายหรือวางแผนการใช้จ่าย			
42	การซื้อของโดยคำนึงถึงความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตมากกว่า ตามกระแสการโฆษณา			
43	การเล่นการพนันต่าง ๆ และข้องเกี่ยวกับอบายมุข			
44	การมีเงินเหลือเก็บออมไว้ใช้ยามจำเป็น			
45	การไปเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เมื่อมีวันหยุดหรือเทศกาล			
46	การใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด			
47	การไม่กู้เงินมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน			
48	การพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจใช้จ่าย			
49	การดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเหมาะสมกับฐานะ			
50	การลดค่าใช้จ่ายโดยไม่ใช้ชีวิตตามกระแสวัตถุนิยม			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ผศ. วรณวิมล จงจรวัยสกุล
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปริญญา หลักสูตรปริญญาตรี ปี พ.ศ. 2526 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ปริญญาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน พ.ศ. 2548
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	อาจารย์ประจำหมวดศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ หัวหน้างานทะเบียนและประมวลผล
ประสบการณ์ทำงาน	อาจารย์ประจำภาควิชาปฏิบัติสำนักงาน อาจารย์ประจำภาควิชาบัญชี วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ
ชื่อผลงานทางวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่	1. ความพึงพอใจในการบริการของงานทะเบียนและวัดผล 2551 2. แรงจูงใจในการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชพฤกษ์ 2552 3. ภาวะการณ์มีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์: 2555-2556, วารสารวิชาการมนุษยและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ 2(3): 51-60, 2559-2560
งานวิจัยที่เผยแพร่	1. ภาวะการณ์มีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์: 2554-2555, การประชุมวิชาการระดับชาติ เบญจมิตรวิชาการครั้งที่ 5, 2557 2. ปัจจัยภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลต่อระดับสาเหตุการสำเร็จการศึกษาตามแผนเวลาหลักสูตรของนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์: 2555, การประชุมวิชาการระดับชาติ เบญจมิตรวิชาการครั้งที่ 6, 2558

3. ภาวการณ์มีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา มหาวิทยาลัยราช
พฤกษ์: 2556- 2557การประชุมวิชาการระดับชาติ เบญจมิตรวิชาการครั้งที่ 7, 2559
4. ภาวการณ์มีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา มหาวิทยาลัย ราชพฤกษ์:
2557- 2558การประชุมวิชาการระดับชาติ เบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 8, 2560
5. การดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรมพื้นฐานของนิสิตมหาวิทยาลัย
ราชพฤกษ์และนักศึกษาสถาบันในเครือตั้งตรงจิตร การประชุมวิชาการระดับชาติ เบญจมิตรวิชาการ
ครั้งที่ 9, 2561
6. พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักศึกษา
สาขาวิชาบริหารธุรกิจและบัญชี สถาบันอาชีวศึกษา การประชุมวิชาการระดับชาติ เบญจมิตรวิชาการ
ครั้งที่ 11, 2563

